

# **Prispevki k didaktiki zgodovine**

**Letnik XX**

**3 / 2022**



*Univerza v Ljubljani*

**FILOZOFSKA  
FAKULTETA**

*Letnik 20, posebna številka 3  
2022*

*Prispevki  
k didaktiki zgodovine*

*SARA KOBAL*

*Učne priprave za osnovno  
in srednjo šolo*

*Vsi prispevki so avtorska dela in niso lektorirani.*

*ISSN: 1581-8721 (elek. verzija)*

*Oddelek za zgodovino  
Filozofske fakultete*

# Kazalo

*Predgovor*

## **UČNE PRIPRAVE ZA OSNOVNO ŠOLO**

*UČNA PRIPRAVA ZA 6. RAZRED OŠ: Prve iznajdbe v prazgodovini*

*UČNA PRIPRAVA ZA 7. RAZRED OŠ: Kakšno je bilo življenje na današnjem slovenskem ozemlju v rimski dobi*

*UČNA PRIPRAVA ZA 8. RAZRED OŠ: Kako so razsvetljenske ideje vplivale na nastanek ZDA*

*UČNA PRIPRAVA ZA 9. RAZRED OŠ: Kako so bile določene slovenske meje po prvi svetovni vojni*

## **UČNE PRIPRAVE ZA SREDNJO ŠOLO**

*UČNA PRIPRAVA ZA 4. LETNIK SŠ: Versajska Evropa*

*UČNA PRIPRAVA ZA 4. LETNIK SŠ: Revolucija v Rusiji*

*UČNA PRIPRAVA ZA 4. LETNIK SŠ: Državlјanska vojna in posledice revolucije*

## **Predgovor**

*V študijskem letu 2020/21 in 2021/22 so študentje 2. letnika magistrskega pedagoškega (enopredmetnega) študijskega programa zgodovine imeli pedagoško prakso iz zgodovine na osnovni in srednji šoli. Pripravili in izvedli so zanimive učne ure iz zgodovine.*

*V pričujoči, posebni številki revije, so objavljene pisne učne priprave z vsemi pisno-slikovnimi prilogami, ki jih je pripravila študentka Sara Kobal.*

*Učne priprave niso lektorirane.*

**Urednica: Danijela Trškan**

# UČNE PRIPRAVE ZA OSNOVNO ŠOLO





Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA  
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

**Pedagoška praksa iz zgodovine**

**UČNA PRIPRAVA:  
Prve iznajdbe v prazgodovini**

IME IN PRIIMEK: Sara Kobal

DATUM: 04. 03. 2021

## I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	6. razred	
Datum:	04. 03. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Človek razmišlja, ustvarja in gradi
	Poglavje iz učbenika:	Človek razmišlja: iznajdbe, ki so spremenile življenje ljudi
Učna enota – naslov učne ure:	Prve iznajdbe v prazgodovini	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Frontalna učna oblika,</li> <li>- Individualna učna oblika</li> </ul>	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Metoda razlage</li> <li>- Metoda razgovora</li> <li>- Metoda slikovne demonstracije</li> <li>- Metoda dela s slikovnimi viri</li> </ul>	
Učne tehnike:	Nevihta možganov oz. viharjenje idej ali brainstorming.	
Cilji iz učnega načrta:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- »opišejo najdbo kolesa na Ljubljanskem barju;</li> <li>- pojasnijo, zakaj je kolo eden najpomembnejših izumov;</li> <li>- primerjajo razne izume skozi zgodovino in sklepajo o njihovem vplivu na spremembe v življenju ljudi.«</li> </ul> <p>(Učni načrt, 2011, str. 8)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Pojasniti, kaj je iznajdba ali izum;</i></li> <li>- <i>Primerjati, kako je do izumov prihajalo nekoč in kako danes;</i></li> <li>- <i>Pojasniti, zakaj je človek uporabil kamen;</i></li> <li>- <i>Našteti, kaj je ogenj človeku omogočal;</i></li> <li>- <i>Našteti, zakaj se je uporabljalo kolo;</i></li> <li>- <i>Opisati kolo z Ljubljanskega barja.</i></li> </ul>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>upoštevati navodila;</i></li> <li>- <i>aktivno poslušati;</i></li> <li>- <i>odgovarjati na različna vprašanja;</i></li> <li>- <i>zapisati učno snov v zvezek;</i></li> <li>- <i>reševati različne naloge na ponovitvenem listu.</i></li> </ul>
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>pokazati ustrezen odnos do preteklosti;</i></li> <li>- <i>spoštovati različne izume v prazgodovini.</i></li> </ul>
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uvajanje</li> <li>- Obravnava nove učne snovi</li> <li>- Ponavljanje</li> </ul>	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kaj je iznajdba ali izum?</li> <li>2. Kaj je bil prvi izum ali zakaj je človek najprej uporabil kamen?</li> </ol>	

	<p>3. Kaj je pomenilo odkritje ognja?</p> <p>4. Kje so izumili kolo?</p> <p>5. Kako uporabna iznajdba je bilo kolo?</p>	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi)</li> <li>- Ponovitveni list</li> </ul>
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Računalnik</li> <li>- LCD projektor</li> <li>- Projekcijsko platno</li> </ul>
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Slovenščina (uporaba slovenščine pri zapisovanju učne snovi, pogovoru), tehnika in tehnologija (poznavanje izumov in postopka izdelave).	
Novi pojmi s pojasnilom:	Laboratorij (prostor za znanstvene poskuse), pesto (osrednji del kolesa, skozi katerega gre os), napera (podolgovato oblikovan kos lesa, ki veže pesto s platiščem).	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: <a href="https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf">https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf</a> (22. 02. 2021)
	Učna priprava	Verdev, Helena. <i>Raziskujem preteklost 6. Učbenik za zgodovino za 6. razred osnovne šole</i> . Ljubljana: Rokus Klett, 2009, str. 36–38. Verdev, Helena. <i>Raziskujem preteklost 6. Samostojni delovni zvezek za zgodovino za 6. razred osnovne šole</i> . Ljubljana: Rokus Klett, 2016, str. 62–65. Verdev, Helena, Miranda Razpotnik, Jelka. <i>Raziskujem preteklost 6. Samostojni delovni zvezek za zgodovino za 6. razred osnovne šole</i> . Ljubljana: Rokus Klett, 2020, str. 60–62. Kač, Maja. »Najstarejše leseno kolo z osjo se predstavi. V barjanskih tleh ležalo kar 5.200 let.« <i>MMC RTV SLO</i> . <a href="https://www.rtv slo.si/kultura/razstave/najstarejse-leseno-kolo-z-osjo-se-predstavi/309461">https://www.rtv slo.si/kultura/razstave/najstarejse-leseno-kolo-z-osjo-se-predstavi/309461</a> (22. 02. 2021).
	PowerPoint	<p>Drsnica 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slika 1: <a href="https://cheezburger.com/8315993856/and-thats-how-fire-was-created">https://cheezburger.com/8315993856/and-thats-how-fire-was-created</a> (22. 02. 2021).</li> </ul> <p>Drsnica 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slika 2: <a href="https://drawception.com/game/B8dmZWwm78/the-invention-of-the-wheel/">https://drawception.com/game/B8dmZWwm78/the-invention-of-the-wheel/</a> (22. 02. 2021).</li> <li>- Slika 3:</li> </ul>



<http://www.cavemenworld.com/explore/the-wheel-a-turnaround-in-history-2/> (22. 02. 2021).

Drsnica 7:

- Slika 4:  
[https://www.freepik.com/free-vector/scientists-working-laboratory\\_7933013.htm](https://www.freepik.com/free-vector/scientists-working-laboratory_7933013.htm) (22. 02. 2021).

Drsnica 9:

- Slika 5 in slika 6:  
<https://www.gettyimages.in/photos/prehistoric-era?phrase=prehistoric%20era&sort=mostpopular> (26. 02. 2021).

Drsnica 10:

- Slika 7:  
Verdev, Helena. *Raziskujem preteklost 6. Učbenik za zgodovino za 6. razred osnovne šole*. Ljubljana: Rokus Klett, 2009, str. 36.

Drsnica 11:

- Slika 8:  
<https://www.dailymail.co.uk/sciencetech/article-3732832/Stone-age-missiles-prehistoric-hunters-planned-ahead-Throwing-rocks-effective-weapons-early-humans.html> (26. 02. 2021).
- Slika 9:  
<http://www.os-vavta-vas.si/files/2020/03/DRU.pdf> (26. 02. 2021).

Drsnica 12:

- Slika 10:  
<https://www.kamra.si/mm-elementi/item/kamnite-sekire-in-cep.html> (22. 02. 2021).
- Slika 11:  
[http://egradiva.gis.si/web/7.-razred-zgodovina/prazgodovina?p\\_p\\_id=ZOS\\_T03\\_P02\\_WAR\\_ZOS\\_T03\\_P02portlet\\_INSTANCE\\_u78D&p\\_p\\_state=maximized](http://egradiva.gis.si/web/7.-razred-zgodovina/prazgodovina?p_p_id=ZOS_T03_P02_WAR_ZOS_T03_P02portlet_INSTANCE_u78D&p_p_state=maximized) (22. 02. 2021).
- Slika 12:  
<https://museu.ms/collection/object/253698/utez-za-statve?pUnitId=49> (22. 02. 2021).
- Slika 13:  
<https://museu.ms/collection/object/259360>

[/vretence?pUnitId=50](#) (22. 02. 2021).

- Slika 14:  
<https://www.etno-muzej.si/en/digitalne-zbirke/orala> (22. 02. 2021).

Drsnica 13:

- Slika 15:  
<http://irisharchaeology.ie/2011/05/mystery-artefact-sheds-new-light-on-irish-bronze-age-weaving/> (04. 03. 2021).
- Slika 16:  
Križ, Borut. *Dežela situl*. Ljubljana: Viharnik, 2008, str. 53.
- Slika 17:  
<https://museu.ms/collection/object/259360/vretence?pUnitId=50> (04. 03. 2021).
- Slika 18:  
<https://twitter.com/SkupinaSTIK/status/664415797016731648/photo/1> (04. 03. 2021).

Drsnica 14:

- Slika 19:  
<https://karra.si/igra/lov-za-zakladom-crna-macka-v-stanjelu/> (22. 02. 2021).
- Slika 20:  
<https://kraji.eu/slovenija/stanjel/eng> (22. 02. 2021).
- Slika 21:  
<https://www.geago.si/sl/pois/9126/solkanski-kamniti-most> (22. 02. 2021).
- Slika 22:  
[https://kraji.eu/slovenija/vipava\\_kamniti\\_kipi\\_deckov\\_puti/slo](https://kraji.eu/slovenija/vipava_kamniti_kipi_deckov_puti/slo) (22. 02. 2021).

Drsnica 16:

- Slika 23:  
<https://newsela.com/read/lib-ushistory-prehistoric-tools-fire/id/27419/> (22. 02. 2021).
- Slika 24:  
<https://www.ushistory.org/civ/2d.asp> (22. 02. 2021).

Drsnica 17:

- Slika 25:  
[http://fubini.swarthmore.edu/~ENVS2/sophie/essay\\_1.html](http://fubini.swarthmore.edu/~ENVS2/sophie/essay_1.html) (22. 02. 2021).
- Slika 26:  
<http://www.sci->

[news.com/archaeology/neolithic-humans-dried-fungi-fires-05966.html](https://www.news.com/archaeology/neolithic-humans-dried-fungi-fires-05966.html) (22. 02. 2021).

- Slika 27:  
<https://videohive.net/item/primeval-caveman-wearing-animal-skin-exploring-cave-at-night-holding-torch-with-fire-looking-at/26104155> (22. 02. 2021).
- Slika 28:  
<http://federicoandino.com.ar/category/storytelling/page/2/> (22. 02. 2021).

Drsnica 19:

- Slika 29:  
<https://www.ancient-origins.net/ancient-technology/revolutionary-invention-wheel-001713> (22. 02. 2021).

Drsnica 29:

- Slika 30 in slika 31:  
<http://www.ljubljanskobarje.si/unesco-na-ljubljanskem-barju/najstarejse-kolo-z-osjo-na-svetu> (22. 02. 2021).

Drsnica 21;

- Slika 32:  
<https://www.ancient-origins.net/ancient-technology/revolutionary-invention-wheel-001713> (22. 02. 2021).
- Slika 33:  
<https://siol.net/avtomoto/zanimivosti/drzavna-kocija-na-drazbi-69070> (22. 02. 2021)

Drsnica 23:

- Slika 34:  
<https://www.etno-muzej.si/sl/digitalne-zbirke/kostanjevica/f0000013264> (22. 02. 2021).
- Slika 35:  
<https://siol.net/avtomoto/zanimivosti/drzavna-kocija-na-drazbi-69070> (22. 02. 2021).
- Slika 36:  
<https://fineartamerica.com/featured/pulley-with-hemp-ropes-as-construction-of-a-triple-pulley-for-the-rigging-of-a-sailing-ship-frank-heinz.html> (22. 02. 2021).
- Slika 37:  
<https://www.velika-polana.si/objava/59752> (22. 02. 2021).

## II. POTEK UČNE URE

### UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
<b>(5 minut)</b>	<p><i>Za začetek današnje ure si bomo ogledali sliko in na podlagi te slike boste poskušali ugotoviti temo današnje učne ure. (Drsnica 1)</i></p> <p><i>Kaj po vašem mnenju prikazuje slika?</i></p>	<p>Učenci poslušajo navodilo in gledajo sliko na drsnici.</p> <p>Učenci odgovarjajo:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- <i>Slika prikazuje, kako je človek v prazgodovini obdeloval kamen,</i></li><li>- <i>Slika prikazuje, da je človek v prazgodovini odkril ogenj,</i></li><li>- <i>Slika prikazuje iznajdbo itd.</i></li></ul>
	<p><i>Naslov današnje ure je Prve iznajdbe v prazgodovini. Napišite ga v zvezek. (Drsnica 2)</i></p> <p><i>Med učno uro pozorno poslušajte razlago, navodila in odgovarjajte na zastavljena vprašanja, tako da najprej dvignete roko. Ob zaključku vsakega vsebinskega poudarka pa bo sledila drsnica z zapisom učne snovi, ki si ga prepišite v zvezek.</i></p> <p><i>V zaključnem delu učne ure pa bo sledila še krajša ponovitev današnje učne snovi. V ta namen vam bom v tem delu učne ure razdelila ponovitvene liste.</i></p>	<p>Učenci poslušajo in prepišejo naslov učne ure z drsnice.</p>
	<p><i>Danes bomo obravnavali (Drsnica 3):</i></p> <ol style="list-style-type: none"><li><i>1. Kaj je iznajdba ali izum?</i></li><li><i>2. Kaj je bil prvi izum ali zakaj je človek najprej uporabil kamen?</i></li><li><i>3. Kaj je pomenilo odkritje ognja?</i></li><li><i>4. Kje so izumili kolo?</i></li><li><i>5. Kako uporabna iznajdba je bilo kolo?</i></li></ol>	<p>Učenci poslušajo.</p>
	<p><i>Na koncu ure boste znali (Drsnica 4):</i></p> <ul style="list-style-type: none"><li>- <i>Pojasniti, kaj je iznajdba ali izum;</i></li><li>- <i>Primerjati, kako je do izumov prihajalo nekoč in kako danes;</i></li><li>- <i>Pojasniti, zakaj je človek uporabil kamen;</i></li><li>- <i>Našteti, kaj je ogenj človeku omogočal;</i></li><li>- <i>Našteti, zakaj se je uporabljalo kolo;</i></li><li>- <i>Opisati kolo z Ljubljanskega barja.</i></li></ul>	<p>Učenci poslušajo.</p>

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE  
ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUDAREK: Kaj je iznajdba ali izum (5 minut)	UČITELJ	UČENEC
	<i>Naslov prvega vsebinskega poudarka je Kaj je iznajdba ali izum? (Drsnica 5)</i>	Učenci poslušajo.
	<i>Na drsnici vam bom prikazala tri trditve, kaj je izum. Trditve si dobro oglejte, ni pa jih potrebno prepisovati. (Drsnica 5)</i>	Učenci poslušajo navodilo.
	<i>Izum je: jutranja domislica; nekaj, kar smo na novo iznašli; da se znajdeš v življenju.</i>  <i>Katera od trditev je pravilna?</i>	Učenci poslušajo.  Učenci odgovorijo: <i>Nekaj, kar smo na novo iznašli.</i>
	<b><i>Iznajdba ali izum je nekaj, kar je na novo odkrito, zlasti na tehničnem področju.</i></b>	Učenci poslušajo.
	<i>Sedaj si bomo pogledali, kako je do izumov prihajalo nekoč in kako do izumov prihaja danes. (Drsnica 6 in drsnica 7).</i>	Učenci poslušajo navodilo.
	<b><i>Izumi nekoč: Do prvih izumov je človek prišel počasi, po naključju: med delom, z opazovanjem. Do istega odkritja lahko pride sočasno, ne da bi vedeli.</i></b>  <b><i>Izumi danes: Do izumov prihaja veliko hitreje z načrtnim raziskovalnim delom: v laboratorijih.</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za prvi vsebinski poudarek. Besedilo si prepisite v zvezek. (Drsnica 8)</i>	Učenci poslušajo navodilo.
	<i>Kaj je iznajdba ali izum?</i> <b><i>Iznajdba ali izum je nekaj, kar je na novo odkrito. Do prvih izumov je človek prišel po naključju.</i></b>	Učenci si prepisujejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.

2. VSEBINSKI POUDAREK: Kaj je bil prvi izum ali zakaj je človek najprej uporabil kamen (11 minut)	UČITELJ	UČENEC
	<i>Naslov drugega vsebinskega poudarka je Kaj je bil prvi izum ali zakaj je človek najprej uporabil kamen? (Drsnica 9)</i>	Učenci poslušajo.
	<i>S pomočjo slik na drsnici poskušajte ugotoviti, zakaj je človek najprej uporabil kamen.</i>	Učenci odgovorijo: <i>Za obrambo.</i>
	<b><i>Kamen; obramba pred divjimi živalmi. Poleg kamenja: palice in kosti. Oblikovanje predmetov: nastanek preprostega orodja in orožja. Prvo orodje je grobo obdelan kamen.</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>Na drsnici je prikazan postopek, kako so ljudje v prazgodovini oblikovali kamnito orodje. S pomočjo slike ga opišite. (Drsnica 10)</i>	Učenci poslušajo navodilo.  Učenci odgovorijo: <i>Kamnito orodje so izdelovali s pomočjo drugega kamna.</i>
	<b><i>Kamnito orodje so izdelovali s pomočjo drugega kamna. Z udarcem izoblikovali ostre robove. Uporabljali so tudi tehniko glajenja.</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>S pomočjo slik na drsnici poskušajte ugotoviti, zakaj je človek uporabil orodje in orožje. (Drsnica 11)</i>	Učenci odgovorijo: <i>Orožje so uporabili pri lovu, orodje pa pri poljedelstvu.</i>
	<b><i>Izum orožja: pomoč pri lovu; obdelovanje kamna z obeh strani; pritrditev na palico ali ročaj. Izum orodja: pomemben za razvoj poljedelstva.</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>Na drsnici vidite slike orodji in orožij, ki so nastala z oblikovanjem kamenja. Ali bi jih znali poimenovati? V pomoč sem na dnu drsnice že zapisala imena orodji in orožji, ki so prikazana na slikah, a jih je potrebno pravilno povezati. (Drsnica 12)</i>	Učenci poslušajo navodilo.  Učenci odgovorijo: <i>Kamnite sekire, sulice s kamnito konico, uteži za statve, predilno vretence,</i>

	<i>ralo.</i>
<p><b>Na drsnici vidite sliko, ki prikazuje statve; tkanje, izdelava tkanine.</b></p> <p><b>Na sliki so obkrožene uteži za statve, za boljšo predstavo.</b></p> <p><b>Naslednja slika prikazuje statve in uteži za statve, ter proces predenja; izdelava niti.</b></p> <p><b>Na sliki je tudi predilno vretence. (Drsnica 13).</b></p>	Učenci poslušajo razlago in gledajo sliko.
<p><i>Za kaj vse človek še danes uporablja kamen?</i></p>	Učenci odgovorijo: <i>Za gradnjo hiš, zidov, za izdelavo spomenikov itd.</i>
<p><i>Na drsnici vidite slike, ki prikazujejo nekaj primerov uporabe kamna danes: gradnja, kiparstvo. (Drsnica 14)</i></p> <p><b>Uporablja se ga za gradnjo hiš, stopnic, mostov, vodnjakov, izdelavo kipov itd.</b></p>	Učenci poslušajo.
<p><i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za drugi vsebinski poudarek. Besedilo si prepišite v zvezek. (Drsnica 15)</i></p>	Učenci poslušajo navodilo.
<p><i>Kaj je bil prvi izum ali zakaj je človek najprej uporabil kamen?</i></p> <p><i>Kamen se najprej uporablja za obrambo pred divjimi živalmi.</i></p> <p><i>Z oblikovanjem kamna nastane orodje in orožje. Kamnito orodje so izdelovali s pomočjo drugega kamna.</i></p>	Učenci si prepišejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.

3. VSEBINSKI POUDAREK: Kaj je pomenilo odkritje ognja (6 minut)	UČITELJ	UČENEC
	<i>Naslov tretjega vsebinskega poudarka je Kaj je pomenilo odkritje ognja? (Drsnica 16)</i>	Učenci poslušajo.
	<b><i>Ljudje so ogenj spoznali naključno: udar strele, izbruh vulkana, gozdni požari. Ognja ne znajo prižgati, ga varujejo. Nato so odkrili način, kako ogenj prižgati.</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>S pomočjo slik na drsnici poskušajte ugotoviti, na kakšen način je človek prižigal ogenj.</i>	Učenci odgovorijo: <i>S kamenjem, s palico.</i>
	<i>Kaj je ogenj omogočal ljudem? Pomagajte si s slikami na drsnici. (Drsnica 17)</i>	Učenci poslušajo navodilo.  Učenci odgovorijo: <i>Ogenj je ljudem omogočal kuhanje hrane, svetlobo, toploto itd.</i>
	<b><i>Ogenj je ljudem omogočal: toploto v mrzlih dneh in nočeh, kuhanje hrane, zaščito pred divjimi živalmi, svetlobo v večernem času, pomoč pri izdelovanju lesenih pripomočkov za lov ...</i></b> <b><i>Uporaba ognja pri lovu.</i></b> <b><i>Ogenj kot dejavnik za razvoj družabnega življenja: druženje, pogovori, izmenjevanje izkušenj itd.</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>Kaj pa je negativna posledica ognja?</i>	Učenci odgovorijo: <i>Požari.</i>
	<i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za tretji vsebinski poudarek. Besedilo si prepišite v zvezek. (Drsnica 18)</i>	Učenci poslušajo navodilo.
	<i>Kaj je pomenilo odkritje ognja?</i> <i>Ljudje so ogenj spoznali naključno.</i> <i>Ogenj je ljudem omogočal: toploto, kuhanje hrane, svetlobo...</i> <i>Ob ognju se je razvilo družabno življenje.</i>	Učenci si prepišejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.



4. VSEBINSKI POUDAREK: Kje so izumili kolo (4 minute)	UČITELJ	UČENEC
	<i>Naslov četrtega vsebinskega poudarka je Kje so izumili kolo? (Drsnica 19)</i>	Učenci poslušajo.
	<b>Mezopotamija pred 7000 leti. Uporaba v gospodarstvu, prometu in kot del drugih pripomočkov.</b> (Drsnica 19)	Učenci poslušajo razlago.
	<b>Kolo z osjo z Ljubljanskega barja: najstarejše leseno kolo na svetu; staro 5200 let; najdeno leta 2002; pripadalo je dvokolesnemu vozu.</b> (Drsnica 20)	Učenci poslušajo razlago.
	<i>S pomočjo slik na drsnici opišite razvoj kolesa.</i> (Drsnica 21)	Učenci odgovorijo: <i>Včasih je bilo kolo zapolnjeno, danes pa ima kolo špice.</i>
	<b>Prvotno je bilo leseno kolo v obliki polnega koluta, kot prikazuje prva slika na drsnici, kasneje nastane obodno kolo z naperami in pestom.</b> (Drsnica 21)	Učenci poslušajo razlago in gledajo sliko.
	<i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za četrti vsebinski poudarek. Besedilo si prepisite v zvezek.</i> (Drsnica 22)	Učenci poslušajo navodilo.
	<i>Kje so izumili kolo? Kolo so izumili v Mezopotamiji. Uporaba: trgovina, promet. Najstarejše leseno kolo na svetu je kolo z Ljubljanskega barja.</i>	Učenci si prepisejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.

5. VSEBINSKI POUDAREK: Kako uporabna iznajdba je bila kolo (3 minute)	UČITELJ	UČENEC
	<i>Naslov petega vsebinskega poudarka je Kako uporabna iznajdba je bilo kolo? (Drsnica 23)</i>	Učenci poslušajo.
	<b>Vozovi; Kočije; Kolo; Številni pripomočki: Škripec; Mlin...</b>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>Kako je z uporabo kolesa danes? Katere naprave delujejo s pomočjo kolesa?</i>	Učenci odgovorijo: <i>Avtomobili, motorno kolo,</i>

		<i>kolo, vlak, letalo, nakupovalni voziček itd.</i>
	<i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za peti vsebinski poudarek. Besedilo si prepišite v zvezek. (Drsnica 24)</i>	Učenci poslušajo navodilo.
	<i>Kako uporabna iznajdba je bilo kolo? Začelo se je izdelovanje prevoznih sredstev. Kolo je del številnih pripomočkov (škripec).</i>	Učenci si prepišejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.

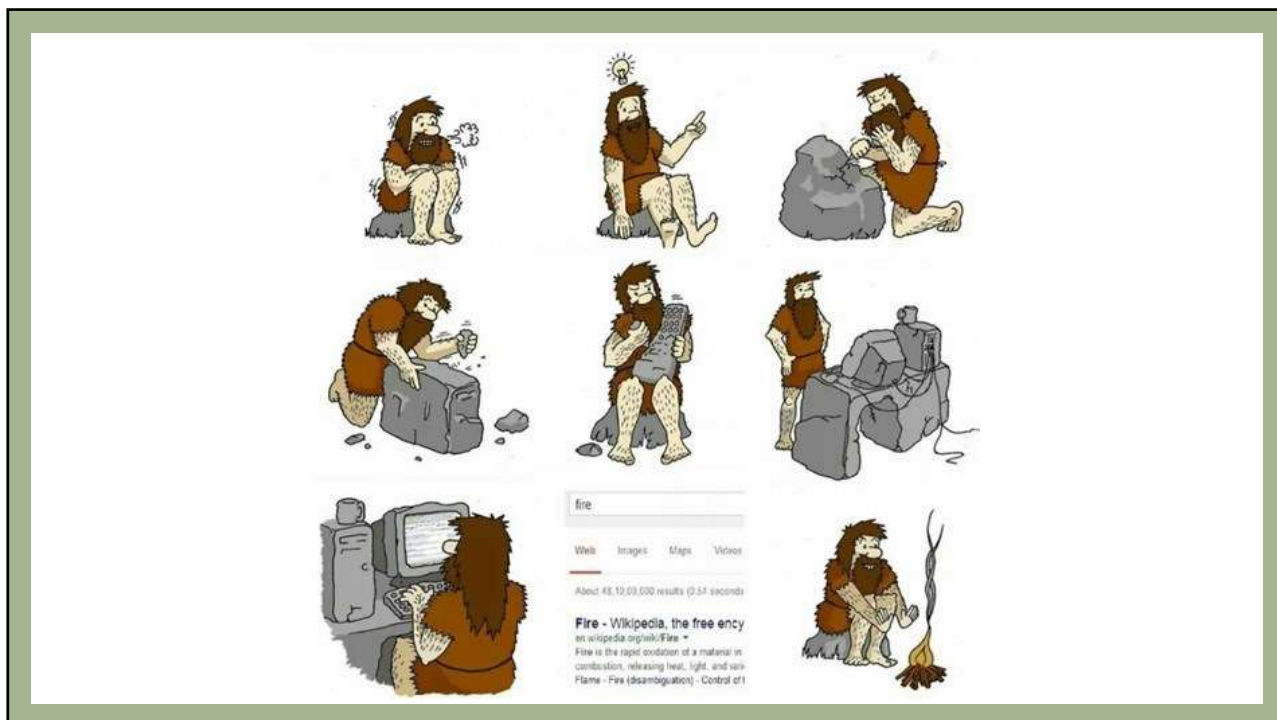
## ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
<b>(11 minut)</b>	<i>To učno uro smo si pogledali: Kaj je iznajdba ali izum? Kaj je bil prvi izum ali zakaj je človek najprej uporabil kamen? Kaj je pomenilo odkritje ognja? Kje so izumili kolo? Kako uporabna iznajdba je bilo kolo?</i>	Učenci poslušajo.
	<i>Za ponovitev obravnavane snovi vam bom razdelila ponavljalne liste, ki vsebujejo šest nalog. Za reševanje imate 6 minut časa.</i>	Učenci poslušajo navodila.
	Sprehajam se po razredu in opazujem učence.	Učenci rešujejo naloge na ponovitvenem listu.
	<i>Čas za reševanje je potekel. Sedaj bomo pregledali rešitve nalog, ki bodo zapisane tudi na drsnicah. Pozorno spremljajte, v primeru, da ste napačno odgovorili, si zraven napišite pravilno rešitev, saj naloge povzemajo celotno današnjo snov in služijo kot učno gradivo.</i>	Učenci poslušajo navodila.
	Določim učenca, ki prebere rešitve prve naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	Določim učenca, ki prebere rešitve druge naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	Določim učenca, ki prebere rešitve tretje naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	Določim učenca, ki prebere rešitve četrte naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	Določim učenca, ki prebere rešitve pete naloge.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in

Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	preverjajo svoje odgovore.
Določim učenca, ki prebere rešitve šeste naloge.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenci poslušajo.
<p><i>S ponovitvenim listom ste pokazali, da ste usvojili vse izobraževalne učne cilje današnje učne ure in da znate (ocenim z odlično/dobro/slabo): (Drsnica 29)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Pojasniti, kaj je iznajdba ali izum;</i></li> <li>- <i>Primerjati, kako je do izumov prihajalo nekoč in kako danes;</i></li> <li>- <i>Pojasniti, zakaj je človek uporabil kamen;</i></li> <li>- <i>Našteti, kaj je ogenj človeku omogočal;</i></li> <li>- <i>Našteti, zakaj se je uporabljalo kolo;</i></li> <li>- <i>Opisati kolo z Ljubljanskega barja.</i></li> </ul>	

### III. SEZNAM PRILOG

<b>PRILOGA 1 :</b>	<b>PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi)</b>
<b>PRILOGA 2 :</b>	<b>Ponovitveni list – prazen</b>
<b>PRILOGA 3 :</b>	<b>Ponovitveni list – rešitve</b>



# PRVE IZNAJDBE V PRAZGODOVINI

## Vsebinski poudarki

- Kaj je iznajdba ali izum?
- Kaj je bil prvi izum ali zakaj je človek najprej uporabil kamen?
- Kaj je pomenilo odkritje ognja?
- Kje so izumili kolo?
- Kako uporabna iznajdba je bilo kolo?

## CILJI UČNE URE

- Pojasniti, kaj je iznajdba ali izum;
- Primerjati, kako je do izumov prihajalo nekoč in kako danes;
- Pojasniti, zakaj je človek uporabil kamen;
- Našteti, kaj je ogenj človeku omogočal;
- Našteti, zakaj se je uporabljalo kolo;
- Opisati kolo z Ljubljanskega barja.

## Kaj je iznajdba ali izum?

**Jutranja  
domislica**

**Da se znajdeš  
v življenju**

**Nekaj, kar smo  
na novo iznašli**

**Izumi nekoč → naključno**



## Izumi danes → v laboratoriju

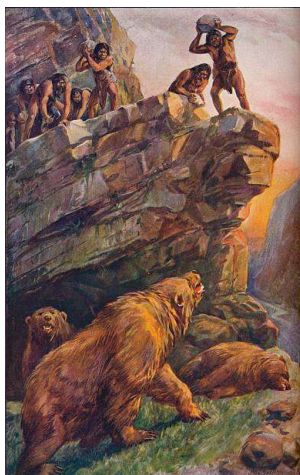


## Kaj je iznajdba ali izum?

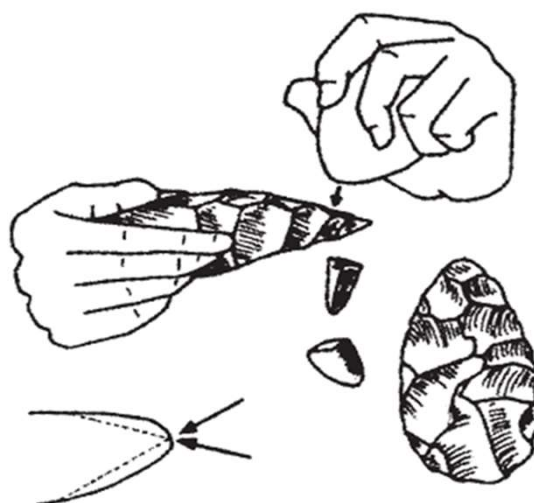
- Iznajdba ali izum je nekaj, kar je na novo odkrito.
- Do prvih izumov je človek prišel po naključju.

## Kaj je bil prvi izum ali zakaj je človek najprej uporabil kamen?

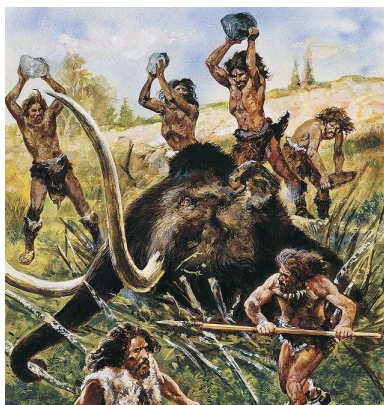
- Kamen → obramba.
- Palice in kosti.



- Obdelava → orodje, orožje







- Izum orožja → lov.
- Izum orodja → poljedelstvo.



**Sulice s kamnito konico**



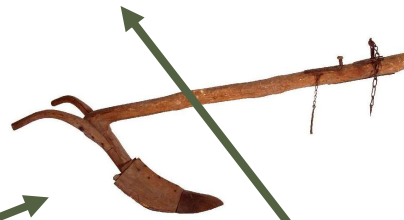
**Ralo**



**Uteži za statve**



**Kamnite sekire**



**Predilno vretence**



- Uporaba kamna danes:
  - Gradnja, kiparstvo



## Kaj je bil prvi izum ali zakaj je človek najprej uporabil kamen?

- Kamen se najprej uporablja za obrambo pred divjimi živalmi.
- Z oblikovanjem kamna nastane orodje in orožje.
- Kamnito orodje so izdelovali s pomočjo drugega kamna.

## Kaj je pomenilo odkritje ognja?

- Ogenj → spoznali naključno.
- Prižig ognja s palico, kamnom.



- Kaj je ogenj ljudem omogočal?



## Kaj je pomenilo odkritje ognja?

- Ljudje so ogenj spoznali naključno.
- Ogenj je ljudem omogočal: toploto, kuhanje hrane, svetlobo...
- Ob ognju se je razvilo družabno življenje.

## Kje so izumili kolo?

- Mezopotamija pred 7000 leti.
- Uporaba kolesa.



- Kolo z osjo z Ljubljanskega barja.





## Kje so izumili kolo?

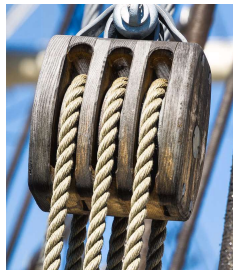
- Kolo so izumili v Mezopotamiji.
- Uporaba: trgovina, promet.
- Najstarejše leseno kolo na svetu je kolo z Ljubljanskega barja.

## Kako uporabna iznajdba je bilo kolo?

- Vozovi, kočije, kolo, številni pripomočki.



- Uporaba kolesa danes.



## Kako uporabna iznajdba je bilo kolo?

- Začelo se je izdelovanje prevoznih sredstev.
- Kolo je del številnih pripomočkov (škripec).

## Ponovitveni list – rešitve

### 1. Kaj je izum?

Iznajdba ali izum je nekaj, kar je na novo odkrito.

2. Naštete besede pravilno vpiši v preglednico glede na to, ali opisujejo, kako je do izumov prišlo v preteklosti, ali kako do izumov prihaja danes.

**V laboratorijih, naključno, hitreje, med delom, z načrtovanim raziskovalnim delom, z opazovanjem, počasi.**

Izumi nekoč:	Počasi, naključno, med delom, z opazovanjem.
Izumi danes:	V laboratorijih, hitreje, z načrtovanim raziskovalnim delom.



### 3. Kaj je človek izdelal z oblikovanjem kamna?

Z oblikovanjem kamna je človek izdelal orodje in orožje.

### 4. Dopolni besedilo tako, da na črto vpišeš manjkajočo besedo.

Ljudje so ogenj spoznali naključno. Ogenj so nato prižigali s pomočjo palice ali kamenja. Ogenj je ljudem omogočal: toploto v mrzlih dneh in nočeh, kuhanje hrane, zaščito pred divjimi živalmi, svetlobo v večernem času. Ogenj je bil dejavnik za razvoj družabnega življenja.

### 5. Kje so uporabljali kolo?

Kolo so uporabljali v gospodarstvu (trgovina), prometu in kot del drugih pripomočkov. Naprave, ki delujejo s pomočjo kolesa: voz, kočija, škripec, mlin, avto itd.

### 6. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

**Kje so našli najstarejše kolo z osjo?**

- a. V Mezopotamiji
- b. Na Kitajskem
- c. Na Ljubljanskem barju

## USVOJENI CILJI UČNE URE

- ✓ **Pojasniti, kaj je iznajdba ali izum;**
- ✓ **Primerjati, kako je do izumov prihajalo nekoč in kako danes;**
- ✓ **Pojasniti, zakaj je človek uporabil kamen;**
- ✓ **Našteti, kaj je ogenj človeku omogočal;**
- ✓ **Našteti, zakaj se je uporabljalo kolo;**
- ✓ **Opisati kolo z Ljubljanskega barja.**

## PRVE IZNAJDBE V PRAZGODOVINI

### PONOVI TVENI LIST

#### 1. Kaj je izum?

---

2. Naštete besede pravilno vpiši v preglednico glede na to, ali opisujejo, kako je do izumov prišlo v preteklosti, ali kako do izumov prihaja danes.

Počasi, v laboratorijih, naključno, hitreje, med delom, z načrtovanim raziskovalnim delom, z opazovanjem.

Izumi nekoč:	
Izumi danes:	

#### 3. Kaj je človek izdelal z oblikovanjem kamna?

---

4. Dopolni besedilo tako, da na črto vpišeš manjkajočo besedo.

Ljudje so ogenj spoznali \_\_\_\_\_. Ogenj so nato prižigali s pomočjo \_\_\_\_\_ ali kamenja. Ogenj je ljudem omogočal: toploto v mrzlih dneh in nočeh, \_\_\_\_\_ hrane, zaščito pred divjimi živalmi, \_\_\_\_\_ v večernem času. Ogenj je bil dejavnik za razvoj \_\_\_\_\_ življenja.

#### 5. Kje so uporabljali kolo?

---

---

6. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

Kje so našli najstarejše kolo z osjo?

- a. V Mezopotamiji
- b. Na Kitajskem
- c. Na Ljubljanskem barju

## PRVE IZNAJDBE V PRAZGODOVINI

### PONOVI TVENI LIST- REŠITVE

#### 1. Kaj je izum?

Iznajdba ali izum je nekaj, kar je na novo odkrito.

---

2. Naštete besede pravilno vpiši v preglednico glede na to, ali opisujejo, kako je do izumov prišlo v preteklosti, ali kako do izumov prihaja danes.

**V laboratorijih, naključno, hitreje, med delom, z načrtovanim raziskovalnim delom, z opazovanjem, počasi.**

<b>Izumi nekoč:</b>	Počasi; naključno; med delom; z opazovanjem.
<b>Izumi danes:</b>	V laboratorijih; hitreje; z načrtovanim raziskovalnim delom.

#### 3. Kaj je človek izdelal z oblikovanjem kamna?

Z oblikovanjem kamna je človek izdelal orodje in orožje.

---

4. Dopolni besedilo tako, da na črto vpišeš manjkajočo besedo.

Ljudje so ogenj spoznali **\_naključno\_**. Ogenj so nato prižigali s pomočjo **\_palice\_** ali kamenja. Ogenj je ljudem omogočal: toploto v mrzlih dneh in nočeh, **\_kuhanje\_** hrane, zaščito pred divjimi živalmi, **\_svetlobo\_** v večernem času. Ogenj je bil dejavnik za razvoj **\_družabnega\_** življenja.

5. Navedi kje so uporabili kolo in naštej nekaj naprav, ki delujejo s pomočjo kolesa.

---

Kolo so uporabljali v gospodarstvu (trgovina), prometu in kot del drugih pripomočkov. Naprave, ki delujejo s pomočjo kolesa: voz, kočija, škripec, mlin, avto itd.

---

6. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

**Kje so našli najstarejše kolo z osjo?**

a. V Mezopotamiji

b. Na Kitajskem

c. Na Ljubljanskem barju



Univerza v Ljubljani  
**FILOZOFSKA  
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

**Pedagoška praksa iz zgodovine**

**UČNA PRIPRAVA:**

**Kakšno je bilo življenje na današnjem slovenskem ozemlju v rimski dobi**

IME IN PRIIMEK: Sara Kobal

DATUM: 10. 03. 2021

## I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	7. razred	
Datum:	10. 03. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	
	Poglavje iz učbenika:	
Učna enota – naslov učne ure:	Kakšno je bilo življenje na današnjem slovenskem ozemlju v rimski dobi	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Frontalna učna oblika,</li> <li>- Individualna učna oblika</li> </ul>	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Metoda razlage</li> <li>- Metoda razgovora</li> <li>- Metoda slikovne demonstracije</li> <li>- Metoda dela s slikovnimi viri</li> <li>- Metoda demonstracije gibljivih slik</li> <li>- Metoda dela z gibljivimi slikami</li> </ul>	
Učne tehnike:	Nevihta možganov oz. viharjenje idej ali brainstorming.	
Cilji iz učnega načrta:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- »pojasnijo glavne spremembe, ki so jih Rimljani prinesli na ozemlje današnje Slovenije;</li> <li>- opišejo glavne rimske kulturne spomenike na tleh današnje Slovenije.«</li> </ul> <p>(Učni načrt, 2011, str. 12)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Navesti vzroke za rimsko širjenje na današnji slovenski prostor;</i></li> <li>- <i>Našteti upravne enote, med katere je bilo razdeljeno današnje slovensko ozemlje;</i></li> <li>- <i>Opisati razvoj rimskih mest na današnjem slovenskem ozemlju;</i></li> <li>- <i>Opisati gospodarski razvoj vzhodnoalpskega prostora v rimski dobi;</i></li> <li>- <i>Našteti sledove zapuščine rimske dobe na današnjem slovenskem ozemlju.</i></li> </ul>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>upoštevati navodila;</i></li> <li>- <i>aktivno poslušati;</i></li> <li>- <i>odgovarjati na različna vprašanja;</i></li> <li>- <i>zapisati učno snov v zvezek;</i></li> <li>- <i>razbirati informacije z zemljevida;</i></li> <li>- <i>vpisovati informacije na nemo karto;</i></li> <li>- <i>reševati različne naloge na učno-delovnem listu.</i></li> </ul>
	Vzgojni učni	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p>

	cilji	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pokazati ustrezen odnos do preteklosti;</li> <li>- pokazati spoštljiv odnos do kulturne dediščine.</li> </ul>
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uvajanje</li> <li>- Obravnava nove učne snovi</li> <li>- Ponavljanje</li> </ul>	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane?</li> <li>2. Kako živahen je bil gospodarski razvoj?</li> <li>3. Kaj nas še danes spominja na rimski imperij?</li> </ol>	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi)</li> <li>- Učno-delovni list</li> </ul>
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Računalnik</li> <li>- LCD projektor</li> <li>- Projekcijsko platno</li> </ul>
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Slovenščina (uporaba slovenščine pri zapisovanju učne snovi, pogovoru), geografija (prikaz zemljevida rimske delitve današnjega slovenskega ozemlja na upravne enote, označevanje upravnih enot na nemi karti, označevanje rimskih naselbin na nemi karti).	
Novi pojmi s pojasnilom:	Amfora (velika lončena posoda za prevoz tekočin), miljnik (kamen ob cesti, železniški progi z označbo razdalje v miljah), dvoletno kolobarjenje (del zemlje se prvo leto obdeluje, naslednje leto pa pusti v prahi), praha (neobdelana zemlja), mitraizem (vera v boga Mitro)	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: <a href="https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf">https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf</a> (28. 02. 2021)
	Učna priprava	Razpotnik, Jelka, Snoj, Damjan. <i>Raziskujem preteklost 7. Učbenik za zgodovino za 7. razred osnovne šole</i> . Ljubljana; Rokus Klett, 2009, str. 70–72. Cedilnik, Alenka, Lozar Popovič, Gordana (et al.). <i>Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek. Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij</i> . Ljubljana: Mladinska knjiga, 2019, str. 195–202.
	PowerPoint	Drsnica 1: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slika 1, <a href="https://krajie.eu/slovenija/ajdovscina_ostanki_rimskih_term/slo">https://krajie.eu/slovenija/ajdovscina_ostanki_rimskih_term/slo</a> (27. 02. 2021).</li> <li>- Slika 2, <a href="https://www.lokalne-ajdovscina.si/article/2018101211221498/ajdovscina_meka_rimskih_ostalin/">https://www.lokalne-ajdovscina.si/article/2018101211221498/ajdovscina_meka_rimskih_ostalin/</a> (27. 02. 2021).</li> <li>- Slika 3, <a href="https://www.wikiwand.com/sl/Ajdov%C5%9Bina">https://www.wikiwand.com/sl/Ajdov%C5%9Bina</a></li> </ul>

[A1%C4%8Dina](#) (27. 02. 2021).

- Slika 4,  
[https://www.aidovscina.si/aidovscina/zgodovina/zgodovinski\\_kraji/2012082508113168/Rimska%20utrdba%20Kastra%20/](https://www.aidovscina.si/aidovscina/zgodovina/zgodovinski_kraji/2012082508113168/Rimska%20utrdba%20Kastra%20/) (27. 02. 2021).

Drsnica 5:

- Ostanke Akvileje,  
<https://www.expoaus.org/si/oglej-uso8> (27. 02. 2021).

Drsnica 6:

- Prodor Rimljanov do reke Donave,  
<https://www.delo.si/evropa-smo-ljudje/evropa-od-blizu/na-lepem-modrem-jezu/> (10. 03. 2021).

Drsnica 7:

- Rimski sužnji,  
<https://www.historyonthenet.com/ancient-roman-slaves> (27. 02. 2021).
- Rimska vojska,  
<https://logisticsmgepsupv.wordpress.com/2019/05/23/roman-army-logistic/> (27. 02. 2021).

Drsnica 8:

- Današnji slovenski prostor pod Rimljani,  
<http://docplayer.si/190565881-Ponedeljek-2-ura-nadaljuje%C5%A1-re%C5%A1evanja-u%C4%8Dnih-listov-rimljani-na-slovenskem-ki-si-jih-prejel-v-%C4%8Detrtek-v-%C5%A1oli-%C4%8De-u%C4%8Dnih-listov-nima%C5%A1.html> (27. 02. 2021).

Drsnica 9:

- Učno-delovni list, naloga 1.,  
<https://www.drustvo-dugs.si/zemljevidi/> (27. 02. 2021).

Drsnica 10:

- Upravne enote pod Rimljani,  
<https://www.drustvo-dugs.si/zemljevidi/> (27. 02. 2021).

Drsnica 11:

- Rimska cesta,  
<https://www.history.com/news/8-ways->



[roads-helped-rome-rule-the-ancient-world](#)  
(27. 02. 2021).

- Miljniki v Ivančni Gorici,  
[https://sl.wikipedia.org/wiki/Rimska\\_cesta#/media/Slika:IvancnaGorica-opatovo\\_znamenje.JPG](https://sl.wikipedia.org/wiki/Rimska_cesta#/media/Slika:IvancnaGorica-opatovo_znamenje.JPG) (27. 02. 2021).
- Rimski vojaški tabor,  
[https://www.mozaweb.com/sl/Extra-3D\\_animacije-Starorimski\\_vojaski\\_tabor-45090](https://www.mozaweb.com/sl/Extra-3D_animacije-Starorimski_vojaski_tabor-45090) (27. 02. 2021).
- Emona,  
<https://www.rtv slo.si/kultura/drugo/dva-tisoc-let-emone-dobro-naoljenega-rimskega-stroja/325943> (27. 02. 2021).

Drsnica 12:

- Dan v Emoni,  
<https://www.youtube.com/watch?v=8YrqEQsOPRg> (27. 02. 2021).

Drsnica 14:

- Učno-delovni list, naloga 2.,  
<https://www.drustvo-dugs.si/zemljevidi/>  
(27. 02. 2021).

Drsnica 15:

- Rimske naselbine na Slovenskem,  
<https://www.drustvo-dugs.si/zemljevidi/>  
(27. 02. 2021).

Drsnica 16:

- Claustra Alpium Iuliarum,  
[https://www.claustra.org/wp-content/uploads/2019/04/Claustra-patefacta-sunt-Alpium-Iuliarum\\_CLAUSTRRA\\_interreg-SI-HR-2014-2020s.pdf](https://www.claustra.org/wp-content/uploads/2019/04/Claustra-patefacta-sunt-Alpium-Iuliarum_CLAUSTRRA_interreg-SI-HR-2014-2020s.pdf) (27. 02. 2021).
- Zaporni zid,  
<https://ars.rtv slo.si/2020/10/pogled-v-znanost-287/> (10. 03. 2021).

Drsnica 17:

- Relief Slovenije,  
[https://gis.si/egw/GSS\\_T09\\_P00/index.html](https://gis.si/egw/GSS_T09_P00/index.html)  
(10. 03. 2021)
- Zaporni zid na zemljevidu Slovenije, Cedilnik, Alenka, Lozar Popovič, Gordana (et al.). *Zgodovina 1: prazgodovina in stari vek. Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij.*

Ljubljana: Mladinska knjiga, 2019, str. 196.

Drsnica 18:

- Vpadi Hunov,  
<https://weaponsandwarfare.com/2015/12/28/attila-the-hun-d-453/> (27. 02. 2021).
- Vpadi Germanov,  
<http://devonwargames.blogspot.com/2014/03/romans-vs-germans-hail-caesar.html> (27. 02. 2021).
- Atila (Bič božji),  
[https://en.wikipedia.org/wiki/Attila#/media/File:Attila\\_Museum.JPG](https://en.wikipedia.org/wiki/Attila#/media/File:Attila_Museum.JPG) (10. 03. 2021)

Drsnica 20:

- Jantar,  
<https://www.mentalfloss.com/article/73608/15-clear-facts-about-amber> (27. 02. 2021).
- Jantarjeva pot,  
Križ, Borut. *Dežela situl. Življenje v starejši železni dobi*. Ljubljana: Viharnik, 2008, str. 56.

Drsnica 21:

- Žito,  
<https://www.publicdomainpictures.net/en/view-image.php?image=194097&picture=cereal-plant-field> (27. 02. 2021).
- Olje,  
<https://www.medicalnewstoday.com/articles/321246> (27. 02. 2021).
- Vino,  
<https://newsroom.ucla.edu/releases/organics-french-wine-tastes-better-delmas-research> (27. 02. 2021).
- Začimbe,  
<https://www.homestratosphere.com/list-of-spices/> (27. 02. 2021).
- Amfore,  
<https://hr.wikipedia.org/wiki/Amfora> (27. 02. 2021).

Drsnica 22:

- Živina,  
<https://tradevistas.org/the-global-travels-of-live-animals/> (27. 02. 2021).
- Med,

<https://www.tasteofhome.com/article/why-cant-babies-have-honey/> (27. 02. 2021).

- Les,  
<https://www.goodhousekeeping.com/home/a20705861/kinds-of-wood-not-to-burn/> (27. 02. 2021).
- Železo,  
<https://www.reliance-foundry.com/blog/forging> (27. 02. 2021).
- Sužnji,  
<https://www.pinterest.com/pin/742671794770556996/> (27. 02. 2021).

Drsnica 23:

- Lončarstvo,  
<https://www.rtv slo.si/kultura/dediscina/sta-rorimska-kuhinja-ali-casi-ko-so-ob-jedi-redno-pili-vino-pomesano-z-vodo/505995> (27. 02. 2021).
- Oljenka,  
<https://ancientglass.wordpress.com/ancient-roman-islamic-oil-lamps/dsc04265/> (27. 02. 2021).
- Steklena čaša iz Emone,  
[https://sl.wikipedia.org/wiki/Steklo#/media/Slika:Emona\\_trgovina\\_in\\_obrt\\_\(1\)a.jpg](https://sl.wikipedia.org/wiki/Steklo#/media/Slika:Emona_trgovina_in_obrt_(1)a.jpg) (27. 02. 2021).
- Plug,  
<https://sites.google.com/a/ehschools.org/global-9/unit-1/ancient-rome/rome-day-6-student-page/rome-day-6> (27. 02. 2021).

Drsnica 25:

- Rimsko obzidje,  
<https://www.primorske.si/2018/08/09/ozivljajo-kamnite-zidove-ki-so-bili-poslednji-bran> (27. 02. 2021).
- Ostanke rimskih term,  
<https://www.vipavskadolina.si/super-doizivetja/po-sledih-dediscine-in-lokalnih-posebnosti/spoznajte-dediscino-rimljanov-z-vinoteko-faladur> (27. 02. 2021).
- Orfejev spomenik na Ptuju,  
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c0/Ptuj\\_-\\_Orfejev\\_spomenik\\_1.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c0/Ptuj_-_Orfejev_spomenik_1.jpg) (27. 02. 2021).
- Emonec,  
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b1/Emonec\\_replika\\_5787.JPG](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/b/b1/Emonec_replika_5787.JPG)

		<p>(27. 02. 2021).</p> <p>Drsnica 26:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ostanki emonske hiše, <a href="https://www.visitljubljana.com/sl/poi/arheoloski-park-emonska-hisa/">https://www.visitljubljana.com/sl/poi/arheoloski-park-emonska-hisa/</a> (27. 02. 2021).</li> <li>- Vodni stolp na Svetem Pavlu nad Vrtovinom, <a href="https://www.travel-slovenia.si/slo/location/rimski-vodni-stolp/">https://www.travel-slovenia.si/slo/location/rimski-vodni-stolp/</a> (27. 02. 2021).</li> <li>- Mitrej na Rožancu pri Črnomlju, <a href="https://sl.wikipedia.org/wiki/Mitraizem#/media/Slika:Mitra_rozanec.jpg">https://sl.wikipedia.org/wiki/Mitraizem#/media/Slika:Mitra_rozanec.jpg</a> (27. 02. 2021).</li> </ul> <p>Drsnica 27:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bitka pri Frigidu, <a href="https://sl.wikipedia.org/wiki/Bitka_pri_Mrzli_reki#/media/Slika:Janez_Vajkard_Valvasor_-_Bitka_med_Teodozijem_in_Evgenijem.jpg">https://sl.wikipedia.org/wiki/Bitka_pri_Mrzli_reki#/media/Slika:Janez_Vajkard_Valvasor_-_Bitka_med_Teodozijem_in_Evgenijem.jpg</a> (10. 03. 2021).</li> <li>- Teodozij I., <a href="https://sl.wikipedia.org/wiki/Teodozij_I.#/media/Slika:Theodosius_I._Roman_Coin.jpg">https://sl.wikipedia.org/wiki/Teodozij_I.#/media/Slika:Theodosius_I._Roman_Coin.jpg</a> (10. 03. 2021).</li> <li>- Evgenij, <a href="https://sl.wikipedia.org/wiki/Evgenij#/media/Slika:Eugenius_AV_Solidus_621125_(obverse).jpg">https://sl.wikipedia.org/wiki/Evgenij#/media/Slika:Eugenius_AV_Solidus_621125_(obverse).jpg</a> (10. 03. 2021).</li> <li>- Teodozijev spomenik v Vrhpolju, <a href="https://si.aleteia.org/2018/09/05/bitka-na-slovenskih-tleh-ki-je-spremenila-zgodovino-evrope/">https://si.aleteia.org/2018/09/05/bitka-na-slovenskih-tleh-ki-je-spremenila-zgodovino-evrope/</a> (10. 03. 2021)</li> </ul>
	Učno-delovni list	Stran 1: <a href="https://www.drustvo-dugs.si/zemljevidi/">https://www.drustvo-dugs.si/zemljevidi/</a> (Dostop: 26. 02. 2021).

## II. POTEK UČNE URE

### UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
(5 minut)	<i>Za začetek današnje ure vam bom na drsnici postopoma prikazovala slike, s pomočjo katerih poskušajte ugotoviti temo današnje učne ure. (Drsnica 1)</i>	Učenci poslušajo navodilo in gledajo slike na drsnici.
	<i>Kaj je prikazano na slikah?</i>  <i>Kje se nahajajo ti rimski ostanki?</i>	Učenci odgovorijo: <i>Rimsko obzidje, stolp, rimski ostanki, rimsko kopališče, ostanki rimskega naselja itd.</i>  Učenci odgovorijo: <i>V Ajdovščini.</i>
	<i>Naslov današnje ure je Kakšno je bilo življenje na današnjem slovenskem ozemlju v rimski dobi. Napišite ga v zvezek. (Drsnica 2)</i> <i>Med učno uro pozorno poslušajte razlago, navodila in odgovarjajte na zastavljena vprašanja, tako da najprej dvignete roko. Razdelila vam bom tudi učno-delovne liste, ki jih bomo uporabili v prvem vsebinskem poudarku. Za reševanje boste potrebovali tri različne barve, zato si pripomočke že kar pripravite. Ob zaključku vsakega vsebinskega poudarka pa bo sledila drsnica z zapisom učne snovi, ki si ga prepišite v zvezek. V zaključnem delu učne ure bo sledila še krajša ustna ponovitev današnje učne snovi.</i>	Učenci poslušajo in prepišejo naslov učne ure z drsnice. Učenci si pripravijo pripomočke za reševanje učno-delovnega lista.
	<i>Danes bomo obravnavali (Drsnica 3):</i> <ol style="list-style-type: none"><li><i>1. Zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane?</i></li><li><i>2. Kako živahen je bil gospodarski razvoj?</i></li><li><i>3. Kaj nas še danes spominja na rimski imperij?</i></li></ol>	Učenci poslušajo.
	<i>Na koncu ure boste znali (Drsnica 4):</i> <ul style="list-style-type: none"><li><i>- Navesti vzroke za rimsko širjenje na današnji slovenski prostor;</i></li><li><i>- Našteti upravne enote, med katere je bilo razdeljeno današnje slovensko ozemlje;</i></li><li><i>- Opisati razvoj rimskih mest na današnjem slovenskem ozemlju;</i></li><li><i>- Opisati gospodarski razvoj</i></li></ul>	Učenci poslušajo.

- vzhodnoalpskega prostora v rimski dobi;
- Našteti sledove zapuščine rimske dobe na današnjem slovenskem ozemlju.

## GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE

1. VSEBINSKI POUDAREK: Zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane? (19 minut)	UČITELJ	UČENEC
	<p><i>Naslov prvega vsebinskega poudarka je Zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane ? (Drsnica 5)</i></p>	<p>Učenci poslušajo.</p>
	<p><b><i>Rimski prodor po ustanovitvi Akvileje (Ogleja) v 2. stol. pr. Kr.; izhodiščna točka za prodor. Vzhodnoalpski prostor ima dvojen pomen: gospodarski (surovine npr. železo; Kelti) in vojaški (varovanje meje Italije in prodor proti vzhodu).</i></b></p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p>
	<p><b><i>Druga polovica 2. stoletja pr. Kr.: Rimljani premagajo ljudstva v Istri, prodor do reke Donave.</i></b> (Na zemljevidu na drsnici pokažem Istro in reko Donavo). <b><i>Čas cesarja Oktavijana; ozemlje pod Rimljani (konec 1. stol. pr. Kr.)</i></b> (Drsnica 6)</p>	<p>Učenci poslušajo razlago in gledajo zemljevid.</p>
	<p><i>Sedaj si bomo pogledali, kaj se je zgodilo z ljudmi na osvojenih ozemljih.</i> (Drsnica 7)</p>	<p>Učenci poslušajo.</p>
	<p><b><i>Suženjstvo, moški vključeni v vojsko. Obdelovalna zemlja razdeljena veteranom. Staroselci so najemniki brez državljanskih pravic (reforma rimske uprave 212: polnopravni državljani).</i></b></p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p>
	<p><i>Na drsnici je prikazan zemljevid, na kateremu lahko vidite, kako so Rimljani razdelili današnji slovenski prostor. Iz zemljevida razberite upravne enote.</i> (Drsnica 8)</p>	<p>Učenci si gledajo zemljevid.</p> <p>Učenci odgovorijo: <i>Panonija, Norik, Italija.</i></p>
	<p><b><i>Upravne enote: Z Slovenije in Istra; cesarstvo Italija oz. Regija X. SV in Dolenjska; provinca Panonija.</i></b></p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p>

<b>S (Koroška) in Štajerska; provinca Norik.</b>	
<i>Sedaj boste rešili nalogo 1. na učno-delovnem listu. Na nemi karti pobarvajte ozemlje, ki so ga posamezne upravne enote obsegale in jih nato vpišite v legendo. Časa imate 2 minuti. (Drsnica 9)</i>	Učenci poslušajo navodilo.
<i>Sprehajam se po razredu in opazujem učence.</i>	Učenci rešujejo nalogo na učno-delovnem listu.
<i>Čas je potekel. Na drsnici je prikazana rešitev naloge. Preverite, ali ste nalogo pravilno rešili in po potrebi popravite. (Drsnica 10)</i>  <i>Ali ste nalogo ustrezno rešili/popravili?</i>	Učenci gledajo prikaz rešene naloge na drsnici.  Učenci odgovorijo: <i>Da.</i>
<i>Sedaj si bomo pogledali nastanek rimskih mest na današnjem slovenskem ozemlju. (Drsnica 11)</i>	Učenci poslušajo.
<b><i>Rimska vojska gradi ceste, ob njih postavi vojaška taborišča.</i></b> <b><i>Odhod vojske; naseljenci iz Italije taborišča preuredijo v mesta (gospodarski in vojaški nadzor ozemlja).</i></b> <b><i>Skozi mesta potekajo trgovske in vojaške poti.</i></b> <b><i>Slika z miljnikom; kamen, na katerem je v rimskih miljah napisana razdalja do upravnih središč.</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
<i>Pogledali si bomo dele videoposneteka, ki prikazuje rekonstrukcijo rimskega mesta. Pozorno ga spremljajte in poskušajte ugotoviti, za katero mesto gre. (Drsnica 12)</i>  <i>Rekonstrukcija katerega rimskega mesta je prikazana na videoposnetku?</i>  <i>Kako se mesto imenuje danes?</i>	Učenci poslušajo navodilo in gledajo videoposnetek.  Učenci odgovorijo: <i>Emona.</i>  Učenci odgovorijo: <i>Ljubljana.</i>
<i>Na drsnici so na eni strani navedena današnja imena slovenskih mest, na drugi pa njihova rimska imena. Skupaj jih bomo ustrezno povezali. (Drsnica 13)</i>	Učenci poslušajo navodilo.  Učenci odgovarjajo: <i>Oglej (Akvileja), Trst (Tergeste), Ajdovščina (Castra), Logatec (Longatik), Vrhnik (Nauport), Ljubljana (Emona), Drnovo pri Krškem (Neovidun), Trojane (Atrans),</i>

	<i>Celje (Celeia), Ptuj (Poetoviona).</i>
<i>Sedaj boste rešili nalogo 2. na učno-delovnem listu, kjer boste na nemi karti poleg rimskih imen napisali ustrezna današnja imena krajev. Časa imate 2 minuti. (Drsnica 14)</i>	Učenci poslušajo navodilo.
<i>Sprehajam se po razredu in opazujem učence.</i>	Učenci rešujejo nalogo na učno-delovnem listu.
<i>Čas je potekel. Na drsnici je prikazana rešitev naloge. Preverite, ali ste nalogo pravilno rešili in po potrebi popravite. (Drsnica 15)</i>  <i>Ali ste nalogo ustrezno rešili/popravili?</i>	Učenci gledajo prikaz rešene naloge na drsnici.  Učenci odgovorijo: <i>Da.</i>
<i>Sedaj si bomo pogledali, kako je bilo z obrambo vzhodnoalpskega prostora. (Drsnica 16 in 17).</i>	Učenci poslušajo.
<b><i>Vpadi Germanov; 3. stoletje; vzhodnoalpski prostor dobi velik pomen. Zaščita Italije; kraški zaporni zid (Claustra Alpium Iuliarum); obsežni sistem utrd; od Julijskih Alp do Reke. (Drsnica 16)</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
<b><i>Na zemljevidu Slovenije lahko vidite, da je na severu teren gorat, saj so tam Julijske Alpe, južni del pa je bolj nižinski, prehoden in zato so na tem območju zgradili zaporni zid. (Drsnica 17)</i></b>	Učenci poslušajo razlago in gledajo zemljevid.
<b><i>Vpadi Hunov in germanskih plemen; 4. in 5. stoletje; slabitev rimske oblasti.</i></b>  <b><i>Ali veste, kdo je mož na sliki?</i></b>  <b><i>Atila; zaradi okrutnosti imenovali tudi bič božji; v 5. stoletju vpada na rimsko ozemlje. (Drsnica 18)</i></b>	Učenci poslušajo razlago.  Učenci odgovorijo: <i>Atila.</i>  Učenci poslušajo razlago.
<i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za prvi vsebinski poudarek. Besedilo si prepisite v zvezek. (Drsnica 19)</i>	Učenci poslušajo navodilo.
<i>Zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje Vzhodnoalpski prostor je imel za Rimljane dvojen pomen: Gospodarski pomen; Vojaški pomen. Upravne enote: Regija X, Norik, Panonija. Nastanek rimskih naselbin. Kraški zaporni zid za obrambo rimskih meja.</i>	Učenci si prepisujejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.



2. VSEBINSKI POUDAREK: Kako živahen je bil gospodarski razvoj? (7 minut)	UČITELJ	UČENEC
	<i>Naslov drugega vsebinskega poudarka je Kako živahen je bil gospodarski razvoj? (Drsnica 20)</i>	Učenci poslušajo.
	<b><i>Jantarjeva pot: trgovska pot iz prazgodovine. Izgradnja cest; pospešitev trgovine.</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>S pomočjo slik na drsnici poskušajte ugotoviti, kaj so Rimljani uvažali v današnje slovensko ozemlje. (Drsnica 21)</i>	Učenci odgovorijo: <i>Žito, olje, vino, začimbe.</i>
	<b><i>Uvažajo tudi nakit in dišavnice iz vzhodnih dežel imperija. Hrano tovorijo v velikih amforah.</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>S pomočjo slik na drsnici poskušajte ugotoviti, kaj so Rimljani izvažali iz današnjega slovenskega ozemlja. (Drsnica 22)</i>	Učenci odgovorijo: <i>Živino, med, železo, les, sužnje.</i>
	<b><i>Izvažali so tudi kože in usnje.</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>Sedaj si bomo pogledali še, kaj se je poleg trgovine v času Rimljanov še razvilo. (Drsnica 23)</i>	Učenci poslušajo.
	<b><i>Kmetijstvo; plug namesto rala, dvoletno kolobarjenje; pridobivanje rodovitne zemlje (krčenje gozdov, izsuševanje močvirij); večja pridelava žita (začetek izvoza), vinogradništva, sadjarstva, oljarstva. Obrt; lončarstvo, kamnoseštvo, steklarstvo. Železova ruda; Gorenjska, Koroška; izdelke prodajajo v imperiju.</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za prvi vsebinski poudarek. Besedilo si prepišite v zvezek. (Drsnica 24)</i>	Učenci poslušajo navodilo.
	<i>Kako živahen je bil gospodarski razvoj? Gospodarske dejavnosti, ki so se razvile v času Rimljanov na slovenskem ozemlju: Trgovina; Kmetijstvo; plug, dvoletno kolobarjenje (del zemlje se obdeluje, del zemlje pa je v prahi oz. v mirovanju); Obrti: lončarstvo, kamnoseštvo, steklarstvo;</i>	Učenci si prepišejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.

3. VSEBINSKI POUDAREK: Kaj nas še danes spominja na rimski imperij? (7 minut)	UČITELJ	UČENEC
	<p><i>Naslov tretjega vsebinskega poudarka je Kaj nas še danes spominja na rimski imperij? (Drsnica 25, drsnica 26 in drsnica 27)</i></p>	<p>Učenci poslušajo.</p>
	<p><i>Kaj nas še danes spominja na rimski imperij? Pomagate si lahko s slikami.</i></p>	<p>Učenci odgovorijo: <i>Ostanki utrd, ostanki cest, spomeniki, kipi, ostanki hiš itd.</i></p>
	<p><b><i>Rimska imena krajev oz. izpeljanke (npr. Celeia); Kopališča; Rimljani odkrijejo mineralne vrelce; Številni ostanki (obzidja, mestni predeli); Mitreji (Ptuj, Bela krajina); kipi posvečeni bogu Mitri; mitraizem; uradniki, vojaki; prinesejo priseljenci iz Perzije. Ostanki kraškega zapornega zidu (Vrhnika, Hrušica, Ajdovščina). Vodni stolp na Svetem Pavlu (najvišja ohranjena zgradba); Razširitev krščanstva; cesar Teodozij; bitka pri Frigidu (leta 394), Teodozij proti Evgeniju; krščanstvo prevlada. Emona, Celeja in Petovio so škofije v 4. stoletju. Propad imperija; krščanstvo izgine.</i></b></p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p>
	<p><i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za prvi vsebinski poudarek. Besedilo si prepisite v zvezek. (Drsnica 28)</i></p>	<p>Učenci poslušajo navodilo.</p>
	<p><i>Kaj nas še danes spominja na rimski imperij? Danes nas na Rimljane spominja: Rimska imena krajev ali njihove izpeljanke; Kopališča; Številni ostanki; Mitreji; Razširitev krščanstva.</i></p>	<p>Učenci si prepisejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.</p>

## ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
<b>(7 minut)</b>	<i>To učno uro smo si pogledali: Zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane? Kako živahen je bil gospodarski razvoj? Kaj nas še danes spominja na rimski imperij?</i>	Učenci poslušajo.
	<i>Za zaključek današnje učne ure bomo izvedli krajšo ustno ponovitev. Na drsnici bodo zapisane naloge. Če boste poznali odgovori, dvignite roko in počakajte, da vam dam besedo oziroma počakajte, da določim tistega, ki bo odgovarjal. (Drsnica 29 in drsnica 30)</i>	Učenci poslušajo navodilo.
	<i>Vzhodnoalpski prostor je imel za Rimljane dvojen pomen. Kakšen?</i>	Učenci odgovorijo: <i>Gospodarski in vojaški.</i>
	<i>Na katere upravne enote je bilo razdeljeno današnje slovensko ozemlje?</i>	Učenci odgovorijo: <i>Regija X, Norik, Panonija.</i>
	<i>Dopolnite poved. Rimska mesta so se razvila iz...</i>	Učenci odgovorijo: <i>Vojaških taborov.</i>
	<i>Ali navedene trditve držijo? Hrano so Rimljani tvorili v amforah.</i>	Učenci odgovorijo: <i>Drži.</i>
	<i>Rimljani so plug nadomestili z ralom.</i>	Učenci odgovorijo: <i>Ne drži.</i>
	<i>Lončarstvo je bila ena izmed obrti, ki so se razvile v času rimske oblasti.</i>	Učenci odgovorijo: <i>Drži.</i>
	<i>Naštej tri primere rimske zapuščine na današnjem slovenskem ozemlju.</i>	Učenci odgovorijo: <i>Imena krajev, številni ostanki (utrdbe, terme, spomeniki itd.), mitreji ...</i>
<i>S ponovitvijo ste pokazali, da ste usvojili vse izobraževalne učne cilje današnje učne ure in da znate (ocenim z odlično/dobro/slabo): (Drsnica</i>	Učenci poslušajo.	

	<p>31)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Navesti vzroke za rimsko širjenje na današnji slovenski prostor;</i></li> <li>- <i>Našteti upravne enote, med katere je bilo razdeljeno današnje slovensko ozemlje;</i></li> <li>- <i>Opisati razvoj rimskih mest na današnjem slovenskem ozemlju;</i></li> <li>- <i>Opisati gospodarski razvoj vzhodnoalpskega prostora v rimski dobi;</i></li> <li>- <i>Našteti sledove zapuščine rimske dobe na današnjem slovenskem ozemlju.</i></li> </ul>	
--	--	--

### III. SEZNAM PRILOG

<b>PRILOGA 1 :</b>	<b>PowerPoint (z zapisom učne snovi)</b>
<b>PRILOGA 2 :</b>	<b>Učno-delovni list – prazen</b>
<b>PRILOGA 3 :</b>	<b>Učno-delovni list – izpopolnjen kot zapis učne snovi</b>



**KAKŠNO JE BILO ŽIVLJENJE NA  
DANAŠNJEM SLOVENSKEM  
OZEMLJU V RIMSKI DOBI**

## VSEBINSKI POUDARKI

1. Zakaj je bilo današnje slovensko ozemlje pomembno za Rimljane?
2. Kako živahen je bil gospodarski razvoj?
3. Kaj nas še danes spominja na rimski imperij?

## UČNI CILJI

- Navesti vzroke za rimsko širjenje na današnji slovenski prostor;
- Našteti upravne enote, med katere je bilo razdeljeno današnje slovensko ozemlje;
- Opisati razvoj rimskih mest na današnjem slovenskem ozemlju;
- Opisati gospodarski razvoj vzhodnoalpskega prostora v rimski dobi;
- Našteti sledove zapuščine rimske dobe na današnjem slovenskem ozemlju.

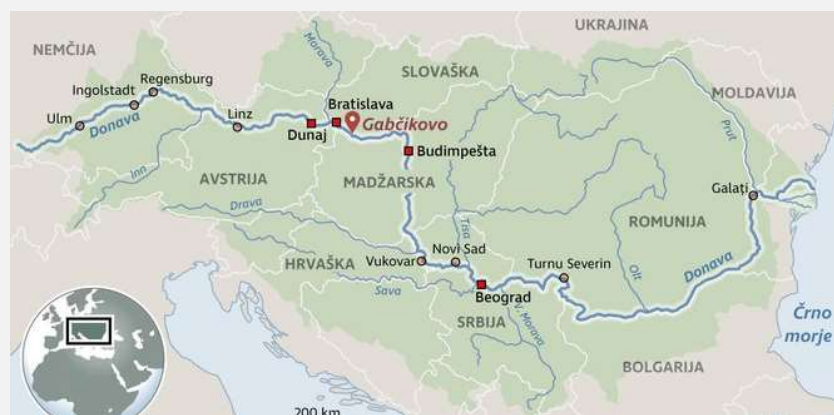
## ZAKAJ JE BILO DANAŠNJE SLOVENSKO OZEMLJE POMEMBNO ZA RIMLJANE?

- Mesto Akvileja (Oglej).
- Gospodarski in vojaški pomen.



Ostanki Akvileje

- Cesar Oktavijan → slovensko ozemlje pod Rimljani.



Prodor Rimljanov do reke Donave

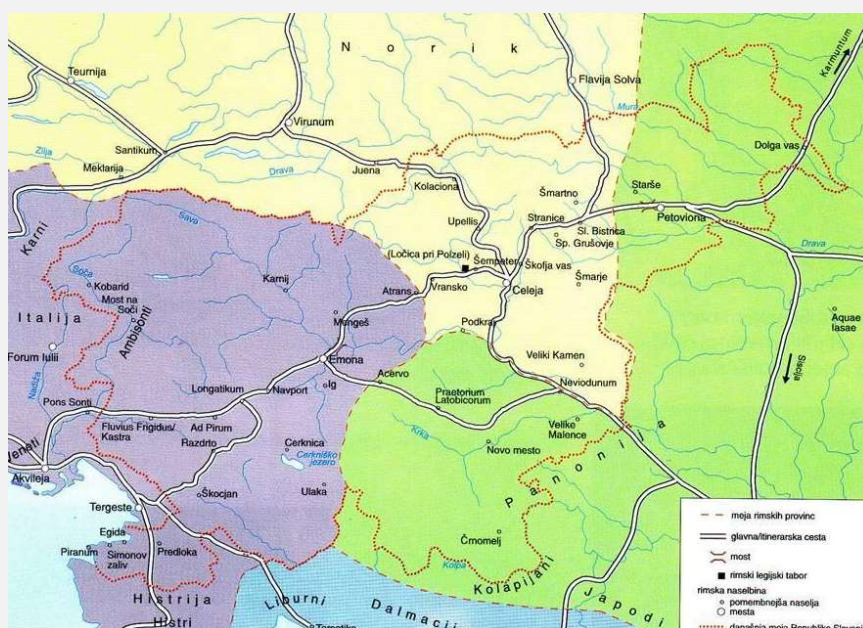
- Suženjstvo;
- Vojska;
- Veterani;
- Najemniki.



Rimski sužnji



Rimska vojska



Današnji slovenski prostor pod Rimljani

- Na katere upravne enote so Rimljani razdelili današnje slovensko ozemlje?



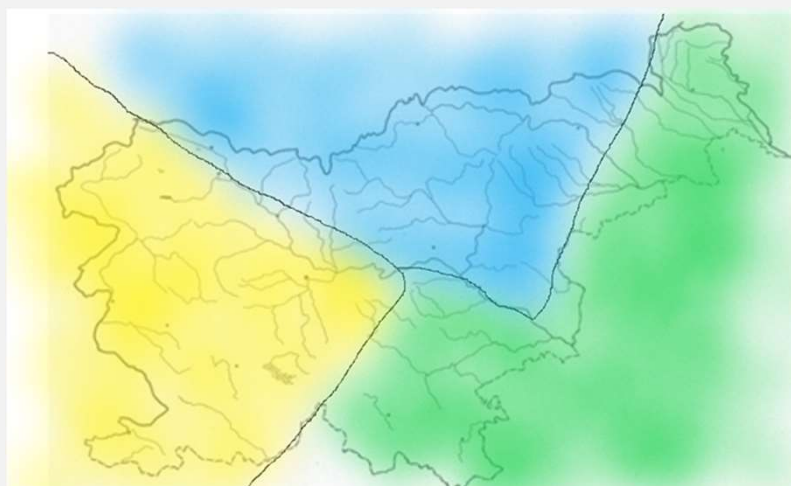
1. Na nemi karti Slovenije označi upravne enote, na katere so Rimljani razdelili današnje slovensko ozemlje tako, da vsako enoto pobarvaš z drugo barvo. Nato izpolni legendo tako, da na črto vpišeš ime upravne enote in pravokotnik pobarvaš z ustrezno barvo.



LEGENDA:

<input type="checkbox"/>	_____
<input type="checkbox"/>	_____
<input type="checkbox"/>	_____
<input type="checkbox"/>	_____

Učno-delovni list, naloga 1.



- **REGIJA X**
- **NORIK**
- **PANONIJA**

Upravne enote pod Rimljani

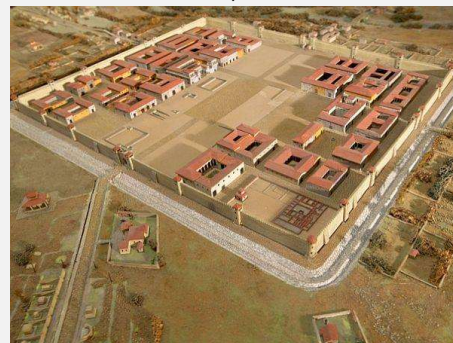
- Rimska vojska gradi ceste → nastanek vojaških taborov → nastanek mest.



Rimska cesta

Miljnik v  
Ivančni Gorici

Rimski vojaški tabor



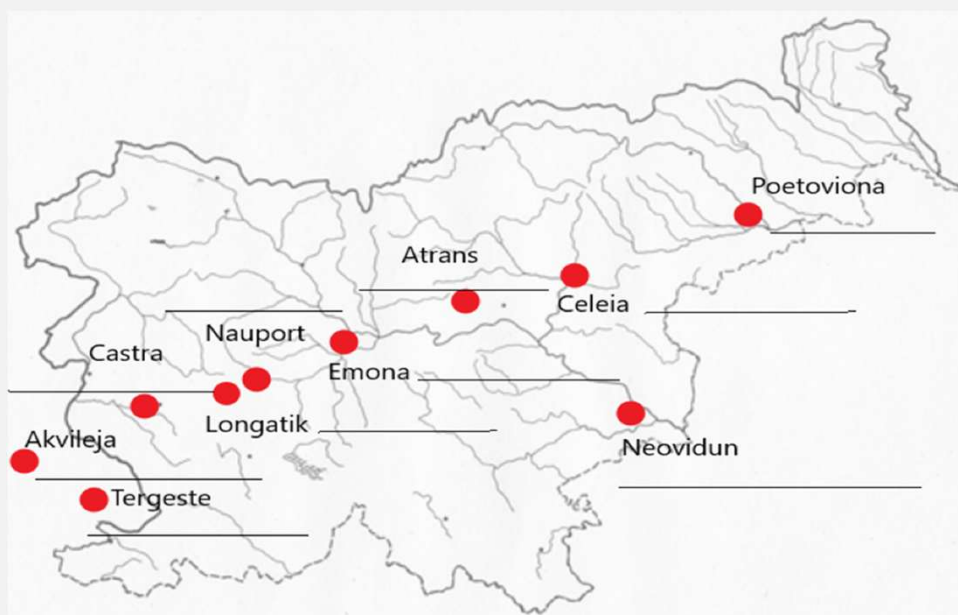
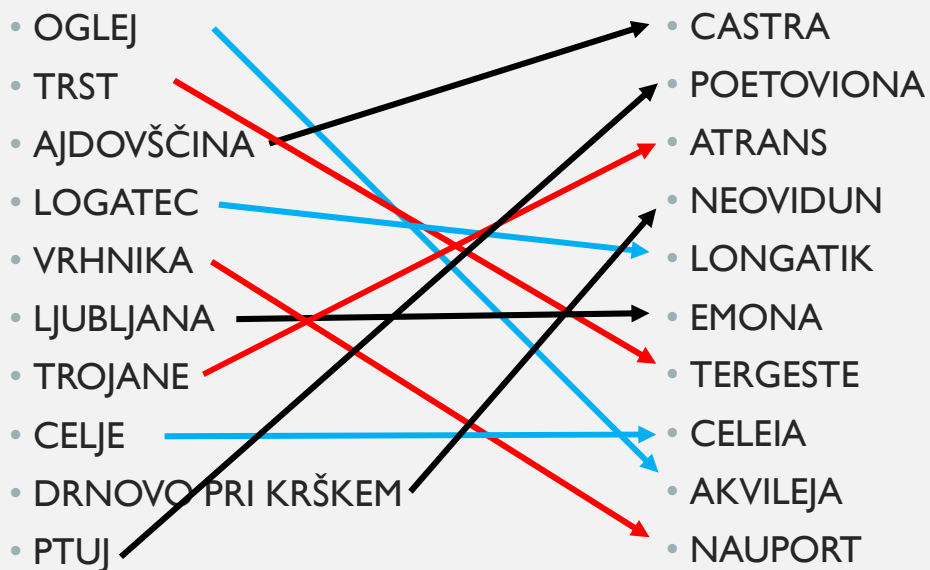
Emona

**Videoposnetek rekonstrukcije rimskega mesta:**

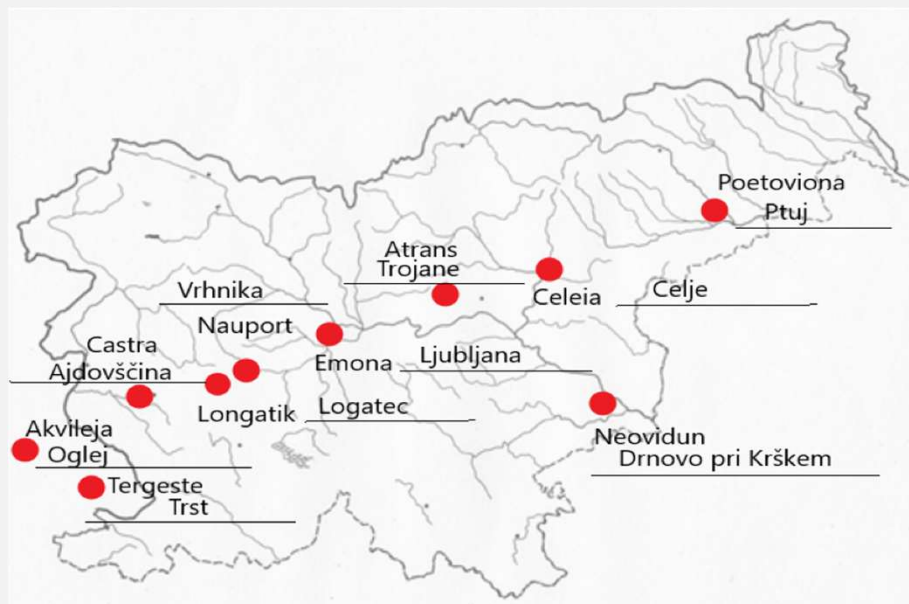
<https://www.youtube.com/watch?v=8YrqEQs0PRg>

Rekonstrukcija katerega rimskega mesta je prikazana na videoposnetku?

## RIMSKE NASELBINE



Učno-delovni list, naloga 2.



Rimske naselbine na Slovenskem

- Kraški zaporni zid (Claustra Alpium Iuliarum).



Claustra Alpium Iuliarum



Zaporni zid



- Vpadi Hunov in germanskih plemen.



Vpadi Hunov



Atila (Bič božji)



Vpadi Germanov

## ZAKAJ JE BILO DANAŠNJE SLOVENSKO OZEMLJE POMEMBNO ZA RIMLJANE?

- Vzhodnoalpski prostor je imel za Rimljane dvojen pomen:
  - Gospodarski pomen;
  - Vojaški pomen.
- Upravne enote: Regija X, Norik, Panonija.
- Nastanek rimskih naselbin.
- Kraški zaporni zid za obrambo rimskih meja.

## KAKO ŽIVAHEN JE BIL GOSPODARSKI RAZVOJ?

- Trgovina → jantarjeva pot.
- Izgradnja cest.



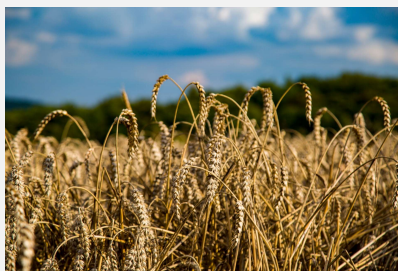
Jantar



Jantarjeva pot

**Uvoz:**

Amfore



Žito



Olje



Vino



Začimbe

**Izvoz:**

Sužnji



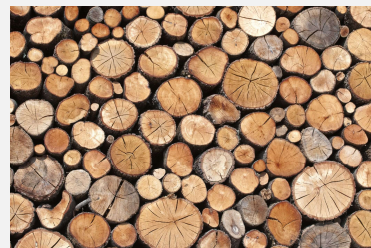
Živina



Med



Železo



Les

- Kmetijstvo → plug, dvoletno kolobarjenje;
- Obrt → lončarstvo, kamnoseštvo, steklarstvo;
- Železova ruda.



Lončarstvo



Oljenka



Steklena čaša iz Emone



Plug

## KAKO ŽIVAHEN JE BIL GOSPODARSKI RAZVOJ?

- Gospodarske dejavnosti, ki so se razvile v času Rimljanov na slovenskem ozemlju:
  - Trgovina;
  - Kmetijstvo → plug, dvoletno kolobarjenje (del zemlje se obdeluje, del zemlje pa je v prahi oz. v mirovanju);
  - Obrti: lončarstvo, kamnoseštvo, steklarstvo;
  - Pridobivanje železove rude.



## KAJ NAS ŠE DANES SPOMINJA NA RIMSKI IMPERIJ?



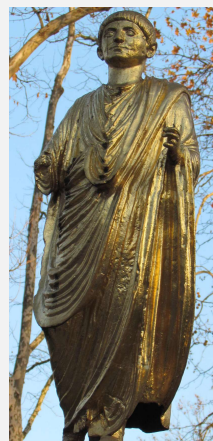
Rimsko obzidje



Ostanki rimskih term



Orfejev spomenik na Ptuj



Emonec



Ostanki emonske hiše

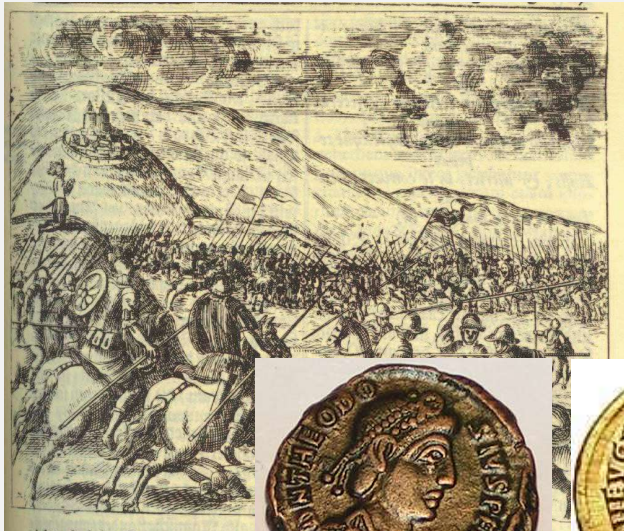


Vodni stolp na Svetem Pavlu nad Vrtovinom



Mitrej na Rožancu pri Črnomlju

- Rimska imena krajev;
- Kopališča;
- Ostanki;
- Mitreji;
- Kraški zaporni zid;
- Krščanstvo itd.



Bitka pri Frigidu



Teodozij I.



Evgenij



Teodozijev spomenik v Vrhopolju

## KAJ NAS ŠE DANES SPOMINJA NA RIMSKI IMPERIJO?

- Danes nas na Rimljane spominja:
  - Rimska imena krajev ali njihove izpeljanke;
  - Kopališča;
  - Številni ostanki;
  - Mitreji;
  - Razširitev krščanstva.

## PONOVI TEV

1. Vzhodnoalpski prostor je imel za Rimljane dvojen pomen. Kakšen?

**Gospodarski in vojaški.**

2. Na katere upravne enote je bilo razdeljeno današnje slovensko ozemlje?

**Regija X, Norik, Panonija.**

3. Dopolni.

Rimska mesta so se razvila iz vojaških taborov.

4. Ali navedene trditve držijo?

Hrano so Rimljani tovorili v amforah.

**Drži.**

Rimljani so plug nadomestili z ralom.

**Ne drži.**

Lončarstvo je bila ena izmed obrti, ki so se razvile v času rimske oblasti.

**Drži.**

5. Naštej tri primere rimske zapuščine na današnjem slovenskem ozemlju.

**Imena krajev, številni ostanki (utrdbe, terme, spomeniki itd.), mitreji ...**

## USVOJENI UČNI CILJI

- ✓ Navesti vzroke za rimsko širjenje na današnji slovenski prostor;
- ✓ Našteti upravne enote, med katere je bilo razdeljeno današnje slovensko ozemlje;
- ✓ Opisati razvoj rimskih mest na današnjem slovenskem ozemlju;
- ✓ Opisati gospodarski razvoj vzhodnoalpskega prostora v rimski dobi;
- ✓ Našteti sledove zapuščine rimske dobe na današnjem slovenskem ozemlju.

# KAKŠNO JE BILO ŽIVLJENJE NA DANAŠNJEM SLOVENSKEM OZEMLJU

## Učno-delovni list

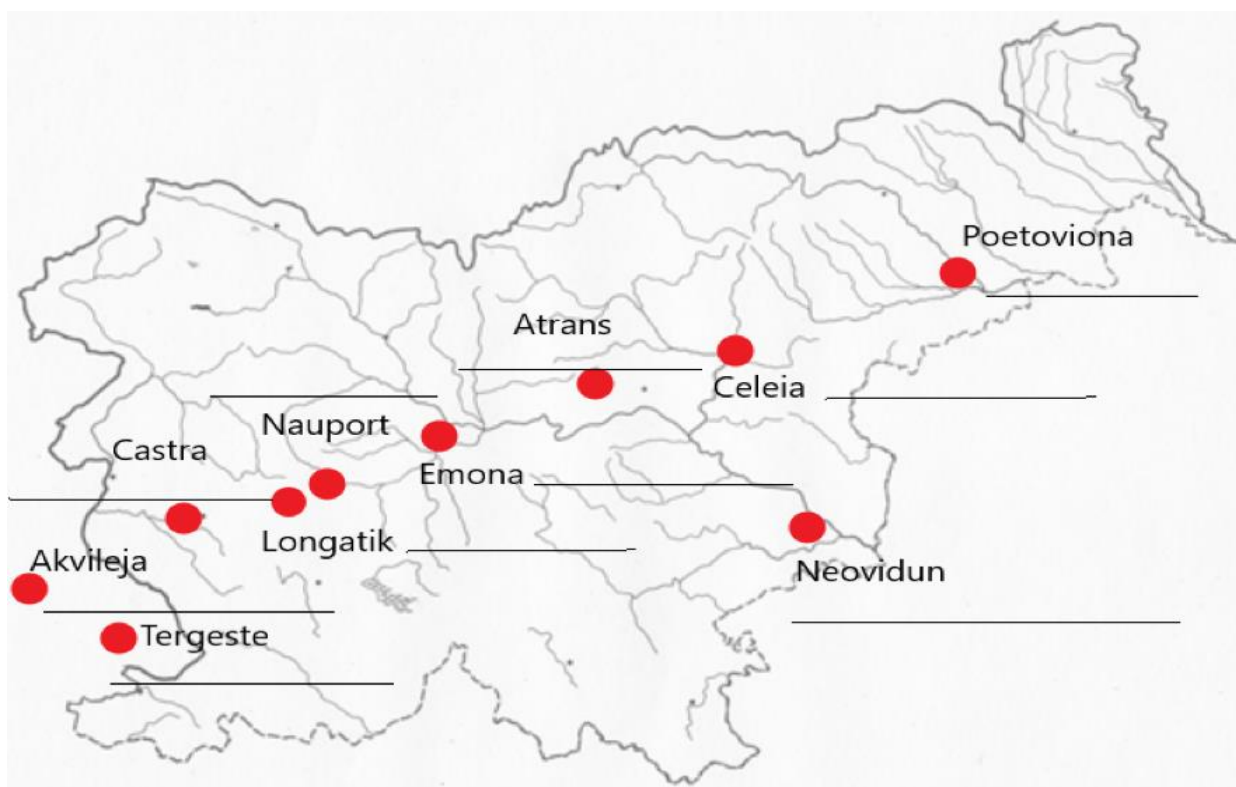
1. Na nemi karti Slovenije označi upravne enote, na katere so Rimljani razdelili današnje slovensko ozemlje tako, da vsako enoto pobarvaš z drugo barvo. Nato izpolni legendo tako, da na črto vpišeš ime upravne enote in pravokotnik pobarvaš z ustrežno barvo.



LEGENDA:

<input type="checkbox"/>	_____
<input type="checkbox"/>	_____
<input type="checkbox"/>	_____

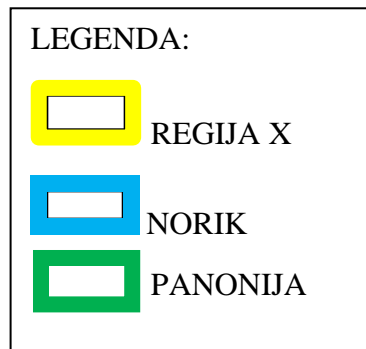
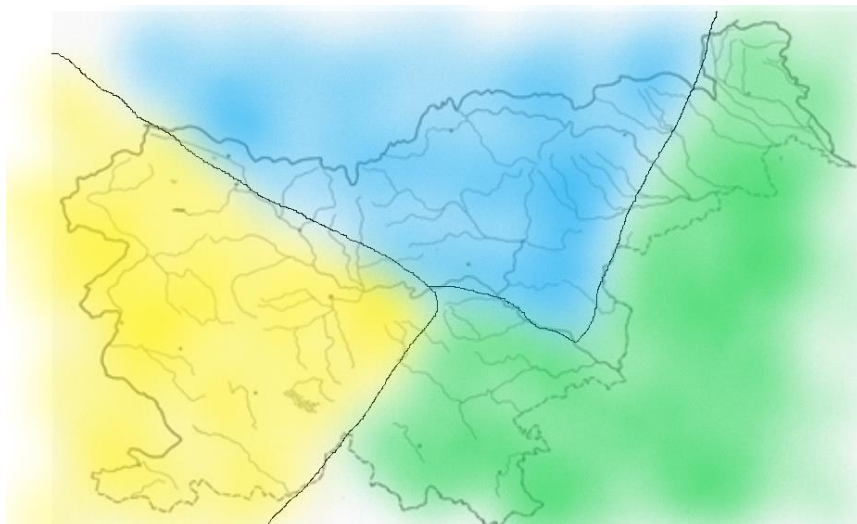
1. Na nemi karti so z rimskimi imeni označene rimske naselbine. Na črto zapiši današnje ime kraja.



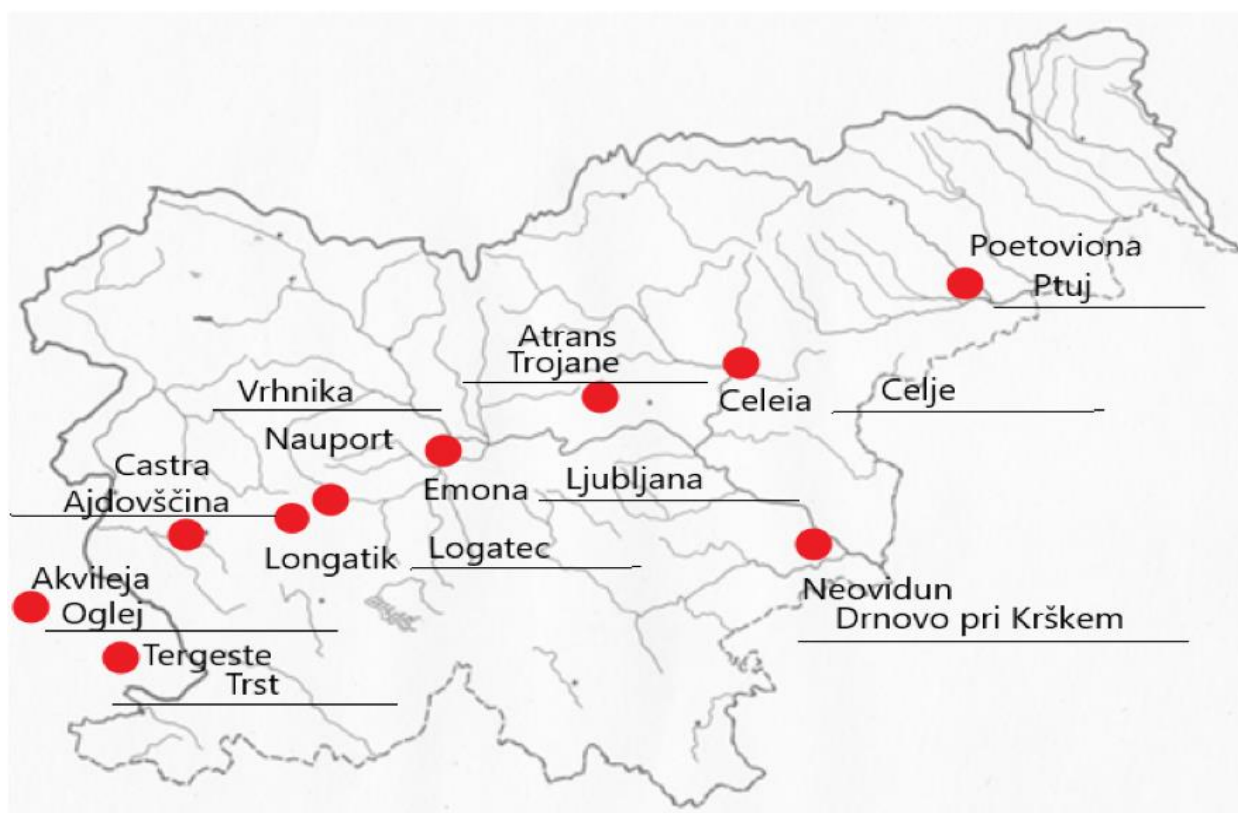
# KAKŠNO JE BILO ŽIVLJENJE NA DANAŠNJEM SLOVENSKEM OZEMLJU

## Učno-delovni list - rešitve

1. Na nemi karti Slovenije označi upravne enote, na katere so Rimljani razdelili današnje slovensko ozemlje tako, da vsako enoto pobarvaš z drugo barvo. Nato izpolni legendo tako, da na črto vpišeš ime upravne enote in pravokotnik pobarvaš z ustrežno barvo.



2. Na nemi karti so z rimskimi imeni označene rimske naselbine. Na črto zapiši današnje ime kraja.





Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA  
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

**Pedagoška praksa iz zgodovine**

**UČNA PRIPRAVA:**

**Kako so razsvetljenske ideje vplivale na nastanek ZDA**

IME IN PRIIMEK: Sara Kobal

DATUM: 04. 03. 2021

## I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	8. razred	
Datum:	04. 03. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Od fevdalne razdrobljenosti do konca starega reda
	Poglavje iz učbenika:	Evropa in slovenske dežele v 17. in 18. stoletju: od fevdalne razdrobljenosti do konca starega reda
Učna enota – naslov učne ure:	Kako so razsvetljenske ideje vplivale na ZDA	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Frontalna učna oblika</li> <li>- Individualna učna oblika</li> </ul>	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- metoda razlage</li> <li>- metoda razgovora</li> <li>- metoda slikovne demonstracije</li> <li>- metoda dela s slikovnimi viri</li> <li>- metoda zvočne demonstracije</li> <li>- metoda dela z zvočnimi posnetki</li> <li>- metoda besedne demonstracije</li> <li>- metoda dela s pisnimi viri</li> </ul>	
Učne tehnike:	Asociacija	
Cilji iz učnega načrta:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- »utemeljijo pomen razsvetljenskih idej na nastanek ZDA;</li> <li>- pojasnijo značilnosti družbene, politične in gospodarske podobe ZDA;</li> <li>- utemeljijo, kako je nastanek ZDA vplival na stari red v Evropi.«</li> </ul> <p>(Učni načrt, 2011, str. 18–19)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Razložiti, zakaj so priseljenci prihajali v Severno Ameriko;</li> <li>- Opisati angleško kolonizacijo Severne Amerike;</li> <li>- Razložiti povode za začetek vojne za ameriško neodvisnost;</li> <li>- Opisati deklaracijo o neodvisnosti;</li> <li>- Našteti ustanovitelje ZDA;</li> <li>- Pojasniti pojme deklaracija, ustava in republika;</li> <li>- Opisati tri veje oblasti.</li> </ul>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- upoštevati navodila;</li> <li>- aktivno poslušati;</li> <li>- odgovarjati na različna vprašanja;</li> <li>- zapisati učno snov v zvezek;</li> <li>- razbrati informacije z zemljevida;</li> <li>- reševati različne naloge na ponovitvenem</li> </ul>



		<i>listu.</i>
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>pokazati ustrezen odnos do preteklosti;</i></li> <li>- <i>pokazati spoštljiv odnos do človekovih in državljanskih pravic.</i></li> </ul>
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uvajanje</li> <li>- Obravnava nove učne snovi</li> <li>- Ponavljanje</li> </ul>	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kako so Angleži osvojili Severno Ameriko?</li> <li>2. Kako je izbruhnil upor proti Angležem?</li> <li>3. Američani so se odločili za republiko</li> </ol>	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi)</li> <li>- Ponovitveni list</li> </ul>
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Računalnik</li> <li>- LCD projektor</li> <li>- Projekcijsko platno</li> </ul>
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Slovenščina (uporaba slovenščine pri zapisovanju učne snovi, pogovoru, branju dodatnega pisnega gradiva), geografija (prikaz zemljevida Severne Amerike), glasbena vzgoja (zvočni posnetek himne ZDA); angleščina (poslušanje zvočnega posnetka v angleškem jeziku); državljanska vzgoja in etika (poznavanje človekovih pravic in demokratične ureditve).	
Novi pojmi s pojasnilom:	Puritanstvo (smer protestantizma, ki zahteva očiščenje Anglikanske cerkve ostankov katolicizma in veliko moralno strogost), deklaracija (javna izjava, razglas o pomembnem vprašanju), ustava (temeljni zakon države), republika (državna ureditev, kjer se oblast voli); kongres (zakonodajno telo, parlament), rezervat (območje, določeno za prebivanje pripadnikov določene etnične skupine)	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: <a href="https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf">https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf</a> (24. 02. 2021)
	Učna priprava	<p>Mirjanić, Anita, Razpotnik, Jelka, Snoj, Damjan, Verdev, Helena, Zuljan, Anka. <i>Raziskujem preteklost 8. Učbenik za zgodovino v 8. razred osnovne šole.</i> Ljubljana: Založba Rokus Klett, 2013, str. 68–69.</p> <p>Hozjan, Andrej, Potočnik, Dragan. <i>Zgodovina 2: učbenik za 2. letnik gimnazije.</i> Ljubljana: DZS, 2002, str. 243–252.</p> <p>Mirjanić, Anita, Razpotnik, Jelka, Snoj, Damjan, Verdev, Helena, Zuljan, Anka. <i>Raziskujem preteklost 8. Priročnik za učitelje za zgodovino za 8. razred osnovne šole.</i> Ljubljana: Založba Rokus Klett, 2006, str. 88–90.</p> <p>Mirjanić, Anita, Razpotnik, Jelka, Snoj, Damjan, Verdev, Helena, Zuljan, Anka. <i>Raziskujem preteklost</i></p>

	<p>8. Delovni zvezek – rešitve za zgodovino v 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Založba Rokus Klett, 2010, str. 45–46.</p> <p>Miranda Razpotnik, Jelka, Verdev, Helena. <i>Raziskujem preteklost 8. Samostojni delovni zvezek za zgodovino za osmi razred osnovne šole – 1. del.</i> Ljubljana: Založba Rokus Klett, 2020, str. 97.</p> <p>Schwanitz, Dietrich. <i>Vse, kar moramo vedeti.</i> Ljubljana: Mladinska knjiga, 2010, str. 178–183 .</p>
PowerPoint	<p>Drsnica 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- United States of America's National Anthem, <a href="https://music.youtube.com/watch?v=M1wLtAXDgqg&amp;list=RDAMVMM1wLtAXDgqg">https://music.youtube.com/watch?v=M1wLtAXDgqg&amp;list=RDAMVMM1wLtAXDgqg</a> (23. 02. 2021).</li> <li>- Grb Združenih držav Amerike, <a href="https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_United_States#/media/File:Greater_coat_of_arms_of_the_United_States.svg">https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_United_States#/media/File:Greater_coat_of_arms_of_the_United_States.svg</a> (23. 02. 2021).</li> <li>- Uncle Sam, <a href="https://blog.lareviewofbooks.org/essays/uncle-sam-wagging-finger-prayer/">https://blog.lareviewofbooks.org/essays/uncle-sam-wagging-finger-prayer/</a> (23. 02. 2021).</li> </ul> <p>Drsnica 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prva angleška naselbina v Severni Ameriki Jamestown v Virginiji, <a href="https://glenview5th.wordpress.com/2018/09/27/pdf-publication-5th-grade-jamestown-articles/">https://glenview5th.wordpress.com/2018/09/27/pdf-publication-5th-grade-jamestown-articles/</a> (23. 02. 2021).</li> </ul> <p>Drsnica 6:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kolonije v Severni Ameriki leta 1754, Mirjanič, Anita, Razpotnik, Jelka, Snoj, Damjan, Verdev, Helena, Zuljan, Anka. <i>Raziskujem preteklost 8. Učbenik za zgodovino v 8. razred osnovne šole.</i> Ljubljana: Založba Rokus Klett, 2013, str. 68.</li> </ul> <p>Drsnica 7:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Puritanci, <a href="https://www.history.com/topics/colonial-america/puritanism">https://www.history.com/topics/colonial-america/puritanism</a> (23. 02. 2021).</li> </ul> <p>Drsnica 8:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Charles Pinckney, predstavnik kolonije Južne Karoline, 1787, Miranda Razpotnik, Jelka, Verdev, Helena.</li> </ul>

*Raziskujem preteklost 8. Samostojni delovni zvezek za zgodovino za osmi razred osnovne šole – 1. del.* Ljubljana: Založba Rokus Klett, 2020, str. 97.

Drsnica 9:

- Spopadi med kolonisti in Indijanci,
- <https://www.legendsofamerica.com/na-indianwartimeline/> (26. 02. 2021)
- Napadi na koloniste, <https://www.legendsofamerica.com/na-indianwartimeline/> (26. 02. 2021)
- Trgovski stiki, <https://sites.google.com/site/newyorkcolonybyericandyandtom/home/relations-with-indians> (23. 02. 2021).
- Napadi staroselcev na koloniste, Luxardo, Hevre. *V času francoske revolucije: čas, ki je pretresel svet od Amerike do Francije.* Ljubljana: Mladinska knjiga, 1989, str. 11.

Drsnica 10:

- Trinajst angleških kolonij, [https://www.ducksters.com/history/colonialamerica/thirteen\\_colonies.php](https://www.ducksters.com/history/colonialamerica/thirteen_colonies.php) (23. 02. 2021).

Drsnica 12:

- Bostonski pokol 1770, <https://www.history.com/news/the-boston-massacre-245-years-ago> (23. 02. 2021).
- Bostonska čajanka 1773, [https://hr.wikipedia.org/wiki/Bostonska\\_%C4%8Dajanka#/media/Datoteka:Boston\\_Tea\\_Party\\_Currier\\_colored.jpg](https://hr.wikipedia.org/wiki/Bostonska_%C4%8Dajanka#/media/Datoteka:Boston_Tea_Party_Currier_colored.jpg) (23. 02. 2021).

Drsnica 13:

- Vojska pod vodstvom Georga Washingtona, <https://crucibleleadership.com/2019/07/how-george-washington-persevered-to-lead-america-to-independence/> (23. 02. 2021).

Drsnica 14:

- Dekleracija o neodvisnosti, [https://en.wikipedia.org/wiki/United\\_States\\_Declaration\\_of\\_Independence#/media/File:United\\_States\\_Declaration\\_of\\_Independence.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/United_States_Declaration_of_Independence#/media/File:United_States_Declaration_of_Independence.jpg) (23. 02. 2021).

- Thomas Jefferson,  
[https://en.wikipedia.org/wiki/Thomas\\_Jefferson#/media/File:Official\\_Presidential\\_portrait\\_of\\_Thomas\\_Jefferson\\_\(by\\_Rembrandt\\_Peale,\\_1800\)\(cropped\).jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Thomas_Jefferson#/media/File:Official_Presidential_portrait_of_Thomas_Jefferson_(by_Rembrandt_Peale,_1800)(cropped).jpg) (23. 02. 2021).
- Benjamin Franklin,  
[https://sl.wikipedia.org/wiki/Benjamin\\_Franklin#/media/Slika:Joseph\\_Siffrein\\_Duplessis\\_-\\_Benjamin\\_Franklin\\_-\\_Google\\_Art\\_Project.jpg](https://sl.wikipedia.org/wiki/Benjamin_Franklin#/media/Slika:Joseph_Siffrein_Duplessis_-_Benjamin_Franklin_-_Google_Art_Project.jpg) (23. 02. 2021).

Drsnica 15:

- Deklaracija o neodvisnosti, 1776, Mirjanić, Anita, Razpotnik, Jelka, Snoj, Damjan, Verdev, Helena, Zuljan, Anka. *Raziskujem preteklost 8. Učbenik za zgodovino v 8. razred osnovne šole.* Ljubljana: Založba Rokus Klett, 2013, str. 69.

Drsnica 17:

- George Washington,  
[https://en.wikipedia.org/wiki/George\\_Washington#/media/File:Gilbert\\_Stuart\\_Williamstown\\_Portrait\\_of\\_George\\_Washington.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/George_Washington#/media/File:Gilbert_Stuart_Williamstown_Portrait_of_George_Washington.jpg) (23. 02. 2021)

Drsnica 18:

- Ameriška zastava leta 1776,  
[https://www.usflagstore.com/american\\_flag\\_history\\_1776\\_to\\_present\\_s/2205.htm](https://www.usflagstore.com/american_flag_history_1776_to_present_s/2205.htm) (04. 03. 2021)
- Ameriška zastava od 1960 do danes,  
[https://www.usflagstore.com/american\\_flag\\_history\\_1776\\_to\\_present\\_s/2205.htm](https://www.usflagstore.com/american_flag_history_1776_to_present_s/2205.htm) (04. 03. 2021)

Drsnica 19:

- George Washington s kongresom,  
[https://sl.wikipedia.org/wiki/George\\_Washington#/media/Slika:Gilbert\\_Stuart\\_Williamstown\\_Portrait\\_of\\_George\\_Washington.jpg](https://sl.wikipedia.org/wiki/George_Washington#/media/Slika:Gilbert_Stuart_Williamstown_Portrait_of_George_Washington.jpg) (23. 02. 2021)

Drsnica 20:

- Temnopolti sužnji,  
<https://www.history.com/topics/black-history/black-history-milestones> (26. 02. 2021).
- Ženske,

		<p><a href="http://oer2go.org/mods/en-boundless/www.boundless.com/u-s-history/textbooks/boundless-u-s-history-textbook/expansion-of-the-colonies-1650-1750-4/the-role-of-women-in-the-colonies-1496/the-salem-witch-trials-1495-17230/index.html">http://oer2go.org/mods/en-boundless/www.boundless.com/u-s-history/textbooks/boundless-u-s-history-textbook/expansion-of-the-colonies-1650-1750-4/the-role-of-women-in-the-colonies-1496/the-salem-witch-trials-1495-17230/index.html</a> (26. 02. 2021).</p> <p>- Indijanci, <a href="https://ar.pinterest.com/pin/397231629621431201/">https://ar.pinterest.com/pin/397231629621431201/</a> (26. 02. 2021).</p>
--	--	--

## II. POTEK UČNE URE

### UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
(5 minut)	<p><i>Za začetek današnje ure vam bom predvajala zvočni posnetek himne. Pozorno poslušajte in poskušajte ugotoviti, kateri državi ta himna pripada. Za pomoč vam bom med poslušanjem himne, na drsnici postopoma prikazala še dve sliki, ki sta simbola te države. (Drsnica 1)</i></p> <p><i>Kateri državi pripadajo himna in simboli na slikah?</i></p>	<p>Učenci poslušajo navodilo. Učenci poslušajo zvočni posnetek in gledajo slike na drsnici.</p> <p>Učenci odgovorijo: <i>Združenim državam Amerike.</i></p>
	<p><i>Naslov današnje ure je Kako so razsvetljenske ideje vplivale na nastanek ZDA. Napišite ga v zvezek. (Drsnica 2)</i></p> <p><i>Med učno uro pozorno poslušajte razlago, navodila in odgovarjajte na zastavljena vprašanja, tako da najprej dvignete roko. Ob zaključku vsakega vsebinskega poudarka pa bo sledila drsnica z zapisom učne snovi, ki si ga prepišite v zvezek.</i></p> <p><i>V zaključnem delu učne ure pa bo sledila še krajša ponovitev današnje učne snovi. V ta namen vam bom v tem delu učne ure razdelila ponovitvene liste.</i></p>	<p>Učenci poslušajo in prepišejo naslov učne ure z drsnice.</p>
	<p><i>Danes bomo obravnavali (Drsnica 3):</i></p> <ol style="list-style-type: none"><li><i>1. Kako so Angleži osvojili Severno Ameriko?</i></li><li><i>2. Kako je izbruhnil upor proti Angležem?</i></li><li><i>3. Američani so se odločili za republiko</i></li></ol>	<p>Učenci poslušajo.</p>
	<p><i>Na koncu ure boste znali (Drsnica 4):</i></p> <ul style="list-style-type: none"><li><i>- Razložiti, zakaj so priseljenci prihajali v Severno Ameriko;</i></li><li><i>- Opisati angleško kolonizacijo Severne Amerike;</i></li><li><i>- Razložiti povode za začetek vojne za ameriško neodvisnost;</i></li><li><i>- Opisati deklaracijo o neodvisnosti;</i></li><li><i>- Našteti ustanovitelje ZDA;</i></li><li><i>- Pojasniti pojme deklaracija, ustava in republika;</i></li><li><i>- Opisati tri veje oblasti.</i></li></ul>	<p>Učenci poslušajo.</p>

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE  
ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUDAREK: Kako so Angleži osvojili Severno Ameriko (10 minut)	UČITELJ	UČENEC
	<i>Naslov prvega vsebinskega poudarka je Kako so Angleži osvojili Severno Ameriko? (Drsnica 5)</i>	Učenci poslušajo.
	<b><i>Najprej Severno Ameriko raziskujejo in osvajajo Francozi (1524). Prve angleške ladje (1607): postojanka Jamestown.</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<p><i>Na drsnici je prikazan zemljevid Severne Amerike. (Drsnica 6)</i></p> <p><i>Severno Ameriko so si delile Francija, Anglija in Španija, naseljevali pa so jo tudi ameriški staroselci.</i></p> <p><i>S pomočjo zemljevida navedite, kateri deli celine so pripadali posameznim državam oziroma skupinam.</i></p>	<p>Učenci poslušajo in gledajo zemljevid Severne Amerike.</p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovorijo: <i>Franciji je pripadal osrednji del ZDA; Angliji je pripadal vzhodni del ZDA in severni del Kanade; Španiji je pripadal južni del ZDA; Ameriški staroselci so naseljevali zahodni del ZDA in Kanade.</i></p>
	<i>Sedaj si bomo pogledali preseljevanje v Severno Ameriko.</i>	Učenci poslušajo.
	<p><b><i>Vse več priseljencev: Nemci, Skandinavci, Francozi, Nizozemci, Angleži itd.</i></b></p> <p><b><i>Versko prepričanje: puritanci (posebna protestantska verska skupnost. Zaradi vere preganjani iz Evrope);</i></b></p> <p><b><i>Enakost v pravicah in svoboščinah ne glede na rod, poreklo.</i></b></p>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>Prebrala vam bom krajše besedilo na drsnici. Pozorno ga poslušajte. (Drsnica 8)</i>	Učenci poslušajo besedilo.

<p><i>Na osnovi česa je priseljensec dobil pravice? Pomagajte si z besedilom. (Drsnica 8)</i></p>	<p>Učenci odgovorijo: <i>Na osnovi lastnine.</i></p>
<p><i>Sedaj si bomo pogledali, kakšno je bilo življenje kolonistov in kako so Severno Ameriko kolonizirali Angleži. (Drsnica 9)</i></p>	<p>Učenci poslušajo navodilo.</p>
<p><i>Na drsnici so prikazane slike, ki prikazujejo stike med kolonisti in staroselci. Kakšni so bili ti stiki?</i></p>	<p>Učenci odgovorijo: <i>Med kolonisti in staroselci je prihajalo do napadov, prihajalo je do trgovskih stikov.</i></p>
<p><b><i>Težave prvih kolonistov: Bolezni; Lakota; Napadi staroselcev.</i></b> <b><i>Stiki med kolonisti in staroselci: Trgovski stiki (Nizozemci in Francozi); Spori in spopadi (Angleži jemljejo zemljo).</i></b> (Drsnica 9)</p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p>
<p><b><i>Vzhodna obala; Angleži ustanovijo 13 kolonij: Gospodarsko in politično odvisne; Višanje davkov, omejevanje pravic; spor.</i></b> (Drsnica 10)</p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p>
<p><i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za prvi vsebinski poudarek. Besedilo si prepisite v zvezek. (Drsnica 11)</i></p>	<p>Učenci poslušajo navodilo.</p>
<p><i>Kako so Angleži osvojili Severno Ameriko? Severno Ameriko najprej osvajajo Francozi šele nato Angleži.</i> <i>Vse več priseljencev iz Evrope: zaradi verskega prepričanja in enakosti v pravicah in svoboščinah; boljše življenje.</i> <i>Angleži ustanovijo 13 kolonij, ki so gospodarsko in politično odvisne od Anglije.</i></p>	<p>Učenci si prepisujejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.</p>



2. VSEBINSKI POUDAREK: Kako je izbruhnil upor proti Angležem (10 minut)	UČITELJ	UČENEC
	<i>Naslov drugega vsebinskega poudarka je Kako je izbruhnil upor proti Angležem? (Drsnica 12)</i>	Učenci poslušajo.
	<p><b>VZROKI ZA IZBRUH AMERIŠKE REVOLUCIJE:</b>  <b>Ameriški kolonisti ne potrebujejo več zaščite pred Francijo, saj je v sedemletni vojni proti Angležem poražena;</b>  <b>Nezadovoljstvo; naraščanja davkov (vojska); uvajanje novih davkov (sladkor); kolonisti izvedejo bojkot plačila davkov in britanskega blaga; tihotapstvo.</b>  <b>Zaostrovanje odnosov;</b>  <b>Bostonski pokol; spopad angleške vojaške patrulje in kolonistov (1770).</b>  <b>Bostonska čajanka (1773); proti davku na čaj; v morje pomečejo zaboje čaja; vojna za ameriško neodvisnost.</b></p>	Učenci poslušajo razlago.
	<p><b>Prekinitev trgovine z Veliko Britanijo (1774); Napad angleške vojske. Koloniste vodi George Washington;</b>  <b>Konec vojne (1783).</b> (Drsnica 13)</p>	Učenci poslušajo razlago.
	<p><i>Pogledali si bomo deklaracijo o neodvisnosti.</i> (Drsnica 14)</p>	Učenci poslušajo navodilo.
	<p><b>Deklaracije je javna izjava, razglas o pomembnem vprašanju.</b>  <b>Deklaracija o neodvisnosti (4. julij 1776).</b></p>	Učenci poslušajo razlago.
	<p><i>Kateri državni praznik praznujejo Američani 4. julija?</i></p> <p><i>Tudi Slovenci smo sprejeli deklaracijo o neodvisnosti, in sicer 25. junija 1991. Kateri državni praznik praznujemo takrat?</i></p>	<p>Učenci odgovorijo:  <i>Dan neodvisnosti.</i></p> <p>Učenci odgovorijo:  <i>Dan državnosti.</i></p>
	<p><b>Avtorja deklaracije o neodvisnosti: Thomas Jefferson in Benjamin Franklin;</b>  <b>12 kolonij (trinajsta kolonija pozneje);</b>  <b>Odcepitev od Anglije; neodvisna država; Prvič zapisane razsvetljenske misli; vpliv na Francijo in začetek francoske revolucije.</b></p>	Učenci poslušajo razlago.
	<p><i>Prebrala vam bom odlomek iz deklaracije o</i></p>	Učenci poslušajo in

<p><i>neodvisnosti, ki je prikazan na drsnici. Pozorno ga poslušajte in spremljajte besedilo ter poskušajte ugotoviti, katere razsvetljenske ideje so omenjene v deklaraciji. (Drsnica 15)</i></p> <p><i>Katere razsvetljenske ideje so omenjene v deklaraciji?</i></p>	<p>spremljajo odlomek na drsnici.</p> <p>Učenci odgovorijo: <i>Ljudje so enaki; imajo pravice; imajo pravico do življenja, svobode; vladarji morajo zagotoviti te pravice; ljudstvo voli vladarje; ljudstvo lahko vladarje odstavi, ljudstvo izbira vladajoče itd.</i></p>
<p><i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za drugi vsebinski poudarek. Besedilo si prepisite v zvezek. (Drsnica 16)</i></p>	<p>Učenci poslušajo navodilo.</p>
<p><i>Kako je izbruhnil upor proti Angležem? Vzroki za upor: Nezadovoljstvo zaradi naraščanja davkov. Vojna med Angleži in kolonisti. Deklaracija o neodvisnosti (4. julij 1776): Avtorja: Thomas Jefferson in Benjamin Franklin. Kolonije postanejo neodvisna država.</i></p>	<p>Učenci si prepisejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.</p>

<b>3. VSEBINSKI POUDAREK: Američani so se odločili za republiko (8 minut)</b>	<b>UČITELJ</b>	<b>UČENEC</b>
	<p><i>Naslov tretjega vsebinskega poudarka je Američani so se odločili za republiko. (Drsnica 17)</i></p>	<p>Učenci poslušajo.</p>
	<p><i>Kdo je mož na sliki? Kakšno funkcijo je imel v novonastali državi?</i></p>	<p>Učenci odgovorijo: <i>Na sliki je George Washington. Bil je prvi predsednik ZDA.</i></p>
	<p><b><i>Ustava (1787; 1789); temeljni zakon države; Bill of Rights: 10 členov, ki zagotavljajo pravico do svobode govora, pisanja, združevanja in izpovedi vere. Prvi predsednik: George Washington; Republika; državna ureditev, kjer se oblast voli; oblast v rokah državljanov.</i></b></p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p>

<b>Skupnost več zveznih držav, ki samostojno urejajo notranje zadeve. Obramba, valuta, trgovina in zunanja politika so v rokah zveznih oblasti.</b>	
Na drsnici je slika ameriške zastave iz leta 1776 in slika ameriške zastave od 1960 do danes. Kakšne razlike opazite? (Drsnica 18)	Učenci odgovorijo: Zastava iz leta 1776 ima manj zvezdic kot zastava iz 1960; zastava iz leta 1776 ima 13 zvezdic.
<b>Zvezde predstavljajo število zveznih držav; najprej 13, nato se število poveča na 50. Trinajst črt; 13 kolonij</b>	Učenci poslušajo razlago.
Sedaj si bomo pogledali še, kako se je delila oblast. (Drsnica 19)	Učenci poslušajo navodilo.
Ali bi znali naštetih tri veje oblasti?	Učenci odgovorijo: Zakonodajna oblast, izvršilna oblast in sodna oblast.
<b>Tri veje oblasti: Zakonodajna; sprejema zakone; kongres (zakonodajno telo, parlament); Izvršilna; izvaja zakone, vodi državo; predsednik države; Sodna; nadzoruje izvajanje zakonov; vrhovno sodišče.</b>	Učenci poslušajo razlago.
Pogledali si bomo še, ali so politična svoboda in enakost veljale za vse. S pomočjo slik na drsnici poskušajte ugotoviti, za koga enakost ni veljala. (Drsnica 20)	Učenci poslušajo navodilo in gledajo slike na drsnici.
Ali je to bilo v duhu razsvetljenstva?	Učenci odgovorijo: Enakost ni veljala za: Temnopolte; Ženske; Indijance.
<b>Temnopolti sužnji, ki delajo na plantažah na jugu ZDA, ženske in Indijanci, ki so bili pregnani v rezervate, niso imeli volilne pravice. Moški dobijo volilno pravico s spremembo ustave 1870. Ženske dobijo volilno pravico leta 1920.</b>	Učenci poslušajo razlago.
Kdaj dobijo ženske volilno pravico v Sloveniji?	Učenci odgovorijo: Po drugi svetovni vojni leta

	1945.
<i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za tretji vsebinski poudarek. Besedilo si prepišite v zvezek. (Drsnica 21)</i>	Učenci poslušajo navodilo.
<i>Američani so se odločili za republiko Prvi predsednik ZDA: George Washington. ZDA so republika. ZDA so skupnost več držav; zvezna država. Tri veje oblasti: Zakonodajna; Izvršilna; Sodna.</i>	Učenci si prepišejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.

## ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
<b>(12 minut)</b>	<i>To učno uro smo si pogledali: Kako so Angleži osvojili Severno Ameriko? Kako je izbruhnil upor proti Angležem? Američani so se odločili za republiko</i>	Učenci poslušajo.
	<i>Za ponovitev obravnavane snovi vam bom razdelila ponavljalne liste, ki vsebujejo sedem nalog. Za reševanje imate 6 minut časa.</i>	Učenci poslušajo navodila.
	Sprehajam se po razredu in opazujem učence.	Učenci rešujejo naloge na ponovitvenem listu
	<i>Čas za reševanje je potekel. Sedaj bomo pregledali rešitve nalog, ki bodo zapisane tudi na drsnicah. Pozorno spremljajte, v primeru, da ste napačno odgovorili, si zraven napišite pravilno rešitev, saj naloge povzemajo celotno današnjo snov in služijo kot učno gradivo.</i>	Učenci poslušajo navodila.
	Določim učenca, ki prebere rešitve prve naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	Določim učenca, ki prebere rešitve druge naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	Določim učenca, ki prebere rešitve tretje naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	Določim učenca, ki prebere rešitve četrte naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	Določim učenca, ki prebere rešitve pete naloge.	Učenec prebere rešitve.

Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
Določim učenca, ki prebere rešitve šeste naloge.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
Določim učenca, ki prebere rešitve sedme naloge.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	
<p><i>S ponovitvenim listom ste pokazali, da ste usvojili vse izobraževalne učne cilje današnje učne ure in da znate (ocenim z odlično/dobro/slabo): (Drsnica 25)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Razložiti, zakaj so priseljenci prihajali v Severno Ameriko;</i></li> <li>- <i>Opisati angleško kolonizacijo Severne Amerike;</i></li> <li>- <i>Razložiti povode za začetek vojne za ameriško neodvisnost;</i></li> <li>- <i>Opisati deklaracijo o neodvisnosti;</i></li> <li>- <i>Našteti ustanovitelje ZDA;</i></li> <li>- <i>Pojasniti pojme deklaracija, ustava in republika;</i></li> <li>- <i>Opisati tri veje oblasti.</i></li> </ul>	Učenci poslušajo.

### III. SEZNAM PRILOG

<b>PRILOGA 1 :</b>	<b>PowerPoint (z zapisom učne snovi)</b>
<b>PRILOGA 2 :</b>	<b>Ponovitveni list – prazen</b>
<b>PRILOGA 3 :</b>	<b>Ponovitveni list – rešitve</b>



<https://music.youtube.com/watch?v=M1wLtAXDgqg&list=RDAMVMM1wLtAXDgqg>



# KAKO SO RAZSVETLJENSKE IDEJE VPLIVALE NA NASTANEK ZDA



## **VSEBINSKI POUDARKI**

- 1. Kako so Angleži osvojili Severno Ameriko?**
- 2. Kako je izbruhnil upor proti Angležem?**
- 3. Američani so se odločili za republiko**



## **CILJI UČNE URE**

- **Razložiti, zakaj so priseljenci prihajali v Severno Ameriko;**
- **Opisati angleško kolonizacijo Severne Amerike;**
- **Razložiti povode za začetek vojne za ameriško neodvisnost;**
- **Opisati deklaracijo o neodvisnosti;**
- **Našteti ustanovitelje ZDA;**
- **Pojasniti pojme deklaracija, ustava in republika;**
- **Opisati tri veje oblasti.**



## KAKO SO ANGLEŽI OSVOJILI SEVERNO AMERIKO?

- Francozi (1524);
- Prve angleške ladje 1607.



Prva angleška naselbina v Severni Ameriki Jamestown v Virginiji



Kolonije v Severni Ameriki leta 1754

- **Kateri deli celine so pripadali posameznim državam oziroma skupinam?**





- Priseljenci:
  - Versko prepričanje;
  - Enakost v pravicah in svoboščinah.



Puritanci



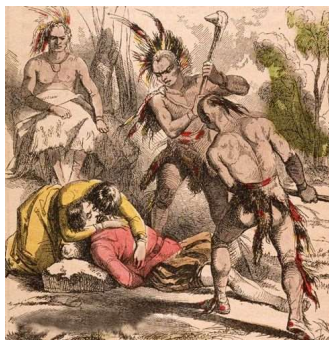
- »Vsak svobodni človek ima pravico do istega varstva in varnosti in že najmanjša udeležba pri lastnini ga upravičuje do izvrševanja vseh javnih funkcij in privilegijev, ki mu jih lahko podeli javnost. Iz tega izvira mnogo večja enakost kot pri prebivalstvu drugih dežel /.../.«

(Charles Pinckney, predstavnik kolonije Južne Karoline, 1787)

**Na osnovi česa je priseljenc dobil pravice?**



- Težave prvih kolonistov
- Stiki med kolonisti in staroselci.



Napadi na koloniste



Trgovski stiki



Napadi staroselcev na koloniste



Spopadi med kolonisti in Indijanci



- 13 kolonij:
  - Gospodarska in politična odvisnost;
  - Davki, omejevanje pravic.



Trinajst angleških kolonij



## KAKO SO ANGLEŽI OSVOJILI SEVERNO AMERIKO?

- Severno Ameriko najprej osvajajo Francozi šele nato Angleži.
- Vse več priseljencev iz Evrope: zaradi verskega prepričanja in enakosti v pravicah in svoboščinah → boljše življenje.
- Angleži ustanovijo 13 kolonij, ki so gospodarsko in politično odvisne od Anglije.



## KAKO JE IZBRUHNIL UPOR PROTI ANGLEŽEM?

- VZROKI ZA IZBRUH AMERIŠKE REVOLUCIJE:



Bostonski pokol 1770



Bostonska čajanka 1773



- Prekinitev trgovine (1774);
- Napad → koloniste vodi George Washington;
- Konec vojne (1783).



Vojska pod vodstvom Georga Washingtona



## ▪ Deklaracija o neodvisnosti (4. julij 1776)



Deklaracija o neodvisnosti



Thomas Jefferson



Benjamin Franklin



- »Vse ljudi je Stvarnik **ustvaril enake** in jim dal nekatere neodpravljljive **pravice**, med drugim zlasti **pravico do življenja, svobode in iskanja sreče**. Vladavine so na svetu zato, da bi **zagotovile ljudem te pravice**, in vsa upravičena **oblast jim izvira le iz soglasnosti tistih, katerim vladajo**. Če kakršnakoli oblika vladavine ugonablja te cilje, ima **ljudstvo pravico, da jo spremeni ali odpravi**, pravico, da si **ustanovi novo vladavino** in jo utemelji s takimi načeli in ji uredi oblast v takšni obliki, da je kar najbolj primerna za uveljavitev njega varnosti in sreče«.

(Deklaracija o neodvisnosti, 1776)

**Katere razsvetljske ideje so omenjene v deklaraciji?**



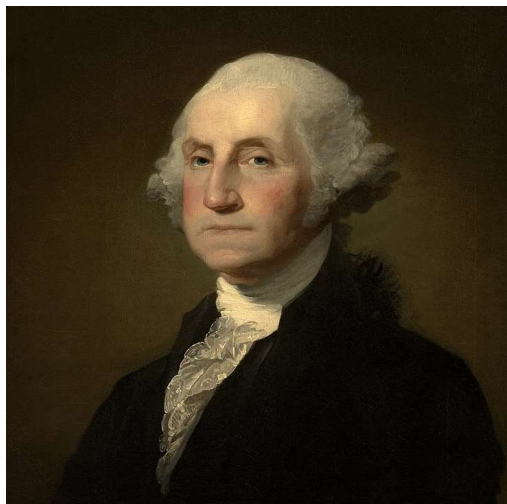
## **KAKO JE IZBRUHNIL UPOR PROTI ANGLEŽEM?**

- Povod za upor:
  - Nezadovoljstvo zaradi naraščanja davkov.
- Vojna med Angleži in kolonisti.
- Deklaracija o neodvisnosti (4. julij 1776):
  - Avtorja: Thomas Jefferson in Benjamin Franklin.
  - Kolonije postanejo neodvisna država.



## AMERIČANI SO SE ODLOČILI ZA REPUBLIKO

- Ustava (1789) → Bill of Rights;
- George Washington;
- Republika;
- Skupnost več zveznih držav.



George Washington



Ameriška zastava leta 1776



Ameriška zastava od 1960 do danes



- Tri veje oblasti:
  - Zakonodajna oblast;
  - Izvršilna oblast;
  - Sodna oblast.



George Washington  
s kongresom



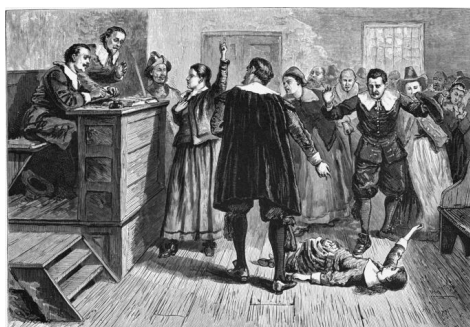
- Enakost ni veljala za:



Temnopolti  
sužnji



Indijanci



Ženske

**Ali je to v duhu  
razsvetljenstva ?**



## AMERIČANI SO SE ODLOČILI ZA REPUBLIKO

- Prvi predsednik ZDA: George Washington.
- ZDA so republika.
- ZDA so skupnost več držav → zvezna država.
- Tri veje oblasti:
  - Zakonodajna;
  - Izvršilna;
  - Sodna.



## PONOVITVENI LIST - REŠITVE

**1. Navedi dva razloga, zakaj so ljudje zapuščali Evropo in se naselili v Severni Ameriki.**

**Versko prepričanje in enakost v pravicah in svoboščinah.**

**2. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.**

**Koliko kolonij so ustanovili Angleži na vzhodni obali Severne Amerike?**

- a. 11
- b. 13
- c. 15





**3. Leta 1773 so se v Bostonu kolonisti uprli proti davku na čaj in v morje pometali zaboje čaja. Ta dogodek je bil povod za vojno za ameriško neodvisnost. Poimenuj ga.**

**Bostonska čajanka.**



**4. Dopolni besedilo tako, da na črto vpišeš manjkajočo besedo.**

**Deklaracija o neodvisnosti je bila sprejeta 4. julija 1776. Z deklaracijo so se kolonije uradno odcepile od Velike Britanije in postale neodvisna država. V deklaraciji so prvič zapisane razsvetljenske misli.**

**5. Naštej ustanovitelje ZDA.**

**George Washington, Thomas Jefferson in Benjamin Franklin.**



6. Poveži pojma z ustrezno razlago.

<b>Deklaracija</b>	→	<b>Državna ureditev, kjer se oblast voli.</b>
<b>Ustava</b>	→	<b>Razglas o pomembnem vprašanju.</b>
<b>Republika</b>	→	<b>Temeljni zakon države.</b>

7. Pravilne trditve označi s P, nepravilne trditve pa z N.

**Tri veje oblasti so: zakonodajna, izvršilna in sodna oblast.**

**P**

**Izvršilno oblast ima kongres.**

**N**

**Vrhovno sodišče nadzoruje izvajanje zakonov.**

**P**

**Zakonodajno oblast ima predsednik države.**

**N**



## USVOJENI CILJI UČNE URE

- ✓ **Razložiti, zakaj so priseljenci prihajali v Severno Ameriko;**
- ✓ **Opisati angleško kolonizacijo Severne Amerike;**
- ✓ **Razložiti povode za začetek vojne za ameriško neodvisnost;**
- ✓ **Opisati deklaracijo o neodvisnosti;**
- ✓ **Našteti ustanovitelje ZDA;**
- ✓ **Pojasniti pojme deklaracija, ustava in republika;**
- ✓ **Opisati tri veje oblasti.**



## KAKO SO RAZSVETLJENSKE IDEJE VPLIVALE NA NASTANEK ZDA

### Ponovitveni list

1. Navedi dva razloga, zakaj so ljudje zapuščali Evropo in se naselili v Severni Ameriki.
- 

2. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.  
**Koliko kolonij so ustanovili Angleži na vzhodni obali Severne Amerike?**

- a. 11
- b. 13
- c. 15

3. Leta 1773 so se v Bostonu kolonisti uprli proti davku na čaj in v morje pometali zaboje čaja. Ta dogodek je bil povod za vojno za ameriško neodvisnost. Poimenuj ga.
- 

4. Dopolni besedilo tako, da na črto vpišeš manjkajočo besedo.

Deklaracija o \_\_\_\_\_ je bila sprejeta 4. julija \_\_\_\_\_. Z deklaracijo so se kolonije uradno \_\_\_\_\_ od Velike Britanije in postale \_\_\_\_\_ država. V deklaraciji so prvič zapisane \_\_\_\_\_ misli.

5. Naštej ustanovitelje ZDA.
- 

6. Poveži pojma z ustrežno razlago.

<b>Deklaracija</b>	Državna ureditev, kjer se oblast voli.
<b>Ustava</b>	Razglas o pomembnem vprašanju.
<b>Republika</b>	Temeljni zakon države.

7. Pravilne trditve označi s P, nepravilne trditve pa z N.

Tri veje oblasti so: zakonodajna, izvršilna in sodna oblast. \_\_\_\_\_

Izvršilno oblast ima kongres. \_\_\_\_\_

Vrhovno sodišče nadzoruje izvajanje zakonov. \_\_\_\_\_

Zakonodajno oblast ima predsednik države. \_\_\_\_\_

## KAKO SO RAZSVETLJENSKE IDEJE VPLIVALE NA NASTANEK ZDA

### Ponovitveni list - rešitve

1. Navedi dva razloga, zakaj so ljudje zapuščali Evropo in se naselili v Severni Ameriki.

Versko prepričanje in enakost v pravicah in svoboščinah.

---

2. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.  
Koliko kolonij so ustanovili Angleži na vzhodni obali Severne Amerike?

- a. 11  
**b. 13**  
c. 15

3. Leta 1773 so se v Bostonu kolonisti uprli proti davku na čaj in v morje pometali zaboje čaja. Ta dogodek je bil povod za vojno za ameriško neodvisnost. Poimenuj ga.

Bostonska čajanka.

---

4. Dopolni besedilo tako, da na črto vpišeš manjkajočo besedo.

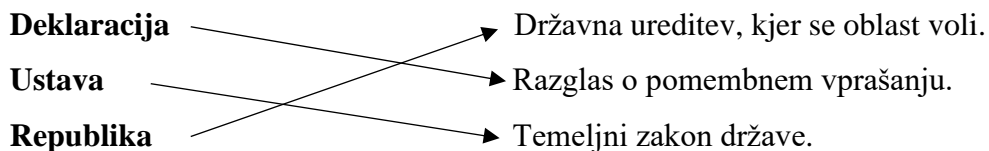
Deklaracija o **neodvisnosti** je bila sprejeta 4. julija **1776**. Z deklaracijo so se kolonije uradno **odcepile** od Velike Britanije in postale **neodvisna** država. V deklaraciji so prvič zapisane **razsvetljenske** misli.

5. Naštej ustanovitelje ZDA.

George Washington, Thomas Jefferson in Benjamin Franklin.

---

6. Poveži pojma z ustrezno razlago.



7. Pravilne trditve označi s P, nepravilne trditve pa z N.

Tri veje oblasti so: zakonodajna, izvršilna in sodna oblast.   P  

Izvršilno oblast ima kongres.   N  

Vrhovno sodišče nadzoruje izvajanje zakonov.   P  

Zakonodajno oblast ima predsednik države.   N



Univerza v Ljubljani

**FILOZOFSKA  
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

**Pedagoška praksa iz zgodovine**

**UČNA PRIPRAVA:**

**Kako so bile določene slovenske meje po prvi svetovni vojni**

IME IN PRIIMEK: Sara Kobal

DATUM: 10. 03. 2021

## I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	9. razred	
Datum:	10. 03. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Slovenci v 20. in 21. stoletju
	Poglavje iz učbenika:	Slovenci v 20. in 21. stoletju: čas napredka
Učna enota – naslov učne ure:	Kako so bile določene slovenske meje po prvi svetovni vojni	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Frontalna učna oblika</li> <li>- Individualna učna oblika</li> </ul>	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- metoda razlage</li> <li>- metoda razgovora</li> <li>- metoda slikovne demonstracije</li> <li>- metoda dela s slikovnimi viri</li> <li>- metoda besedne demonstracije</li> <li>- metoda dela s pisnimi viri</li> </ul>	
Učne tehnike:	Nevihta možganov oz. viharjenje idej ali brainstorming.	
Cilji iz učnega načrta:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- »pojasnijo vzroke in potek nastanka kraljevine Jugoslavije;«</li> </ul> (Učni načrt, 2011, str. 23)	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Našteti osebe, ki so vodile boje za severno mejo;</li> <li>- Opisati boje za severno mejo;</li> <li>- Pojasniti potek koroškega plebiscita;</li> <li>- Ovrednotiti rezultate koroškega plebiscita;</li> <li>- Opisati boje za zahodno mejo;</li> <li>- Opisati pridobitev Prekmurja.</li> </ul>
	Funkcionalni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>- upoštevati navodila;</li> <li>- aktivno poslušati;</li> <li>- odgovarjati na različna vprašanja;</li> <li>- zapisati učno snov v zvezek;</li> <li>- razbrati informacije z zemljevida;</li> <li>- reševati različne naloge na ponovitvenem listu.</li> </ul>
	Vzgojni učni cilji	<i>Ob koncu učne ure učenec zna:</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>- pokazati ustrezen odnos do preteklosti;</li> <li>- pokazati spoštljiv odnos do slovenske zgodovine.</li> </ul>
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uvajanje</li> <li>- Obravnava nove učne snovi</li> <li>- Ponavljanje</li> </ul>	
Vsebinski poudarki:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Boji za severno mejo</li> </ul>	

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Boji za zahodno mejo</li> <li>- Pridobitev Prekmurja</li> </ul>	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Stenski zemljevid (Slovenci v Kraljevini Jugoslaviji – Dravska banovina).</li> <li>- PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi)</li> <li>- Ponovitveni list</li> </ul>
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Računalnik</li> <li>- LCD projektor</li> <li>- Projekcijsko platno</li> </ul>
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Slovenščina (uporaba slovenščine pri zapisovanju učne snovi, pogovoru, branju dodatnega pisnega gradiva), geografija (razbirati informacije iz zemljevida).	
Novi pojmi s pojasnilom:	Plebiscit (ljudsko glasovanje o priključitvi nekega ozemlja določeni državi); pogodba (sporazum glede kakih določil ali obveznosti); Rapallo (italijansko počitniško mesto v severnem delu Italije).	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Program osnovna šola. Zgodovina. (2011). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: <a href="https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf">https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_zgodovina.pdf</a> (01. 03. 2021)
	Učna priprava	Razpotnik, Jelka. <i>Raziskujem preteklost 9. učbenik za zgodovino v devetem razredu osnovne šole</i> . Ljubljana: Rokus Klett, 2013, str. 85–86. Repe, Božo. <i>Sodobna zgodovina: zgodovina za 4. letnik gimnazij</i> . Ljubljana: Modrijan, 1998, str. 86–90. STA. »Koroški plebiscit. Mineva sto let od koroškega plebiscita.« <i>STA</i> . <a href="https://www.sta.si/v-srediscu/koroski-plebiscit">https://www.sta.si/v-srediscu/koroski-plebiscit</a> (10. 03. 2021).
	PowerPoint	<p>Drsnica 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Silvo Kranjc, <i>Slovenci na poti v Jugoslavijo</i>, Spominski zbornik Slovenije ob dvajsetletnici Jugoslavije, Ljubljana 1939, Razpotnik, Jelka. <i>Raziskujem preteklost 9. učbenik za zgodovino v devetem razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: Rokus Klett, 2013, str. 85.</li> </ul> <p>Drsnica 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Sporna obmejna ozemlja ob nastanku Države SHS, Razpotnik, Jelka. <i>Raziskujem preteklost 9. učbenik za zgodovino v devetem razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: Rokus Klett, 2013, str. 85.</li> </ul>

Drsnica 6:

- Rudolf Maister (1874 – 1934),  
[http://www.hervardi.com/rudolf\\_maister.p hp](http://www.hervardi.com/rudolf_maister.p hp) (28. 02. 2021).
- General Rudolf Maister na današnjem Trgu svobode v Mariboru, 15. 12. 1918,  
<https://www.rtv slo.si/prva-svetovna-vojna/zgodbe-in-pricevanja/rudolf-maister-od-mitizacije-do-zgodovinskega-spomina/472539> (28. 02. 2021).

Drsnica 7:

- Določitev meje na Štajerskem,  
<https://www.google.com/maps/place/8490+Radgona,+Avstrija/@46.6278343,15.7923741,10.87z/data=!4m5!3m4!1s0x476f138dc5443af1:0xda29d7cb790fd640!8m2!3d46.6886803!4d15.9902556> (10. 03. 2021).

Drsnica 8:

- Franjo Malgaj,  
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/50/Franjo\\_Malgaj\\_1910s.jpg](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/50/Franjo_Malgaj_1910s.jpg) (28. 02. 2021).
- Alfred Lavrič,  
[https://sl.wikipedia.org/wiki/Alfred\\_Lavri%C4%8D#/media/Slika:Alfred\\_lavri%C4%8D.jpg](https://sl.wikipedia.org/wiki/Alfred_Lavri%C4%8D#/media/Slika:Alfred_lavri%C4%8D.jpg) (28. 02. 2021).

Drsnica 9:

- Zemljevid Koroške,  
<http://www.zgodovina.eu/slovinci/koroska/vojna-za-korosko.htm> (10. 03. 2021).

Drsnica 10:

- Slovenski vojaki v rovih na Koroškem leta 1919,  
[http://www.hervardi.com/rudolf\\_maister.p hp](http://www.hervardi.com/rudolf_maister.p hp) (28. 02. 2021).
- Maistrovi boric na Koroškem leta 1919,  
[https://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Maister%27s\\_fighters\\_in\\_carinthia.pdf](https://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Maister%27s_fighters_in_carinthia.pdf) (28. 02. 2021).

Drsnica 11:

- Jugoslovanski propagandni plakat,  
<https://www.rtv slo.si/mmc-podrobno/stolet-koroskega-plebiscita-zeleno-veselje-in-bela-zalost/538476#&gid=1&pid=2> (28. 02. 2021).



- Poziv k udeležbi na plebiscitu, <https://www.rtv slo.si/moja-generacija/prosti-cas/bela-glasovnica-mora-ostati-cela-zelena-glasovnico-pa-moras-raztrgati-na-dva-dela/538829#&gid=1&pid=18> (28. 02. 2021).

Drsnica 12:

- Delitev Koroške na dve plebiscitni coni, <https://www.rtv slo.si/mmc-podrobno/stolet-koroskega-plebiscita-zeleno-veselje-in-bela-zalost/538476#&gid=1&pid=1> (28. 02. 2021).

Drsnica 13:

- Jugoslovanska plebiscitna dopisnica, <https://www.rtv slo.si/mmc-podrobno/stolet-koroskega-plebiscita-zeleno-veselje-in-bela-zalost/538476#&gid=1&pid=25> (28. 02. 2021).
- Avstrijski propagandni letak, <https://www.rtv slo.si/mmc-podrobno/stolet-koroskega-plebiscita-zeleno-veselje-in-bela-zalost/538476#&gid=1&pid=37> (28. 02. 2021).

Drsnica 14:

- Jugoslovanski plebiscitni plakat, <https://www.rtv slo.si/mmc-podrobno/stolet-koroskega-plebiscita-zeleno-veselje-in-bela-zalost/538476#&gid=1&pid=57> (28. 02. 2021).
- Avstrijski poziv k udeležbi na plebiscitu, <http://www.gorenjskiglas.si/article/20200105/C/200109927/1039/November> (28. 02. 2021).

Drsnica 15:

- Rezultati plebiscita, <https://radio.ognjisce.si/sl/231/novice/32176/stolet-od-koroskega-plebiscita.htm> (28. 02. 2021).

Drsnica 17:

- Zahodna meja, <http://www.lung.si/ekt/zgo2ssi.pdf> (28. 02. 2021).
- Stevan Švabić,

[https://www.total-slovenia-news.com/media/k2/items/cache/9235268519f7d8b49deba49d56b12b44\\_XL.jpg](https://www.total-slovenia-news.com/media/k2/items/cache/9235268519f7d8b49deba49d56b12b44_XL.jpg) (28. 02. 2021).

Drsnica 18:

- Zahodna meja,  
<https://www.muzej-nz.si/si/izobrazevanje/1357> (04. 03. 2021).
- Mejni kamen rapalske meje,  
<https://www.hribi.net/slika.asp?razmerekomentar=238907> (04. 03. 2021).

Drsnica 19:

- Razglednica italijanske nacionalne organizacije Lega nazionale s kongresa v Piranu sredi dvajsetih let,  
<http://www.atlantegrandeguerra.it/portfolio/lega-nazionale/> (04. 03. 2021).

Drsnica 21:

- Vzhodna meja,  
*Acta ecclesiastica Sloveniae 42. Prekmurje v letu 1919 in katoliška cerkev.* Ljubljana, 2020, str. 8.

Drsnica 22:

- Madžarski propagandni plakat proti priključitvi Prekmurja Kraljevini SHS,  
<https://www.rtv slo.si/kultura/novice/simpozij-sazu-v-arhivih-se-veliko-neraziskanega-gradiva-o-prekmurju/489603#&gid=1&pid=3> (04. 03. 2021).

## II. POTEK UČNE URE

### UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
(5 minut)	<p><i>Za začetek današnje ure vam bom prebrala krajše besedilo. Pozorno ga poslušajte in poskušajte ugotoviti, kaj je tema današnje učne ure. (Drsnica 1)</i></p> <p><i>Česa so se Slovenci bali ob koncu vojne?</i></p>	<p>Učenci poslušajo navodilo. Učenci poslušajo besedilo.</p> <p>Učenci odgovorijo: <i>Delitve slovenskega ozemlja.</i></p>
	<p><i>Naslov današnje ure je Kako so bile določene slovenske meje po prvi svetovni vojni. Napišite ga v zvezek. (Drsnica 2)</i></p> <p><i>Med učno uro pozorno poslušajte razlago, navodila in odgovarjajte na zastavljena vprašanja, tako da najprej dvignete roko. Ob zaključku vsakega vsebinskega poudarka pa bo sledila drsnica z zapisom učne snovi, ki si ga prepisite v zvezek.</i></p> <p><i>V zaključnem delu učne ure pa bo sledila še krajša ponovitev današnje učne snovi. V ta namen vam bom v tem delu učne ure razdelila ponovitvene liste.</i></p>	<p>Učenci poslušajo in prepisujejo naslov učne ure z drsnice.</p>
	<p><i>Danes bomo obravnavali (Drsnica 3):</i></p> <ol style="list-style-type: none"><li><i>1. Boji za severno mejo</i></li><li><i>2. Boji za zahodno mejo</i></li><li><i>3. Pridobitev Prekmurja</i></li></ol>	<p>Učenci poslušajo.</p>
	<p><i>Na koncu ure boste znali (Drsnica 4):</i></p> <ul style="list-style-type: none"><li><i>- Našteti osebe, ki so vodile boje za severno mejo;</i></li><li><i>- Opisati boje za severno mejo;</i></li><li><i>- Pojasniti potek koroškega plebiscita;</i></li><li><i>- Ovrednotiti rezultate koroškega plebiscita;</i></li><li><i>- Opisati boje za zahodno mejo;</i></li><li><i>- Opisati pridobitev Prekmurja.</i></li></ul>	<p>Učenci poslušajo.</p>

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE  
ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUDAREK: Boji za severno mejo (15 minut)	UČITELJ	UČENEC
	<i>Naslov prvega vsebinskega poudarka je Boji za severno mejo. (Drsnica 5)</i>	Učenci poslušajo.
	<b><i>Razpad Avstro-Ogrske in nastanek novih držav; kako načrtovati državne meje: Londonski sporazum (26. april 1915); Pariška mirovna konferenca (18. januar 1919 – 21. januar 1920); Mirovne pogodbe: z Avstrijo (Saint-Germain, 10. september 1919); z Madžarsko (Trianon, 4. julij 1920).</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>Na drsnici je prikazan zemljevid spornih obmejnih ozemlji. Poimenujte jih. (Drsnica 5)</i>	Učenci gledajo zemljevid.  Učenci odgovorijo: <i>Zahodni del današnje Slovenije oz. Primorska, severni del današnje Slovenije oz. Koroška in vzhodni del današnje Slovenije oz. Prekmurje.</i>
	<i>Kdo je mož na sliki? (Drsnica 6)</i>	Učenci odgovorijo: <i>Rudolf Maister.</i>
	<b><i>Rudolf Maister; prevzem oblasti na Štajerskem; Maribor in Radgona (november 1918). Reka Mura kot meja. Dan Rudolfa Maistra (23. november) (Drsnica 6 in 7)</i></b>	Učenci poslušajo razlago in gledajo zemljevid na drsnici in stenski zemljevid.
	<b><i>Boj za Koroško; Franjo Malgaj in Alfred Lavrič. Spopadi med avstrijsko in slovensko (jugoslovansko vojsko). Srbska vojska pride prepozno; slovenski prostovoljci se morajo umikati. Ameriška častnika podata predlog o delitvi po Karavankah; Koroška je zemljepisno in gospodarsko nedeljiva. (Drsnica 8, drsnica 9 in drsnica 10)</i></b>	Učenci poslušajo razlago in gledajo zemljevid na drsnici in stenski zemljevid.
	<i>Glede na besedilo, ki ga prikazuje druga slika na drsnici, kaj je bila rešitev glede delitve meje? (Drsnica 11)</i>	Učenci gledajo slike.  Učenci odgovorijo:

<p><i>K čemu letaka nagovarjata Korošce?</i></p> <p><i>Kakšna je glasovnica Kraljevine SHS in kakšna je glasovnica Avstrije?</i></p>	<p><i>Plebiscit.</i></p> <p>Učenci odgovorijo: <i>Nagovarjata jih, naj glasujejo, naj se udeležijo plebiscita.</i></p> <p>Učenci odgovorijo: <i>Kraljevina SHS ima bele glasovnice, Avstrija pa zelene.</i></p>
<p><b><i>Na pariški mirovni konferenci se odločijo, da se bo meja odločala na plebiscitu (10. oktober 1920). Plebiscit je ljudsko glasovanje o priključitvi nekega ozemlja določeni državi. (Drsnica 11)</i></b></p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p>
<p><b><i>Proti koncu stoletja smo imeli Slovenci še en plebiscit. O čem smo odločali takrat?</i></b></p> <p><b><i>Kdaj je bil plebiscit?</i></b></p> <p><b><i>Kdaj so bili znani rezultati plebiscita?</i></b></p> <p><b><i>Kateri državni praznik praznujemo takrat?</i></b></p>	<p>Učenci odgovorijo: <i>O osamosvojitvi Slovenije.</i></p> <p>Učenci odgovorijo: <i>23. december 1990.</i></p> <p>Učenci odgovorijo: <i>26. december 1990.</i></p> <p>Učenci odgovorijo: <i>Dan samostojnosti in enotnosti.</i></p>
<p><i>Na drsnici je zemljevid, ki prikazuje delitev Koroške na dve plebiscitni coni? Kako sta se coni imenovali? (Drsnica 12)</i></p>	<p>Učenci gledajo zemljevid.</p> <p>Učenci odgovorijo: <i>Na cono A in cono B.</i></p>
<p><b><i>Najprej se plebiscit izvede v coni A (jugoslovanska cona); če bo tam uspešen še v coni B (avstrijska cona), sicer pa bo ta brez plebiscita pripadala Avstriji. Kraljevina SHS brez plebiscita dobi Jezersko in Mežiško dolino.</i></b></p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p>
<p><i>Čemu sta bila namenjena letaka oz. dopisnici na sliki? (Drsnica 13)</i></p>	<p>Učenci gledajo slike.</p> <p>Učenci odgovorijo:</p>

<p><i>Kaj slike prikazujeta? Primerjajte.</i></p>	<p><i>Propagandi.</i></p> <p>Učenci odgovorijo:  <i>Prva slika prikazuje mlado Jugoslavijo in staro Avstrijo, torej gre za jugoslovansko propagando. Druga slika pa je propaganda za Avstrijo, ki prikazuje, da bodo morali Korošci v Jugoslaviji služiti vojsko.</i></p>
<p><b><i>Naslednji slike prav tako predstavljata propagando.</i></b>  <b><i>Avstrijska propaganda; deželna zavest, ekonomske koristi, propaganda v slovenščini (obljuba, da bo slovenščina ostala v uporabi tudi kasneje; to se ne zgodi in avstrijski predsednik Alexander van der Bellen se ob stoletnici koroškega plebiscita opraviči za krivice). Propaganda prodira po odprtju demarkacijske cone.</i></b>  <b><i>Jugoslovanska propaganda; narodna zavest; protinemška; neuspešna.</i></b> (Drsnica 14)</p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p>
<p><i>S pomočjo slik na drsnici pojasnite, kakšni so bili rezultati plebiscita.</i> (Drsnica 15)</p> <p><i>Kaj je to pomenilo?</i></p>	<p>Učenci gledajo slike.</p> <p>Učenci odgovorijo:  <i>Za Avstrijo je glasovalo 59,04 odstotka ljudi, za Jugoslavijo pa 40,96 odstotka.</i></p> <p>Učenci odgovorijo:  <i>Da plebiscit v coni B ni bil izveden in je Koroška pripadala Avstriji.</i></p>
<p><i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za prvi vsebinski poudarek. Besedilo si prepisite v zvezek.</i> (Drsnica 16)</p>	<p>Učenci poslušajo navodilo.</p>
<p><i>Boji za severno mejo</i>  <i>Rudolf Maister organizira prostovoljno vojsko in z odločilno vojaško akcijo na Štajerskem zasede Maribor in Radgono; Maribor pod Kraljevino SHS.</i>  <i>S prostovoljci pod vodstvom Franja Malgaja in Alfreda Lavriča je Maister poskušal osvojiti Koroško; neuspešno.</i>  <i>10. oktobra 1920 je na Koroškem izveden plebiscit.</i>  <i>Koroška razdeljena na dve plebiscitni coni (cona A in cona B)</i></p>	<p>Učenci si prepisujejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.</p>

*Večina Korošcev v coni A se odloči za Avstrijo; plebiscit v coni B ni izveden.*

2. VSEBINSKI POUDAREK: Boji za zahodno mejo (7 minut)	UČITELJ	UČENEC
	<i>Naslov drugega vsebinskega poudarka je Boji za zahodno mejo. (Drsnica 17)</i>	Učenci poslušajo.
	<b><i>Italija zahteva ozemlje, ki ji je bilo obljubljeno z Londonskim sporazumom leta 1915. Italijanska vojska prekorači določeno črto in prodre na slovensko ozemlje. Pri Vrhniki jih ustavijo vojaki pod vodstvom Stevana Švabića. Rapalska pogodba (12. november 1920); določitev meje (od Peči do Jadranskega morja, hrvaški otoki in Reka leta 1924); Julijska krajina.</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<b><i>Na drsnici je prikazan zemljevid zahodne meje. Svetlo modra črta; meja med habsburško monarhijo in Kraljevino Italijo (1866-1918) Rdeča črta; meja, določena z rapalsko pogodbo (1920-1941) Temno modra črta; Morganova linija. (Drsnica 18)</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<b><i>Na drsnici vidite razglednico italijanske nacionalne organizacije, ki je bila jezna, da je del Dalmacije dobila Kraljevina SHS. (Drsnica 19)</i></b>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za drugi vsebinski poudarek. Besedilo si prepisite v zvezek. (Drsnica 20)</i>	Učenci poslušajo navodilo.
	<i>Boji za zahodno mejo Italija zahteva ozemlje, obljubljeno z londonskim sporazumom (1915). Italijanska vojska prekorači določeno črto in prodre na slovensko ozemlje; ustavijo se pri Vrhniki. Meja določena z rapalsko pogodbo (1920).</i>	Učenci si prepisujejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.

3. VSEBINSKI POUDAREK: Pridobitev Prekmurja (6 minut)	UČITELJ	UČENEC
	<i>Naslov tretjega vsebinskega poudarka je Pridobitev Prekmurja. (Drsnica 21)</i>	Učenci poslušajo.
	<i>Kraljevina SHS dobi Prekmurje; pomoč antantnim silam pri zadužitvi komunistične revolucije na Madžarskem leta 1919. Trianonska pogodba (4. junij 1920); Prekmurje prvič del slovenske politične skupnosti. Porabje; zunaj Kraljevine SHS.</i>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>Nove državne meje so velik del Slovencev in slovenskega ozemlja ločile od matične države (npr. Koroška; nikoli vključena v državo). (Drsnica 22)</i>	Učenci poslušajo razlago.
	<i>Sedaj sledi drsnica, na kateri je zapisana učna snov za tretji vsebinski poudarek. Besedilo si prepisite v zvezek. (Drsnica 23)</i>	Učenci poslušajo navodilo.
	<i>Pridobitev Prekmurja Kraljevina SHS pomaga antantnim silam zadušiti komunistično revolucijo na Madžarskem; za sodelovanje dobi Prekmurje. Meja med Kraljevino SHS in Madžarsko je dokončno določena s Trianonsko pogodbo (1920).</i>	Učenci si prepisejo snov z drsnice v zvezek. Pri zapisu jim pomagam z narekom.

### ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC
<b>(12 minut)</b>	<i>To učno uro smo si pogledali: Boji za severno mejo Boji za zahodno mejo Pridobitev Prekmurja</i>	Učenci poslušajo.
	<i>Za ponovitev obravnavane snovi vam bom razdelila ponavljalne liste, ki vsebujejo sedem nalog. Za reševanje imate 6 minut časa.</i>	Učenci poslušajo navodila.
	<i>Sprehajam se po razredu in opazujem učence.</i>	Učenci rešujejo naloge na ponovitvenem listu
	<i>Čas za reševanje je potekel. Sedaj bomo pregledali rešitve nalog, ki bodo zapisane tudi na drsnicah. Pozorno spremljajte, v primeru, da ste napačno odgovorili, si zraven napišite pravilno rešitev, saj naloge povzemajo celotno današnjo snov in služijo kot učno gradivo.</i>	Učenci poslušajo navodila.



Določim učenca, ki prebere rešitve prve naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
Določim učenca, ki prebere rešitve druge naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
Določim učenca, ki prebere rešitve tretje naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
Določim učenca, ki prebere rešitve četrte naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
Določim učenca, ki prebere rešitve pete naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
Določim učenca, ki prebere rešitve šeste naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
Določim učenca, ki prebere rešitve sedme naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
Določim učenca, ki prebere rešitve osme naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.	Učenec prebere rešitve. Ostali učenci poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
<i>S ponovitvenim listom ste pokazali, da ste usvojili vse izobraževalne učne cilje današnje učne ure in da znate (ocenim z odlično/dobro/slabo): (Drsnica 26)</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Našteti osebe, ki so vodile boje za severno mejo;</i></li> <li>- <i>Opisati boje za severno mejo;</i></li> <li>- <i>Pojasniti potek koroškega plebiscita;</i></li> <li>- <i>Ovrednotiti rezultate koroškega plebiscita;</i></li> <li>- <i>Opisati boje za zahodno mejo;</i></li> <li>- <i>Opisati pridobitev Prekmurja.</i></li> </ul>	Učenci poslušajo.

### III. SEZNAM PRILOG

<b>PRILOGA 1 :</b>	<b>PowerPoint (z zapisom učne snovi)</b>
<b>PRILOGA 2 :</b>	<b>Ponovitveni list – prazen</b>
<b>PRILOGA 3 :</b>	<b>Ponovitveni list – rešitve</b>

„/... / je 6. aprila 1914 dejal »Slovenec«: `Razpad Avstrije bi pomenil, da bodo Slovence razdelili kakor Gospodov plašč pod križem`, v »Zori« pa je nekdo zapisal: `Lahko smo v dno srca prepričani, da proda oficialna Rusija nas Slovence za Dardanele rajši danes kot jutri in oficialna Srbija za skledo leče ob vzhodnem obrežju Adrije.“

Silvo Kranjc, Slovenci na poti v Jugoslavijo, Spominski zbornik Slovenije ob dvajsetletnici Jugoslavije, Ljubljana 1939.

## **KAKO SO BILE DOLOČENE SLOVENSKE MEJE PO PRVI SVETOVNI VOJNI**



## VSEBINSKI POUČENI

- Boji za severno mejo
- Boji za zahodno mejo
- Pridobitev Prekmurja

## UČNI CILJI

- Našteti osebe, ki so vodile boje za severno mejo;
- Opisati boje za severno mejo;
- Pojasniti potek koroškega plebiscita;
- Ovrednotiti rezultate koroškega plebiscita;
- Opisati boje za zahodno mejo;
- Opisati pridobitev Prekmurja.

## BOJI ZA SEVERNO MEJO

- Londonski sporazum (1915);
- Pariška mirovna konferenca;
- Mirovne pogodbe.



Sporna obmejna ozemlja ob nastanku Države SHS

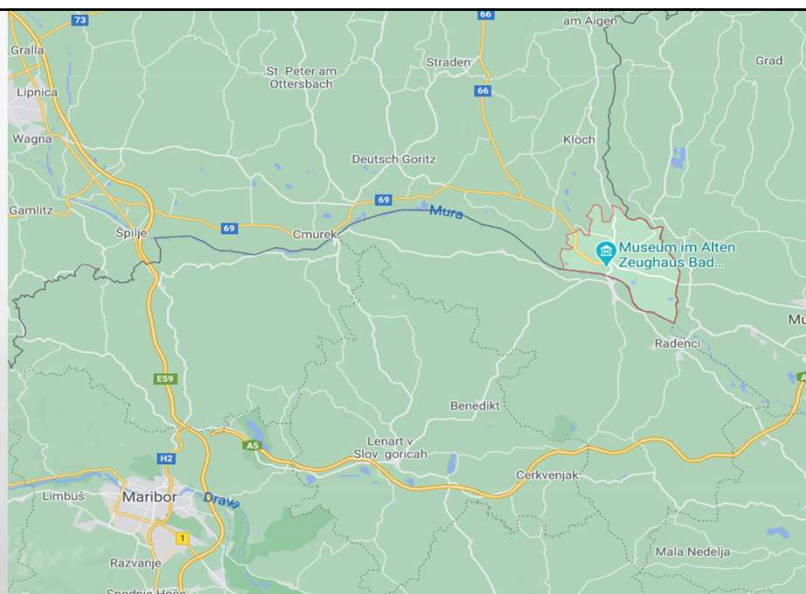
- Rudolf Maister → prevzem oblasti na Štajerskem (november 1918).
- Reka Mura kot meja.



General Rudolf Maister na današnjem Trgu svobode v Mariboru, 15. 12. 1918.



Rudolf Maister  
(1874 - 1934)



Določitev meje na Štajerskem

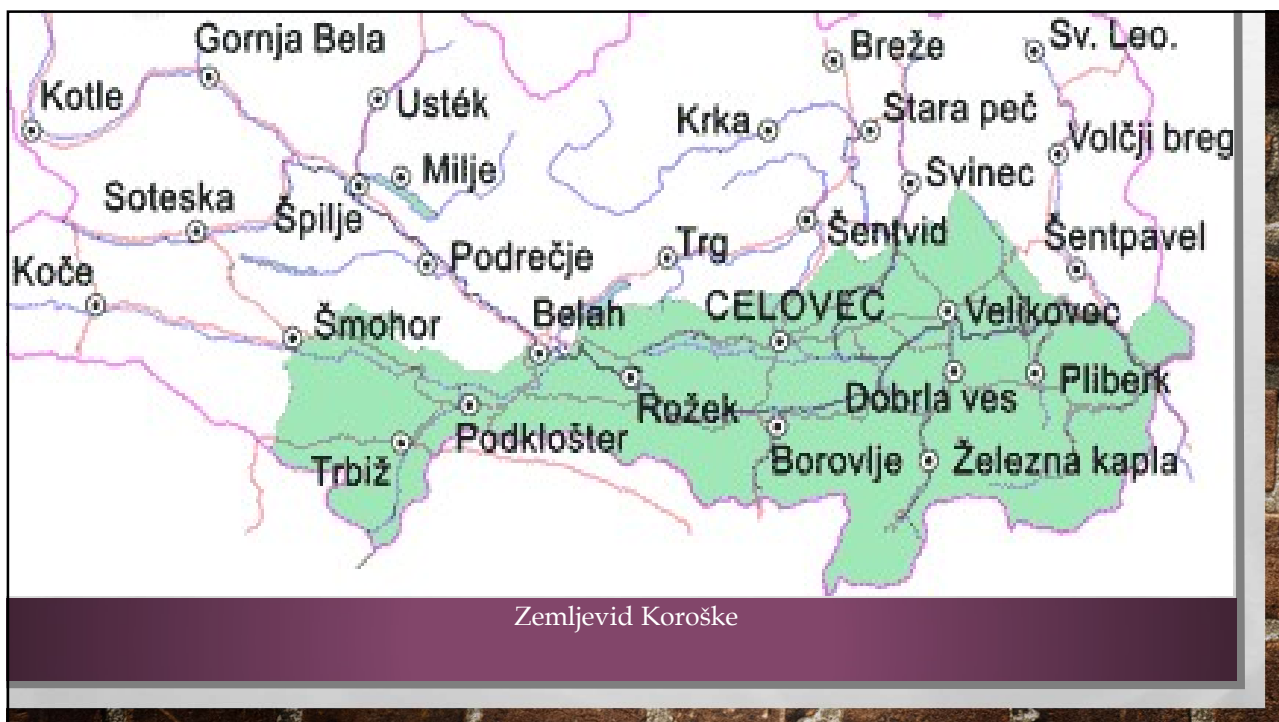
- Boj za Koroško  
→ Franjo  
Malgaj in  
Alfred Lavrič.



Franjo Malgaj



Alfred Lavrič



- Boj za Koroško  
→ neuspešen.



Slovenski vojaki v rovih na  
Koroškem leta 1919



Maistrovi borci na Koroškem leta  
1919

- Plebiscit (10. oktober 1920)



Jugoslovanski propagandni plakat



Poziv k udeležbi na plebiscitu

- Dve plebiscitni coni:
  - Cona A
  - Cona B



Delitev Koroške na dve plebiscitni coni

- Propaganda



Jugoslovanska plebiscitna dopisnica



Avstrijski propagandni letak

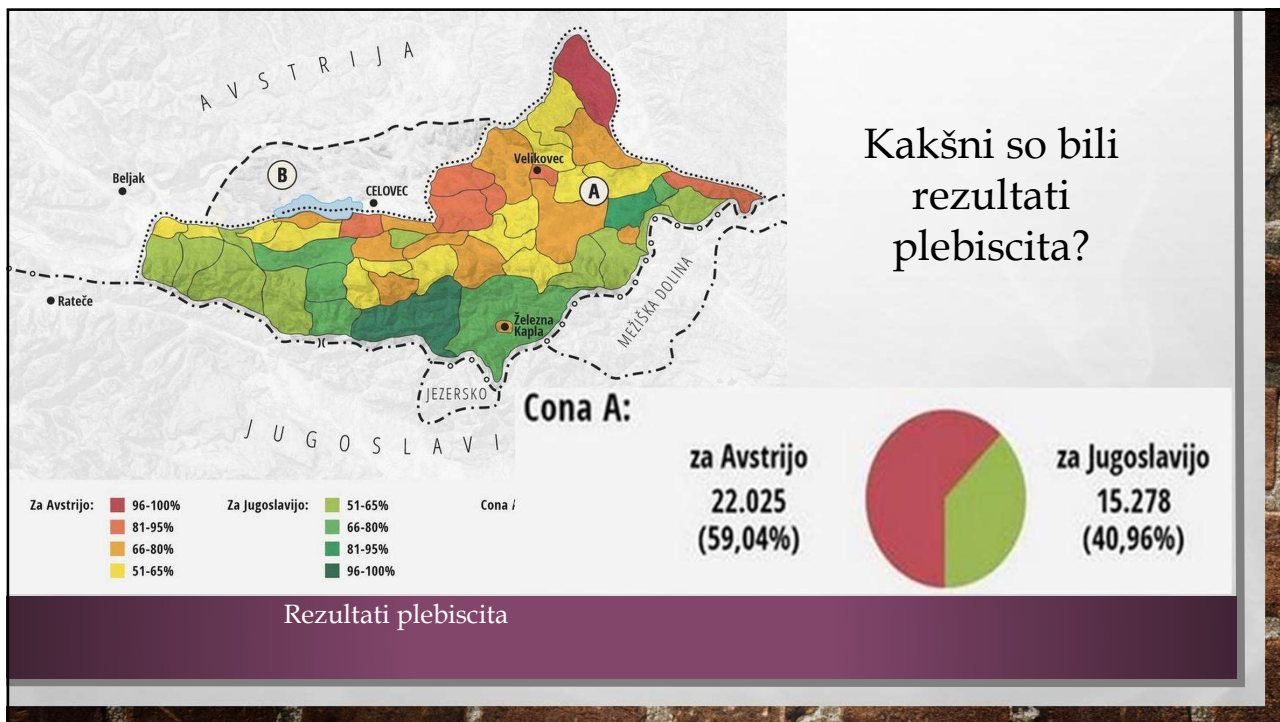


Jugoslovanski plebiscitni plakat



Avstrijski poziv k udeležbi na plebiscitu





## BOJI ZA SEVERNO MEJO

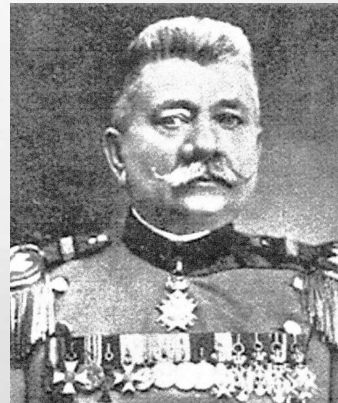
- Rudolf Maister organizira prostovoljno vojsko in z odločilno vojaško akcijo na Štajerskem zasede Maribor in Radgono → Maribor pod Kraljevino SHS.
- S prostovoljci pod vodstvom Franja Malgaja in Alfreda Lavriča je Maister poskušal osvojiti Koroško → neuspešno.
- 10. oktobra 1920 je na Koroškem izveden plebiscit.
- Koroška razdeljena na dve plebiscitni coni (cona A in cona B)
- Večina Korošcev v coni A se odloči za Avstrijo → plebiscit v coni B ni izveden.

## BOJI ZA ZAHODNO MEJO

- Italija zahteva obljubljeni ozemlje.
- Prodor do Vrhnike.
- Rapalska pogodba (12. november 1920) → Julijska krajina.



Zahodna meja



Stevan Švabić



Zahodna meja



Mejni kamen rapalske meje



Razglednica italijanske nacionalne organizacije Lega nazionale s kongresa v Piranu sredi dvajsetih let.

Del Dalmacije  
pod  
Kraljevino  
SHS → jeza  
italijanskih  
nacionalistov.

## BOJI ZA ZAHODNO MEJO

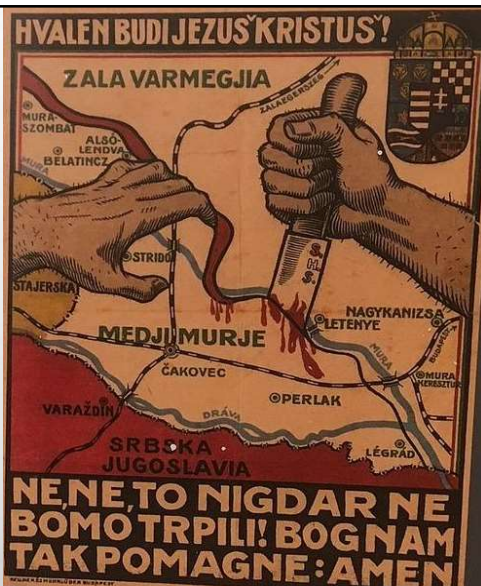
- Italija zahteva ozemlje, obljubljeno z londonskim sporazumom (1915).
- Italijanska vojska prekorači določeno črto in prodre na slovensko ozemlje → ustavijo se pri Vrhniki.
- Meja določena z rapalsko pogodbo (1920).

## PRIDOBITEV PREKMURJA

- Kraljevina SHS dobi Prekmurje.
- Trianonska pogodba (4. junij 1920).



Vzhodna meja



Madžarski propagandni plakat proti priključitvi Prekmurja Kraljevini SHS.

- Nove državne meje → ločitev od matične države.

## PRIDOBITEV PREKMURJA

- Kraljevina SHS pomaga antantnim silam zadušiti komunistično revolucijo na Madžarskem → za sodelovanje dobi Prekmurje.
- Meja med Kraljevino SHS in Madžarsko je dokončno določena s Trianonsko pogodbo (1920).

## PONOVITEV

1. Navedi tri osebe, ki so vodile boje za severno mejo.

**Rudolf Maister, Franjo Malgaj in Alfred Lavrič.**

2. Obkroži črko pred pravilno trditvijo.

**Katera dva dogodka sta vplivala na določitev severne meje?**

- a. Vojaška akcija slovenskih prostovoljcev in rapalska pogodba.
- b. Koroški plebiscit in trianonska pogodba.
- c. Vojaška akcija slovenskih prostovoljcev in koroški plebiscit.

3. Navedi točen datum izvedbe plebiscita.

**10. oktober 1920.**

4. Dopolni.

Koroška je bila razdeljena na dve plebiscitni coni: cona A in cona B. Plebiscit bi se naprej izvedel v coni A, in če bo tam uspel, še v coni B, sicer pa bo ta brez plebiscita pripadala Avstriji.

5. Kakšni so bili rezultati plebiscita? Kaj je to pomenilo za Slovence?

**Plebiscit za Slovence ni bil uspešen, saj je večino glasov dobila Avstrija. To je pomenilo, da je Koroška pripadala Avstriji, brez da bi bil plebiscit izveden v coni B.**

6. Kako se imenuje sporazum, podpisan leta 1915, ki je Italiji obljubljal ozemlje na zahodu današnje Slovenije?

**Londonski sporazum.**

7. Poimenuj pogodbo, s katero je bila leta 1920 določena zahodna meja.

**Rapalska pogodba.**

8. Poimenuj pogodbo, s katero je bila leta 1920 določena meja z Madžarsko.

**Trianonska pogodba.**

## USVOJENI UČNI CILJI

- ✓ Našteti osebe, ki so vodile boje za severno mejo;
- ✓ Opisati boje za severno mejo;
- ✓ Pojasniti potek koroškega plebiscita;
- ✓ Ovrednotiti rezultate koroškega plebiscita;
- ✓ Opisati boje za zahodno mejo;
- ✓ Opisati pridobitev Prekmurja.

## KAKO SO BILE DOLOČENE SLOVENSKE MEJE PO PRVI SVETOVNI VOJNI

### Ponovitveni list

1. Navedi tri osebe, ki so vodile boje za severno mejo.

---

2. Obkroži črko pred pravilno trditvijo.

Katera dva dogodka sta vplivala na določitev severne meje?

- a. Vojaška akcija slovenskih prostovoljcev in rapalska pogodba.
- b. Koroški plebiscit in trianonska pogodba.
- c. Vojaška akcija slovenskih prostovoljcev in koroški plebiscit.

3. Navedi točen datum izvedbe plebiscita.

---

4. Dopolni.

Koroška je bila razdeljena na dve \_\_\_\_\_ coni: cona \_\_\_ in cona \_\_\_\_\_. Plebiscit bi se naprej izvedel v coni \_\_\_\_, in če bo tam uspel, še v coni \_\_\_\_, sicer pa bo ta brez plebiscita pripadala \_\_\_\_\_.

5. Kakšni so bili rezultati plebiscita? Kaj je to pomenilo za Slovence?

---

6. Kako se imenuje sporazum, podpisan leta 1915, ki je Italiji obljubljal ozemlje na zahodu današnje Slovenije?

---

7. Poimenuj pogodbo, s katero je bila leta 1920 določena zahodna meja.

---

8. Poimenuj pogodbo, s katero je bila leta 1920 določena meja z Madžarsko.

---



## KAKO SO BILE DOLOČENE SLOVENSKE MEJE PO PRVI SVETOVNI VOJNI

### Ponovitveni list

**1. Navedi tri osebe, ki so vodile boje za severno mejo.**

Rudolf Maister, Franjo Malgaj in Alfred Lavrič.

---

**2. Obkroži črko pred pravilno trditvijo.**

**Katera dva dogodka sta vplivala na določitev severne meje?**

**a. Vojaška akcija slovenskih prostovoljcev in rapalska pogodba.**

**b. Koroški plebiscit in trianonska pogodba.**

**c. Vojaška akcija slovenskih prostovoljcev in koroški plebiscit.**

**3. Navedi točen datum izvedbe plebiscita.**

10. oktober 1920.

---

**4. Dopolni.**

Koroška je bila razdeljena na dve **plebiscitni** coni: cona **A** in cona **B**. Plebiscit bi se naprej izvedel v coni **A**, in če bo tam uspel, še v coni **B**, sicer pa bo ta brez plebiscita pripadala **Avstriji**.

**5. Kakšni so bili rezultati plebiscita? Kaj je to pomenilo za Slovence?**

Plebiscit za Slovence ni bil uspešen, saj je večino glasov dobila Avstrija. To je pomenilo, da je Koroška pripadala Avstriji, brez da bi bil plebiscit izveden v coni B.

---

**6. Kako se imenuje sporazum, podpisan leta 1915, ki je Italiji obljubljal ozemlje na zahodu današnje Slovenije?**

Londonski sporazum.

---

**7. Poimenuj pogodbo, s katero je bila leta 1920 določena zahodna meja.**

Rapalska pogodba.

---

**8. Poimenuj pogodbo, s katero je bila leta 1920 določena meja z Madžarsko.**

Trianonska pogodba.

---

# UČNE PRIPRAVE ZA SREDNJO ŠOLO





Univerza v Ljubljani  
**FILOZOFSKA  
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

**Pedagoška praksa iz zgodovine**

**UČNA PRIPRAVA:  
VERSAJSKA EVROPA**

IME IN PRIIMEK: Sara Kobal

DATUM: 18. 09. 2021

## I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina	
Razred:	4. letnik gimnazijskega programa	
Datum:	18. 09. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Sodelovanje in konflikti v 20. stoletju
	Poglavje iz učbenika:	Med demokracijo in totalitarizmi
Učna enota – naslov učne ure:	Versajska Evropa	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Frontalna učna oblika</li> <li>- Individualna učna oblika</li> </ul>	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Metoda razlage</li> <li>- Metoda razgovora</li> <li>- Metoda slikovne demonstracije</li> <li>- Metoda dela s slikovnimi viri</li> </ul>	
Učne tehnike:	Nevihta možganov oz. vihanje idej ali brainstorming.	
Cilji iz učnega načrta:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- »ključne dogodke, pojave in procese umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor; /../</li> <li>- oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije; /../</li> <li>- razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije; /../</li> <li>- razvijajo pozitiven odnos do pomena vzpostavljanja in ohranjanja medkulturnega dialoga in strpnosti.«</li> </ul> <p>(Učni načrt, 2008, str. 38–39)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure dijak zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Ovrednotiti pariško mirovno konferenco;</i></li> <li>- <i>Pojasniti pojem politika izolacionizma;</i></li> <li>- <i>Predstaviti mirovno pogodbo z Nemčijo;</i></li> <li>- <i>Pojasniti, kaj se je zgodilo z Avstro-Ogrsko;</i></li> <li>- <i>Našteti naloge Društva narodov;</i></li> <li>- <i>Razložiti, zakaj je bilo Društvo narodov neuspešno.</i></li> </ul>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure dijak zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Upoštevati navodila;</i></li> <li>- <i>Aktivno poslušati;</i></li> <li>- <i>Odgovarjati na različna vprašanja;</i></li> <li>- <i>Zapisati učno snov v zvezek;</i></li> <li>- <i>Razbirati informacije z zemljevida;</i></li> <li>- <i>Vpisovati informacije na nemo karto;</i></li> <li>- <i>Reševati različne naloge na učno-delovnem in ponovitvenem listu.</i></li> </ul>
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure dijak zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Pokazati ustrezen odnos do preteklosti;</i></li> <li>- <i>Razvijajo pozitiven odnos do pomena vzpostavljanja in ohranjanja medkulturnega dialoga in strpnosti.</i></li> </ul>
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uvajanje</li> <li>- Obravnava nove učne snovi</li> </ul>	

	- Ponavljanje	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Versajska ureditev Evrope</li> <li>2. Mirovne pogodbe</li> <li>3. Društvo narodov</li> </ol>	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi)</li> <li>- Učno-delovni list</li> <li>- Ponovitveni list</li> </ul>
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Računalnik</li> <li>- LCD projektor</li> <li>- Projekcijsko platno</li> </ul>
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Slovenščina (uporaba slovenščine pri zapisovanju učne snovi, pogovoru), geografija (razbiranje informacij iz zemljevidov, vpisovanje imen novonastalih držav na nemo karto Evrope), angleščina (razbiranje informacij iz angleških zemljevidov, slik z besedilom v angleščini).	
Novi pojmi s pojasnilom:	Politika izolacionizma (države se ne vmešavajo v politične zadeve drugih držav); reparacija (dajatev, ki se določi pripadnikom premagane države, vojna odškodnina).	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Gimnazija: splošna gimnazija. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: <a href="http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2019/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf">http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2019/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf</a> (Dostop: 17. 09. 2021)
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Gabrič A., Režek M. <i>Zgodovina 4. Učbenik za 4. letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, 2011, str. 18–21.</li> <li>- Dolenc E., Gabrič A. <i>Zgodovina 4. Učbenik za četrto letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, 2002, str. 36–39.</li> <li>- Repe B. <i>Sodobna zgodovina: zgodovina za 4. letnik gimnazij</i>. Ljubljana: Modrijan, 1998, str. 46–49.</li> </ul>
	PowerPoint	<p>Drsnica 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slika 1, <a href="https://www.bbc.co.uk/teach/does-the-peace-that-ended-ww1-haunt-us-today/zf4cscw">https://www.bbc.co.uk/teach/does-the-peace-that-ended-ww1-haunt-us-today/zf4cscw</a> (17. 09. 2021).</li> <li>- Slika 2, <a href="https://dp.la/primary-source-sets/treaty-of-versailles-and-the-end-of-world-war-i/sources/1898">https://dp.la/primary-source-sets/treaty-of-versailles-and-the-end-of-world-war-i/sources/1898</a> (17. 09. 2021).</li> <li>- Slika 3, <a href="https://historymadeeveryday.wordpress.com/2018/05/17/crime-of-the-century-what-are-some-of-the-provisions-of-the-treaty-of-versailles-that-angered-germans/">https://historymadeeveryday.wordpress.com/2018/05/17/crime-of-the-century-what-are-some-of-the-provisions-of-the-treaty-of-versailles-that-angered-germans/</a> (17. 09. 2021)</li> <li>- Slika 4, <a href="https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c5/Flag_of_the_League_of_Nations_%281939%29.svg">https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c5/Flag_of_the_League_of_Nations_%281939%29.svg</a> (17. 09. 2021)</li> </ul>

Drsnica 5:

- Slika 5,  
<https://www.history.com/topics/world-war-i/treaty-of-versailles-1> (17. 09. 2021).

Drsnica 6:

- Slika 6,  
<https://www.britannica.com/biography/Vittorio-Orlando> (17. 09. 2021).
- Slika 7,  
<https://slidetodoc.com/treaty-of-versailles-interpreting-cartoons-watch-the-clip/> (17. 09. 2021).

Drsnica 7:

- Slika 8,  
[https://www.reddit.com/r/europe/comments/crbnqa/europe\\_before\\_and\\_after\\_world\\_war\\_1/](https://www.reddit.com/r/europe/comments/crbnqa/europe_before_and_after_world_war_1/) (17. 09. 2021).

Drsnica 8:

- Slika 9,  
<https://www.u-s-history.com/pages/h1350.html> (17. 09. 2021).
- Slika 10,  
<https://www.argunners.com/irony-treaty-versailles/> (17. 09. 2021).
- Slika 11 in 12,  
<https://historymadeeveryday.wordpress.com/2018/05/17/crime-of-the-century-what-are-some-of-the-provisions-of-the-treaty-of-versailles-that-angered-germans/> (17. 09. 2021).

Drsnica 9:

- Slika 13,  
[https://www.reddit.com/r/europe/comments/crbnqa/europe\\_before\\_and\\_after\\_world\\_war\\_1/](https://www.reddit.com/r/europe/comments/crbnqa/europe_before_and_after_world_war_1/) (17. 09. 2021).
- Slika 14,  
<https://www.u-s-history.com/pages/h1350.html> (17. 09. 2021).

Drsnica 10:

- Učno-delovni list, vaja 1.,  
[https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Austro-Hungarian\\_Monarchy\\_%281914%29\\_over\\_postwar\\_map\\_%281929%29.png](https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Austro-Hungarian_Monarchy_%281914%29_over_postwar_map_%281929%29.png) (17. 09. 2021).

	<p>Drsnica 11:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Učno-delovni list, vaja 1. (rešitev),  <a href="https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Austro-Hungarian Monarchy %281914%29 over postwar map %281929%29.png">https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Austro-Hungarian Monarchy %281914%29 over postwar map %281929%29.png</a> (17. 09. 2021).</li> </ul> <p>Drsnica 12:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slika 15,  <a href="https://www.bbc.co.uk/teach/does-the-peace-that-ended-ww1-haunt-us-today/zf4cscw">https://www.bbc.co.uk/teach/does-the-peace-that-ended-ww1-haunt-us-today/zf4cscw</a> (17. 09. 2021).</li> </ul> <p>Drsnica 13:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Učno-delovni list, vaja 2.,  <a href="https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Austro-Hungarian Monarchy %281914%29 over postwar map %281929%29.png">https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Austro-Hungarian Monarchy %281914%29 over postwar map %281929%29.png</a> (17. 09. 2021).</li> </ul> <p>Drsnica 14:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Učno-delovni list, vaja 2. (rešitev),  <a href="https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Austro-Hungarian Monarchy %281914%29 over postwar map %281929%29.png">https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Austro-Hungarian Monarchy %281914%29 over postwar map %281929%29.png</a> (17. 09. 2021).</li> </ul> <p>Drsnica 15:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slika 16,  <a href="https://www.reddit.com/r/europe/comments/crbnqa/europe_before_and_after_world_war_1/">https://www.reddit.com/r/europe/comments/crbnqa/europe_before_and_after_world_war_1/</a> (17. 09. 2021).</li> </ul> <p>Drsnica 16:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slika 17,  <a href="https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c5/Flag_of_the_League_of_Nations_%281939%29.svg">https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c5/Flag_of_the_League_of_Nations_%281939%29.svg</a> (17. 09. 2021).</li> </ul> <p>Drsnica 17:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slika 18,  <a href="https://en.wikipedia.org/wiki/League_of_Nations#/media/File:League_of_Nations_Anachronous_Map.PNG">https://en.wikipedia.org/wiki/League_of_Nations#/media/File:League_of_Nations_Anachronous_Map.PNG</a> (17. 09. 2021).</li> <li>- Slika 19,  <a href="https://en.wikipedia.org/wiki/League_of_Nations#/media/File:Palais_des_nations.jpg">https://en.wikipedia.org/wiki/League_of_Nations#/media/File:Palais_des_nations.jpg</a> (17. 09. 2021).</li> </ul>
Učno-delovni	Stran 1:

	list	- <a href="https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Austro-Hungarian_Monarchy_%281914%29_over_postwar_map_%281929%29.png">https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Austro-Hungarian_Monarchy_%281914%29_over_postwar_map_%281929%29.png</a> (17. 09. 2021).
--	------	---

## II. POTEK UČNE URE

### UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	DIJAK
<b>(5 minut)</b>	<i>Za začetek današnje ure vam bom pokazala štiri slike. Pozorno jih pogledajte in poskušajte ugotoviti temo današnje učne ure. (Drsnica 1)</i>	Dijaki poslušajo navodilo in gledajo slike.
	<i>Kaj je, na podlagi slik, tema današnje ure?</i>	Dijaki odgovorijo: <i>Tema današnje ure je povojna ureditev sveta.</i>
	<i>Naslov današnje ure je Versajska Evropa. Napišite ga v zvezek. (Drsnica 2)</i> <i>Med učno uro pozorno poslušajte razlago in navodila, odgovarjajte na zastavljena vprašanja, tako da najprej dvignete roko ter si v zvezek zapisujete snov, ki je zapisana na drsnicah. Razdelila vam bom tudi učno-delovne liste, ki jih bomo uporabili v drugem vsebinskem poudarku. V zaključnem delu učne ure pa bo sledila še krajša ponovitev današnje učne snovi. V ta namen vam bom v tem delu učne ure razdelila ponovitvene liste</i>	Dijaki poslušajo in prepisejo naslov učne ure z drsnice.
	<i>Danes bomo obravnavali (Drsnica 3):</i> <i>1. Versajska ureditev Evrope</i> <i>2. Mirovne pogodbe</i> <i>3. Društvo narodov</i>	Dijaki poslušajo.
	<i>Na koncu ure boste znali (Drsnica 4):</i> <i>- Ovrednotiti pariško mirovno konferenco;</i> <i>- Pojasniti pojem politika izolacionizma;</i> <i>- Predstaviti mirovno pogodbo z Nemčijo;</i> <i>- Pojasniti, kaj se je zgodilo z Avstro-Ogrsko;</i> <i>- Našteti naloge Društva narodov;</i> <i>- Razložiti, zakaj je bilo Društvo narodov neuspešno.</i>	Dijaki poslušajo.



**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUK: K: Versajska ureditev Evrope (8 minut)	UČITELJ	DIJAK
	<p><i>Naslov prvega vsebinskega poudarka je Versajska ureditev Evrope. Naslov si zapišite v zvezek. (Drsnica 5)</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in si zapišejo naslov v zvezek.</p>
	<p><i>Mirovna konferenca v Parizu → januar 1919. Versajski mir → temeljna ureditev sveta → kazenski mir, občutek krivice. Brez držav poražen in Rusije. (Drsnica 5)</i></p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>
	<p><i>Glavne odločitve sprejmejo: ZDA, Velika Britanija, Francija in Italija. ZDA → politika izolacionizma. (Drsnica 6)</i></p> <p><i>Kaj pomeni politika izolacionizma?</i></p> <p><i>ZDA se odločijo, da se ne bodo vmešavale v evropske zadeve in obratno. Cilji: Francija → maščevanje Nemčiji, postati najmočnejša država. Velika Britanija → odvzem nemške mornarice in kolonij. Italija → obljubljeni ozemlje. (Drsnica 6).</i></p> <p><i>Interesi velikih sil, pogoste pomešanosti različnih narodnih skupin → neupoštevanje načela o samoodločbi narodov → občutek krivice (Slovenci). Razpad AO (številne nemške in madžarske manjšine).</i></p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p> <p>Dijaki odgovorijo: <i>Politika izolacionizma je politika, ko se država odloči, da se ne bo vtikala v zadeve druge države in obratno.</i></p> <p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p> <p><i>Dijaki poslušajo razlago.</i></p>

2. VSEBINSKI POUDARE K: Mirovne pogodbe (15 minut)	UČITELJ	DIJAK
	<p><i>Naslov drugega vsebinskega poudarka je Mirovne pogodbe. Naslov si zapišite v zvezek. (Drsnica 7)</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in si zapišejo naslov v zvezek.</p>
	<p><i>Mirovna pogodba z Nemčijo → 1919, Versailles.</i>  <i>Mirovna pogodba z Avstrijo → 1919, Saint-Germain.</i>  <i>Mirovna pogodba z Bolgarijo → 1919, Neuilly → izguba ozemlja (Dobrudža, Trakija), omejitev vojske na 20 tisoč vojakov.</i>  <i>Mirovna pogodba z Madžarsko → 1920, Trianon → izguba ozemlja (Prekmurje, Slavonija in del Banata pod Kraljevino SHS; Gradiščanska pod Avstrijo; Slovaška in Podkarpatska Rutenija pod Češkoslovaško, večina Banata in Transilvanija pod Romunijo), omejitev vojske na 35 tisoč vojakov, dovoljena lahka oborožitev.</i>  <i>Mirovna pogodba s Turčijo → z Osmanskim cesarstvom: 1920, Sevres (izguba ozemelj: Armenija dobi neodvisnost, Kurdistan avtonomijo, Dardanele in anatolska zahodna obala pod Grčijo, izguba arabske Azije, severne Afrike, vzhodna Trakija) → s Turčijo: 1923, Lozana → Mustafa Kemal Atatürk miru iz Sevresa ne priznava (določene meje turške države, Armenija izgubi neodvisnost, Kurdistan avtonomijo, Turčija se odpove arabskim provincam in prizna britanske in italijanske posesti) . (Drsnica 7)</i></p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>
	<p><i>S pomočjo slik na drsnici poskušajte ugotoviti, katero mirovno pogodbo si bomo pogledali sedaj. (Drsnica 8)</i></p>	<p>Dijaki poslušajo navodila in gledajo slike na drsnici.</p> <p>Dijaki odgovorijo:  <i>Pogledali si bomo mirovno pogodbo z Nemčijo.</i></p>

	<p><i>Bi lahko s pomočjo slik na drsnici našteali kakšno določbo mirovne pogodbe?</i></p> <p><b>„Glavni krivec za vojno“;</b>  <b>Odvzem vseh kolonij (pod Veliko Britanijo in Francijo).</b> (Drsnica 8)  <b>Izguba delov ozemlja (Alzacija, Lorena, vzhodna in severna Prusija → ozemlja v korist Franciji, Poljski, Danski in Litvi);</b> (Drsnica 9)  <b>Gdansk → pod nadzor Društva narodov (status svobodnega mesta);</b>  <b>Prepoved združitve z Avstrijo;</b>  <b>Visoka vojna odškodnina (reparacije);</b>  <b>Omejitev vojske na 100 tisoč najemniških vojakov in oborožitve.</b> (Drsnica 8).</p>	<p>Dijaki odgovorijo:  <i>Nemčija je izgubila ozemlja, določena ji je bila visoka vojna odškodnina.</i></p> <p>Dijaki poslušajo razlago, si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici in gledajo zemljevid na drsnici.</p>
	<p><i>Na drsnici je prikazana nema karta Evrope. Ozemlje katere države je označeno z rumeno barvo? (Drsnica 10)</i></p> <p><i>Kaj se je zgodilo z Avstro-Ogrsko?</i></p> <p><i>Razdelila vam bom učno-delovne liste, na katerih je enaka nema karta Evrope. Rešite prvo vajo, v kateri morate na zemljevid vpisati imena novonastalih držav. Za reševanje imate 2 minuti časa. (Drsnica 10)</i></p>	<p>Dijaki poslušajo navodila in gledajo zemljevida na drsnici.</p> <p>Dijaki odgovorijo:  <i>Ozemlje Avstro—Ogrske.</i></p> <p>Dijaki odgovorijo:  <i>Avstro-Ogrska razpade in nastanejo nove države.</i></p> <p>Dijaki poslušajo navodila.</p>
	<p><i>Sprehajam se po razredu in opazujem dijake.</i></p>	<p>Dijaki rešujejo nalogo na učno-delovnem listu.</p>
	<p><i>Čas je potekel. Na drsnici je prikazana rešitev naloge. Preverite, ali ste nalogo pravilno rešili in po potrebi popravite. (Drsnica 11)</i></p> <p><i>Ali ste nalogo ustrezno rešili/popravili?</i></p>	<p>Dijaki gledajo prikaz rešene naloge na drsnici.</p> <p>Dijaki odgovorijo:  <i>Da.</i></p>
	<p><b>Razpad AO → nove države: Avstrija, Madžarska, Češkoslovaška, Kraljevina SHS in Poljska.</b>  <b>Izguba mejnih ozemelj → Galicija (Poljska), Bukovina (Romunija), južna Tirolska, Tridentinsko ozemlje, Trst, Gorica, Istra (Italija).</b>  <b>Omejitev vojske na 30 tisoč vojakov in ukinitve vojne mornarice.</b> (Drsnica 12)</p>	<p>Dijaki poslušajo razlago, si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici in gledajo zemljevid na drsnici.</p>
	<p><i>Na učno-delovnem listu rešite vajo 2. Na nemo</i></p>	<p>Dijaki poslušajo navodila.</p>

	<i>karto Evrope vpišite imena ozemelj, ki jih je AO izgubila. Časa imate 2 minuti. (Drsnica 13)</i>	
	<i>Sprehajam se po razredu in opazujem dijake.</i>	<i>Dijaki rešujejo nalogo na učno-delovnem listu.</i>
	<i>Čas je potekel. Na drsnici je prikazana rešitev naloge. Preverite, ali ste nalogo pravilno rešili in po potrebi popravite. (Drsnica 14)</i>	<i>Dijaki gledajo prikaz rešene naloge na drsnici.</i>
	<i>Ali ste nalogo ustrezno rešili/popravili?</i>	<i>Dijaki odgovorijo: Da.</i>
	<i>Mirovna konferenca določi meje med novonastalimi državami v Evropi → Finska, Estonija, Litva, Latvija, države na ozemlju AO itd. (Drsnica 15)</i> <i>Težavnost določanja meja → interesi velikih sil, medvojni dogovori, načelo o samoodločbi narodov, težnja po vzpostavitvi zaščitnega pasu z Rusijo.</i> <i>Povojne razmejitve odprejo vprašanje manjšin → migracije po vojni.</i>	<i>Dijaki poslušajo razlago, si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici in gledajo zemljevid na drsnici.</i>

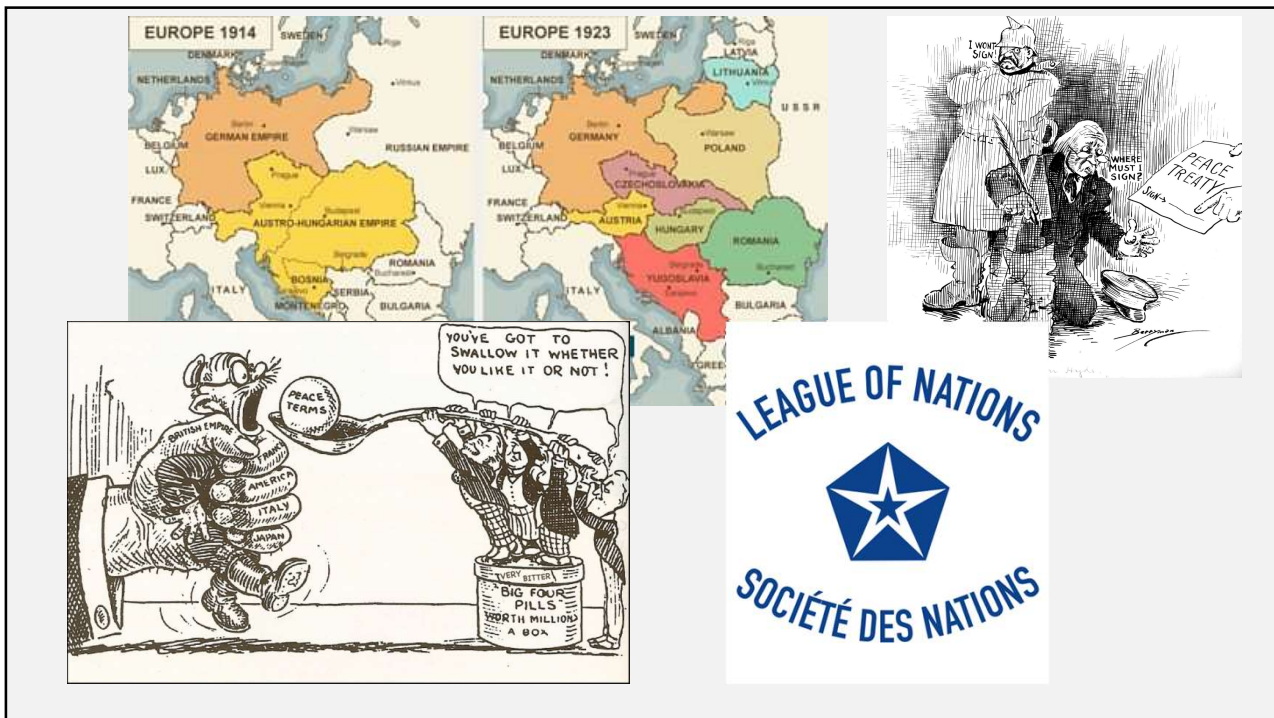
<b>3. VSEBINSKI POUDARE K: Društvo narodov (7 minut)</b>	UČITELJ	DIJAK
	<i>Naslov tretjega vsebinskega poudarka je Društvo narodov. Naslov si zapišite v zvezek. (Drsnica 16)</i>	<i>Dijaki poslušajo in si zapišejo naslov v zvezek.</i>
	<i>Ustanovljeno 10. januarja 1920 s sedežem v Ženevi, Švica → nevtralna država.</i> <i>Pobudnik ameriški predsednik Wilson (dobi Nobelovo nagrado za mir).</i> <i>Cilji → mir, sodelovanje med narodi, zmanjšano oboroževanje. (Drsnica 16)</i>	<i>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</i>
	<i>Posebne podorganizacije → Mednarodna organizacija dela in Mednarodno sodišče.</i> <i>Neučinkovito → včlanjenih 42 držav, brez večjih držav zmagovalk in brez poraženk (ZDA niso nikoli članice, Nemčija in Rusija članice le kratek čas), nima vpliva izven Evrope društvo, članstvo prostovoljno, najbolj navdušene so manjše evropske države, ki same ne morejo jamčiti miru, nima oboroženih sil.</i> <i>Naslednica → Organizacija združenih narodov (OZN) od 1945. (Drsnica 17)</i>	<i>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</i>

## ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	DIJAK
(10 minut)	<i>To učno uro smo si pogledali: Versajska ureditev Evrope; Mirovne pogodbe; Društvo narodov.</i>	Dijaki poslušajo.
	<i>Za ponovitev obravnavane snovi vam bom razdelila ponavljalne liste, ki vsebujejo pet nalog. Za reševanje imate 6 minut časa.</i>	Dijaki poslušajo navodila.
	<i>Čas za reševanje je potekel. Sedaj bomo pregledali rešitve nalog, ki bodo zapisane tudi na drsnicah. Pozorno spremljajte, v primeru, da ste napačno odgovorili, si zraven napišite pravilno rešitev, saj naloge povzemajo celotno današnjo snov in služijo kot učno gradivo.</i>	Dijaki poslušajo navodila.
	<i>Določim dijaka, ki prebere rešitve prve naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</i>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<i>Določim dijaka, ki prebere rešitve druge naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</i>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<i>Določim dijaka, ki prebere rešitve tretje naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</i>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<i>Določim dijaka, ki prebere rešitve četrte naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</i>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<i>Določim dijaka, ki prebere rešitve pete naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</i>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<i>S ponovitvenim listom ste pokazali, da ste usvojili vse izobraževalne učne cilje današnje učne ure in da znate (ocenim z odlično/dobro/slabo): (Drsnica 22)</i>	Dijaki poslušajo.
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Ovrednotiti pariško mirovno konferenco;</i></li> <li>- <i>Pojasniti pojem politika izolacionizma;</i></li> <li>- <i>Predstaviti mirovno pogodbo z Nemčijo;</i></li> <li>- <i>Pojasniti, kaj se je zgodilo z Avstro-Ogrsko;</i></li> <li>- <i>Našteti naloge Društva narodov;</i></li> <li>- <i>Razložiti, zakaj je bilo Društvo narodov neuspešno.</i></li> </ul>	

### III. SEZNAM PRILOG

<b>PRILOGA 1 :</b>	<b>PowerPoint (z zapisom učne snovi)</b>
<b>PRILOGA 2:</b>	<b>Učno-delovni list – prazen</b>
<b>PRILOGA 3:</b>	<b>Učno-delovni list – izpopolnjen kot zapis učne snovi</b>
<b>PRILOGA 4 :</b>	<b>Ponovitveni list – prazen</b>
<b>PRILOGA 5 :</b>	<b>Ponovitveni list – rešitve</b>



# VERSAJSKA EVROPA

## **VSEBINSKI POUDARKI**

- 1. VERSAJSKA UREDITEV EVROPE**
- 2. MIROVNE POGODBE**
- 3. DRUŠTVO NARODOV**

## **UČNI CILJI**

- **Ovrednotiti pariško mirovno konferenco;**
  - **Pojasniti pojem politika izolacionizma;**
  - **Predstaviti mirovno pogodbo z Nemčijo;**
- **Pojasniti, kaj se je zgodilo z Avstro-Ogrsko;**
  - **Našteti naloge Društva narodov;**
- **Razložiti, zakaj je bilo Društvo narodov neuspešno.**



## I. VERSAJSKA UREDITEV EVROPE

- Mirovna konferenca v Parizu → januar 1919.
- Versajski mir → temeljna ureditev sveta → kazenski mir, občutek krivice.
- Brez držav poraženk in Rusije.



- Glavne odločitve sprejmejo: ZDA, Velika Britanija, Francija in Italija.
- ZDA → politika izolacionizma.
- Cilji:
  - Francija → maščevanje Nemčiji, postati najmočnejša država.
  - Velika Britanija → odvzem nemške mornarice in kolonij.
  - Italija → obljubljeni ozemlje.



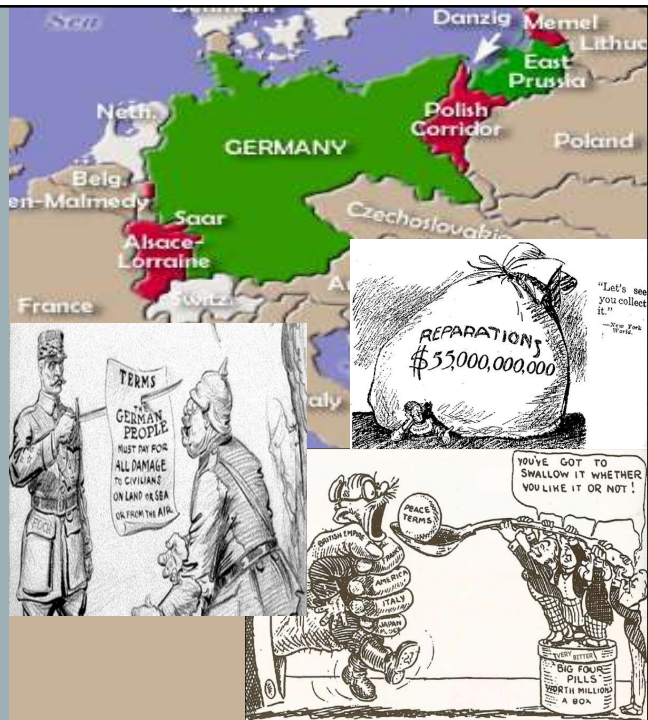
## 2. MIROVNE POGODBE

- Mirovna pogodba z Nemčijo → 1919, Versailles.
- Mirovna pogodba z Avstrijo → 1919, Saint-Germain.
- Mirovna pogodba z Bolgarijo → 1919, Neuilly.
- Mirovna pogodba z Madžarsko → 1920, Trianon.
- Mirovna pogodba s Turčijo → z Osmanskim cesarstvom: 1920, Sevres → s Turčijo: 1923, Lozana.



## MIROVNA POGODBA Z NEMČIJO

- „Glavni krivec za vojno“;
- Odzem vseh kolonij;
- **Izguba delov ozemlja** → Francija (Alzacija, in Lorena), Danska, Poljska; Litva;
- Gdansk → pod nadzorom Društva narodov;
- Prepoved združitve z Avstrijo;
- Visoka vojna odškodnina (reparacije);
- Omejitev vojske in oborožitve.





## MIROVNA POGODBA Z AVSTRIJO VAJA I.



## VAJA I. (REŠITEV)



## MIROVNA POGODBA Z AVSTRIJO

- Razpad AO → nove države: Avstrija, Madžarska, Češkoslovaška, Kraljevina SHS in Poljska.
- Izguba mejnih ozemelj → Galicija (Poljska), Bukovina (Romunija), južna Tirolska, Tridentinsko ozemlje, Trst, Gorica, Istra (Italija).
- Omejitev vojske in ukinitve vojne mornarice.



## VAJA 2.



## VAJA 2. (REŠITEV)



- Mirovna konferenca določi meje med novonastalimi državami v Evropi.



### 3. DRUŠTVO NARODOV

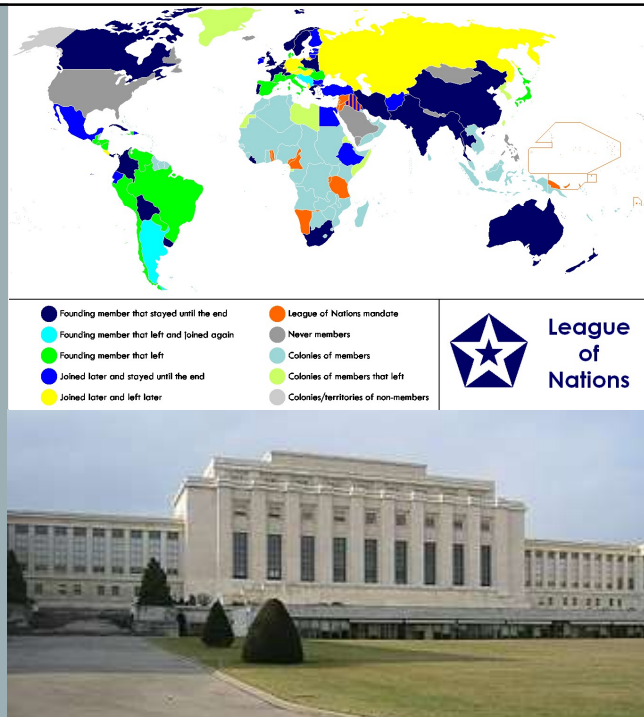
- Ustanovljeno 10. januarja 1920 s sedežem v Ženevi, Švica → nevtralna država.
- Pobudnik ameriški predsednik Wilson.
- Cilji → mir, sodelovanje med narodi, zmanjšano oboroževanje.

LEAGUE OF NATIONS



SOCIÉTÉ DES NATIONS

- Posebne podorganizacije:
  - Mednarodna organizacija dela in Mednarodno sodišče.
- Neučinkovito → brez večjih držav zmagovalk in brez poraženk (ZDA niso nikoli članice, Nemčija in Rusija članice le kratek čas), društvo nima oboroženih sil.
- Naslednica → Organizacija združenih narodov (OZN) od 1945.



## PONOVITEV

**I. Pojasni pojem politika izolacionizma. Katera država se odloči zanjo?**

**Politika izolacionizma je odločitev države, da se ne vmešava v zadeve druge države in obratno.**

**Za politiko izolacionizma se odločijo ZDA (se ne vmešava v zadeve evropskih držav in obratno).**

## 2. Ovrednoti pariško mirovno konferenco.

Pariška mirovna konferenca naj bi rešila nasprotja med državami, zaradi katerih se je vojna sploh začela in omogočila, da bi v vseh državah zavladali parlamentarna demokracija in svobodno tržno gospodarstvo. Postavila naj bi torej temelje ureditve sveta med svetovnima vojnoma. Vendar so države poraženke (zlasti Nemčija) mir občutile kot krivico, kot kazenski mir. Na konferenci je namreč sodelovalo 32 držav, med katerimi pa ni bilo Rusije in držav poraženk, ki so bile povabljene samo k podpisu posameznih mirovni pogodbe. Francija, Velika Britanija in Italija pa so konferenco izkoristile za uresničevanje svojih interesov. To je bil vir sporov med državami vse do naslednje vojne.

## 3. Naštej vsaj 5 določb mirovne pogodbe z Nemčijo.

„Glavni krivec za vojno“; Odvzem vseh kolonij; Izguba delov ozemlja: Francija (Alzacija, in Lorena), Danska, Poljska; Litva; Gdansk je pod nadzorom Društva narodov; Prepoved združitve z Avstrijo; Visoka vojna odškodnina (reparacije); Omejitev vojske in oborožitve.

## 4. Naštej države, ki so nastale z razpadom Avstro-Ogrske.

Avstrija, Madžarska, Češkoslovaška, Kraljevina SHS, Poljska.



**5. Navedi tri glavne naloge Društva narodov in pojasni zakaj je bilo Društvo neučinkovito.**

**Naloga Društva je bila varovati svetovni mir, zmanjšati oborožitev in reševati spore z mednarodnim sodelovanjem.**

**Društvo je bilo neučinkovito, saj v njem ni bilo večjih držav zmagovalk in poraženk (ZDA niso nikoli članice, Nemčija in Rusija članice le kratek čas), društvo ni imelo oboroženih sil.**

### **USVOJENI UČNI CILJI**

- ✓ **Pojasniti pojem politika izolacionizma;**
- ✓ **Ovrednotiti pariško mirovno konferenco;**
- ✓ **Predstaviti mirovno pogodbo z Nemčijo;**
- ✓ **Pojasniti, kaj se je zgodilo z Avstro-Ogrsko;**
  - ✓ **Našteti naloge Društva narodov;**
- ✓ **Razložiti, zakaj je bilo Društvo narodov neuspešno.**

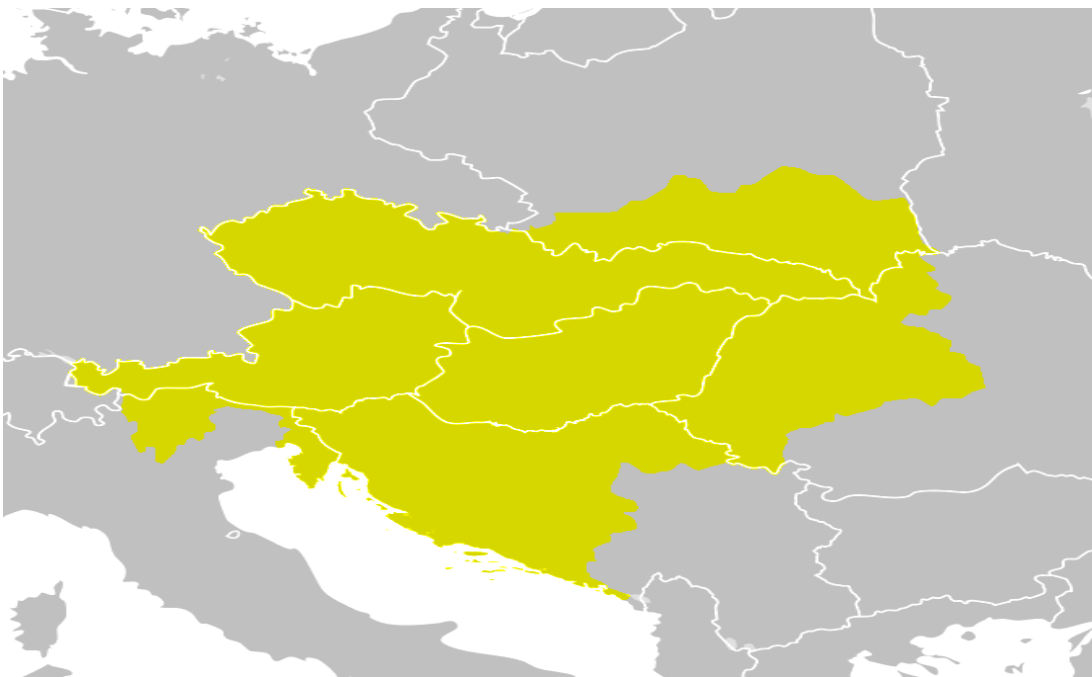
## VERSAJSKA EVROPA

### Učno-delovni list

1. Na nemo karto Evrope vpiši imena držav, ki so nastale z razpadom Avstro-Ogrske.



2. Na nemo karto Evrope vpiši imena ozemlji, ki jih je Avstro-Ogrska izgubila v korist sosednjih držav.



## VERSAJSKA EVROPA

### Učno-delovni list – rešitve.

1. Na nemo karto Evrope vpiši imena držav, ki so nastale z razpadom Avstro-Ogrske.



2. Na nemo karto Evrope vpiši imena ozemlji, ki jih je Avstro-Ogrska izgubila v korist sosednjih držav.



# VERSAJSKA EVROPA

## Ponovitveni list

**1. Pojasni pojem politika izolacionizma. Katera država se odloči zanjo?**

---

---

---

---

**2. Ovrednoti pariško mirovno konferenco.**

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

---

**3. Naštej vsaj 5 določb mirovne pogodbe z Nemčijo.**

---

---

---

---

**4. Naštej države, ki so nastale z razpadom Avstro-Ogrske.**

---

---

---

**5. Navedi tri glavne naloge Društva narodov in pojasni zakaj je bilo Društvo neučinkovito.**

---

---

---

---

---

---

---

## VERSAJSKA EVROPA

### Ponovitveni list - rešitve

#### 1. Pojasni pojem politika izolacionizma. Katera država se odloči zanjo?

Politika izolacionizma je odločitev države, da se ne vmešava v zadeve druge države in obratno.

Za politiko izolacionizma se odločijo ZDA (se ne vmešava v zadeve evropskih držav in obratno).

#### 2. Ovrednoti pariško mirovno konferenco.

Pariška mirovna konferenca naj bi rešila nasprotja med državami, zaradi katerih se je vojna sploh začela in omogočila, da bi v vseh državah zavladali parlamentarna demokracija in svobodno tržno gospodarstvo. Postavila naj bi torej temelje ureditve sveta med svetovnim vojnama. Vendar so države poraženke (zlasti Nemčija) mir občutile kot krivico, kot kazenski mir. Na konferenci je namreč sodelovalo 32 držav, med katerimi pa ni bilo Rusije in držav poraženk, ki so bile povabljene samo k podpisu posameznih mirovnih pogodb. Francija, Velika Britanija in Italija pa so konferenco izkoristile za uresničevanje svojih interesov. To je bil vir sporov med državami vse do naslednje vojne.

#### 3. Naštej vsaj 5 določb mirovne pogodbe z Nemčijo.

„Glavni krivec za vojno“; Odvzem vseh kolonij; Izguba delov ozemlja: Francija (Alzacija, in Lorena), Danska, Poljska; Litva; Gdansk je pod nadzorom Društva narodov; Prepoved združitve z Avstrijo; Visoka vojna odškodnina (reparacije); Omejitev vojske in oborožitve.

#### 4. Naštej države, ki so nastale z razpadom Avstro-Ogrske.

Avstrija, Madžarska, Češkoslovaška, Kraljevina SHS, Poljska.

#### 5. Navedi tri glavne naloge Društva narodov in pojasni zakaj je bilo Društvo neučinkovito.

Naloga Društva je bila varovati svetovni mir, zmanjšati oborožitev in reševati spore z mednarodnim sodelovanjem.

Društvo je bilo neučinkovito, saj v njem ni bilo večjih držav zmagovalk in poraženk (ZDA niso nikoli članice, Nemčija in Rusija članice le kratek čas), društvo ni imelo oboroženih sil.

\*



Univerza v Ljubljani  
**FILOZOFSKA  
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

**Pedagoška praksa iz zgodovine**

**UČNA PRIPRAVA:  
REVOLUCIJA V RUSIJI**

IME IN PRIIMEK: Sara Kobal

DATUM: 22. 09. 2021

## I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina	
Razred:	4. letnik gimnazijskega programa	
Datum:	22. 09. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Sodelovanje in konflikti v 20. stoletju
	Poglavje iz učbenika:	Med demokracijo in totalitarizmi
Učna enota – naslov učne ure:	Revolucija v Rusiji	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Frontalna učna oblika</li> <li>- Individualna učna oblika</li> </ul>	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Metoda razlage</li> <li>- Metoda razgovora</li> <li>- Metoda slikovne demonstracije</li> <li>- Metoda dela s slikovnimi viri</li> <li>- Metoda besedne demonstracije</li> <li>- Metoda dela s pisnimi viri</li> </ul>	
Učne tehnike:	Nevihta možganov oz. vihranje idej ali brainstorming.	
Cilji iz učnega načrta:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- »ključne dogodke, pojave in procese umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor; /../</li> <li>- oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije; /../</li> <li>- razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije; /../</li> <li>- razvijajo pozitiven odnos do pomena spoštovanja človekovih pravic, enakosti in demokracije;</li> <li>- razvijajo pozitiven odnos do pomena vzpostavljanja in ohranjanja medkulturnega dialoga in strpnosti.«</li> </ul> <p>(Učni načrt, 2008, str. 38–39)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure dijak zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Pojasni okoliščine, ki so privedle do revolucije v letu 1917;</i></li> <li>- <i>Predstaviti socialnodemokratsko stranko;</i></li> <li>- <i>Razložiti pojem dvovladje;</i></li> <li>- <i>Opisati februarsko revolucijo;</i></li> <li>- <i>Pojasniti, zakaj so Nemci omogočili Leninovo vrnitev v Rusijo;</i></li> <li>- <i>Predstaviti oktobrsko revolucijo.</i></li> </ul>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure dijak zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Upoštevati navodila;</i></li> <li>- <i>Aktivno poslušati;</i></li> <li>- <i>Odgovarjati na različna vprašanja;</i></li> <li>- <i>Zapisati učno snov v zvezek;</i></li> <li>- <i>Razbirati informacije z zemljevida;</i></li> <li>- <i>Vpisovati informacije na nemo karto;</i></li> <li>- <i>Razbirati informacije iz pisnih virov;</i></li> <li>- <i>Reševati različne naloge na učno-delovnem in ponovitvenem listu.</i></li> </ul>
	Vzgojni učni	<p><i>Ob koncu učne ure dijak zna:</i></p>



	cilji	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Pokazati ustrezen odnos do preteklosti;</li> <li>- Razvijajo pozitiven odnos do pomena spoštovanja človekovih pravic, enakosti in demokracije;</li> <li>- Razvijajo pozitiven odnos do pomena vzpostavljanja in ohranjanja medkulturnega dialoga in strpnosti.</li> </ul>
Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uvajanje</li> <li>- Obravnava nove učne snovi</li> <li>- Ponavljanje</li> </ul>	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dogodki pred revolucijo</li> <li>2. Februarska revolucija</li> <li>3. Oktobrska revolucija</li> </ol>	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi)</li> <li>- Učno-delovni list</li> <li>- Ponovitveni list</li> </ul>
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Računalnik</li> <li>- LCD projektor</li> <li>- Projekcijsko platno</li> </ul>
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Slovenščina (uporaba slovenščine pri zapisovanju učne snovi, pogovoru, branje pisnega gradiva), geografija (razbiranje informacij iz zemljevidov, vpisovanje imen novonastalih držav na nemo karto Evrope), angleščina (razbiranje informacij iz angleških zemljevidov).	
Novi pojmi s pojasnilom:	Boljševiki (pripadnik levega krila Ruske socialnodemokratske delavske stranke ali član Ruske socialnodemokratske delavske stranke), menjševiki (pripadnik desnega krila Ruske socialnodemokratske delavske stranke ali član Ruske socialnodemokratske delavske stranke), дума (ruski državni zbor), sovjet (revolucionarni kolektivni organ v Rusiji, predstavniški organ delavcev), dvovladje (sočasno vladanje dume in petrograjskega sovjeta), diktatura proletariata (vsa oblast v rokah delavskega razreda).	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Gimnazija: splošna gimnazija. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: <a href="http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2019/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf">http://portal.mss.edus.si/msswww/programi2019/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf</a> (Dostop: 19. 09 2021)
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Gabrič A., Režek M. <i>Zgodovina 4. Učbenik za 4. letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, 2011, str. 22–24.</li> <li>- Dolenc E., Gabrič A. <i>Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, 2002, str. 25–26.</li> <li>- Repe B. <i>Sodobna zgodovina: zgodovina za 4. letnik gimnazij</i>. Ljubljana: Modrijan, 1998, str. 33–35.</li> </ul>
	PowerPoint	<p>Drsnica 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slovenski gospodar: List ljudstvu v pouk in zabavo, Maribor: 22. marec 1917. <a href="https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-QTSWUOA7/7cbf8c0c-6cee-444e-">https://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-QTSWUOA7/7cbf8c0c-6cee-444e-</a></li> </ul>

[8f52-32c0367bd530/PDF](#) (19. 09. 2021)

Drsnica 2:

- Slika 1,  
[https://www.rbth.com/arts/history/2017/03/09/russian-revolution-who-is-who\\_716256](https://www.rbth.com/arts/history/2017/03/09/russian-revolution-who-is-who_716256)  
(19. 09. 2021).

Drsnica 5:

- Slika 2,  
<https://omniatlas.com/maps/northern-eurasia/19050904/>  
(19. 09. 2021).
- Slika 3,  
[https://en.wikipedia.org/wiki/Nicholas\\_II\\_of\\_Russia#/media/File:Mikola\\_II\\_\(cropped\)-2.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Nicholas_II_of_Russia#/media/File:Mikola_II_(cropped)-2.jpg) (19. 09. 2021).
- Slika 4,  
<https://litci.org/en/1905-the-dress-rehearsal-of-the-russian-revolution/> (19. 09. 2021).

Drsnica 6:

- Slika 5,  
[https://sl.wikipedia.org/wiki/Karl\\_Marx#/media/Slika:Karl\\_Marx\\_001.jpg](https://sl.wikipedia.org/wiki/Karl_Marx#/media/Slika:Karl_Marx_001.jpg) (19. 09. 2021).
- Slika 6,  
[https://sl.wikipedia.org/wiki/Vladimir\\_Lenin#/media/Slika:Vladimir\\_Lenin.jpg](https://sl.wikipedia.org/wiki/Vladimir_Lenin#/media/Slika:Vladimir_Lenin.jpg) (19. 09. 2021).

Drsnica 7:

- Slika 7,  
<https://www.history.com/this-day-in-history/february-revolution-begins> (19. 09. 2021).
- Slika 8,  
<https://www.worldatlas.com/articles/what-was-the-february-revolution.html> (19. 09. 2021).

Drsnica 8:

- Slika 9,  
<https://origins.osu.edu/milestones/february-2017-russia-s-february-revolution-and-precarious-politics-nostalgia> (19. 09. 2021).

Drsnica 9:

- Slika 10,  
<https://www.newyorker.com/culture/culture-desk/lenin-and-the-russian-spark> (19. 09. 2021).
- Slika 11,

<https://www.historycentral.com/Europe/LeninReturns.html> (19. 09. 2021).

Drsnica 10:

- Grof von Brockforff – Rantzau, nemški veleposlanik v Københavnu, ministrstvu za zunanje zadeve, 2. april 1917.  
Dolenc E., Gabrič A. *Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije*. Ljubljana: DZS, 2002, str. 26.

Drsnica 11:

- Slika 12,  
<https://ww1live.wordpress.com/2017/04/17/1enin-3/> (19. 09. 2021).
- Slika 13,  
<https://www.geopolitica.ru/en/article/katehonic-position-october-revolution> (19. 09. 2021).

Drsnica 13:

- Slika 14,  
<https://www.britannica.com/biography/Vladimir-Lenin/Leadership-in-the-Russian-Revolution> (19. 09. 2021).

Drsnica 14:

- Slika 15,  
[https://sl.wikipedia.org/wiki/Lev\\_Trocki#/media/Slika:%D0%9B%D0%B5%D0%B2\\_%D0%94%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87\\_%D0%A2%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%BA%D0%B8%D0%B9.jpg](https://sl.wikipedia.org/wiki/Lev_Trocki#/media/Slika:%D0%9B%D0%B5%D0%B2_%D0%94%D0%B0%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%87_%D0%A2%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%BA%D0%B8%D0%B9.jpg) (19. 09. 2021).
- Slika 16,  
<https://alphahistory.com/russianrevolution/red-army/> (19. 09. 2021)

Drsnica 15:

- Slika 17,  
<https://www.diercke.com/kartenansicht.xtp?artId=978-3-14-100790-9&seite=36&id=17470&kartennr=2> (20. 09. 2021).

Drsnica 16:

- Učno-delovni list, vaja 1.,  
<https://quizlet.com/340912490/europe-after-wwi-map-diagram/> (20. 09. 2021).

		Drsnica 17: - Učno-delovni list, vaja 1. (rešitev), <a href="https://quizlet.com/340912490/europe-after-wwi-map-diagram/">https://quizlet.com/340912490/europe-after-wwi-map-diagram/</a> (20. 09. 2021).
	Učno-delovni list	Stran 1: - <a href="https://quizlet.com/340912490/europe-after-wwi-map-diagram/">https://quizlet.com/340912490/europe-after-wwi-map-diagram/</a> (20. 09. 2021).

## II. POTEK UČNE URE

### UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	DIJAK
(5 minut)	<i>Za začetek današnje ure vam bom prebrala besedilo na drsnici, ki je bilo objavljeno v Slovenskem gospodarju marca 1917. Pozorno poslušajte in poskušajte ugotoviti temo današnje učne ure. (Drsnica 1)</i>	Dijaki poslušajo navodilo, berejo besedilo na drsnici in poslušajo besedilo.
	<i>Kaj je, na podlagi besedila, tema današnje ure?</i>	Dijaki odgovorijo: <i>Tema današnje ure je revolucija v Rusiji.</i>
	<i>Naslov današnje ure je Revolucija v Rusiji. Napišite ga v zvezek. (Drsnica 2) Med učno uro pozorno poslušajte razlago in navodila, odgovarjajte na zastavljena vprašanja, tako da najprej dvignete roko ter si v zvezek zapisujete snov, ki je zapisana na drsnicah. Razdelila vam bom tudi učno-delovne liste, ki jih bomo uporabili v tretjem vsebinskem poudarku. V zaključnem delu učne ure pa bo sledila še krajša ponovitev današnje učne snovi. V ta namen vam bom v tem delu učne ure razdelila ponovitvene liste</i>	Dijaki poslušajo in prepišejo naslov učne ure z drsnice.
	<i>Danes bomo obravnavali (Drsnica 3):</i> 1. Dogodki pred revolucijo; 2. Februarska revolucija; 3. Oktobrska revolucija.	Dijaki poslušajo.
	<i>Na koncu ure boste znali (Drsnica 4):</i> - Pojasni okoliščine, ki so privedle do revolucije v letu 1917; - Predstaviti socialnodemokratsko stranko; - Razložiti pojem dvovladje; - Opisati februarsko revolucijo; - pojasniti, zakaj so Nemci omogočili Leninovo vrnitev v Rusijo; - Predstaviti oktobrsko revolucijo.	Dijaki poslušajo.

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUK K: Dogodki pred letom 1917 (6 minut)	UČITELJ	DIJAK
	<p><i>Naslov prvega vsebinskega poudarka je Dogodki pred letom 1917. Naslov si zapišite v zvezek. (Drsnica 5)</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in si zapišejo naslov v zvezek.</p>
	<p><b><i>Gospodarska in politična zaostalost → pozna ukinitvev fevdalizma, car vlada absolutistično (Nikolaj II. iz dinastije Romanov). Meščanska revolucija 1905:</i></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Omeji carjev absolutizem;</i></li> <li>- <i>Agrarna reforma;</i></li> <li>- <i>Industrializacija.</i> (Drsnica 5)</li> </ul>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>
	<p><b><i>Socialnodemokratska stranka (1898) → II. internacionala in vpliv nemške socialnodemokratske stranke → reformistično razmišljanje, revolucija postavljena v drugi plan.</i></b> (Drsnica 6)</p> <p><i>Kdo je oseba, ki je prikazana na fotografiji v ospredju?</i></p> <p><i>Kdo je oseba, ki je prikazana na fotografiji v ozadju?</i></p> <p><b><i>Vladimir Iljič Uljanov – Lenin → zagovarjanje Marxovih revolucionarnih stališč (razredni boj, proletariat prevzame oblast, brezrazredna družba).</i></b></p> <p><b><i>Socialnodemokratska stranka (1903, London): Boljševiki oz. večina (revolucionarno krilo, zagovarjali revolucijo po nasilni poti); Menjševiki oz. manjšina (zmerno krilo). Lenina podprejo boljševiki, menjševiki so proti. Prva svetovna vojna → poslabšanje razmer (lakota, pomanjkanje).</i></b> (Drsnica 6)</p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p> <p>Dijaki odgovorijo: <i>Lenin.</i></p> <p>Dijaki odgovorijo: <i>Karl Marx.</i></p> <p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>

2. VSEBINSKI POUDARE K: Februarska revolucija (8 minut)	UČITELJ	DIJAK
	<i>Naslov drugega vsebinskega poudarka je Februarska revolucija. Naslov si zapišite v zvezek. (Drsnica 7)</i>	Dijaki poslušajo in si zapišejo naslov v zvezek.
	<p><i>23. februar 1917 (8. marec po gregorijanskem koledarju) → izbruh socialnih nemirov v Petrogradu → »Dol car in vojna! Kruha!« (Drsnica 7)</i></p> <p><i>Kaj so uporniki zahtevali?</i></p> <p><i>Zahtevali so, da car ne bi vladal tako absolutistično, da se vojna zaključi in da se uredijo razmere (konec lakote). Car nad demonstrante pošlje vojsko in policijo. Vojska prestopi na stran ljudstva. Car razpusti duma (duma ga hoče zamenjati) → predstavniki razpuščene dume imenujejo začasno vlado. Car odstopi (15. marec 1917). (Drsnica 7)</i></p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p> <p>Dijaki odgovorijo: <i>Odstavitev carja, konec vojne in odprava lakote.</i></p> <p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>
	<p><i>Uporniki ustanavljajo sovjete → delavsko predstavništvo (delavci, kmetje, vojaki) → vpliv socialnodemokratske stranke. v sovjetih → predstavniki boljševikov (najbolj vplivni), menjševiki in socialni revolucionarji. Dvovladje → oblast si delita duma in petrogradski sovjet → prvi ustanovljen, najpomembnejši in najmočnejši (pod nadzorom ima vojsko, industrijo in železnice). Duma → ustavna monarhija; sovjet → demokratična republika. Skupna vlada → amnestija za politične jetnike, svoboda govora, združevanja, stavkanja, demokratične volitve, ukinitve vojaških sodišč → ne uvede osem urnega delavnika, socialnih reform in agrarne reforme, ni se zavzela za izstop Rusije iz vojne. Politična angažiranost množice ljudi → zahteva po koncu vojne → izkoristijo boljševiki. (Drsnica 8).</i></p>	Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.

3. VSEBINSKI POUDARE K: Oktobrska revolucija (16 minut)	UČITELJ	DIJAK
	<i>Naslov tretjega vsebinskega poudarka je Oktobrska revolucija. Naslov si zapišite v zvezek. (Drsnica 9)</i>	Dijaki poslušajo in si zapišejo naslov v zvezek.
	<i>Nezadovoljstvo nad razmerami → vojna, lakota, brezposelnost → izkoristijo boljševiki. Vrnitev Lenina v Rusijo (april 1917). (Drsnica 9)</i>	Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.
	<p><i>Sedaj si bomo pogledali besedilo, s pomočjo katerega poskušajte ugotoviti, katera država je pomagala Leninu, da se je vrnil v Rusijo in zakaj. (Drsnica 10)</i></p> <p>Berem besedilo na drsnici. (Drsnica 10)</p> <p><i>Katera država je pomagala Leninu, da se je vrnil v Rusijo?</i></p> <p><i>Zakaj so mu pomagali?</i></p> <p><i>Zakaj bi kaos v državi Nemčiji koristil?</i></p> <p><i>Nemci so skušali še povečati kaos v Rusiji. Posledično bi bila tako Rusija oslABLJENA na vzhodni fronti, morala bi izstopiti iz vojne, Nemci pa v premoči in bi lahko potem svoj fokus preusmerili na zahodno fronto.</i></p>	<p>Dijaki poslušajo navodilo.</p> <p>Dijaki spremljajo besedilo na drsnici.</p> <p>Dijaki odgovorijo: <i>Nemčija.</i></p> <p>Dijaki odgovorijo: <i>Da bi povzročili kaos v državi.</i></p> <p>Dijaki odgovorijo: <i>Rusijo bi prisilili, da izstopi iz vojne in Nemčija bi se lahko posledično okrepila na zahodni fronti.</i></p> <p>Dijaki poslušajo razlago.</p>
	<i>Krizo izkoristijo boljševiki → želijo prevzeti oblast → demonstracije, ustanovitev rdeče garde. (Drsnica 9)</i>	Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.
	<i>Aprilske teze → program oktobrske revolucije → zagovarjanje sovjetske revolucije (oblast sovjetom), odpravo policije in vojske ter oborožitev ljudstva, zablemba in nacionalizacija veleposestev, združitve bank v eno finančno ustanovo pod nadzorom sovjetov, nadzor nad</i>	Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.

<p><b>proizvodnjo in delitvijo dobrin.</b>  <b>Mir, zemlja in kruh!</b> (Drsnica 11)</p> <p><i>Kaj so zahtevali uporniki?</i></p> <p><b>Želja izstopa iz vojne, razdelitev zemljo kmetom, rešitev slabega gospodarskega položaja in lakote.</b>  <b>Program oktobrske revolucije je bil pozneje razširjen s pravico do samoodločbe neruskih narodov → pravica do odcepitve in ustanovitve lastne države, narodnim manjšinam in etničnim skupinam obljubljala možnost svobodnega razvoja.</b></p>	<p>Dijaki odgovorijo:  <i>Konec vojne, razdelitev zemlje med kmetom, odprava lakote.</i></p> <p>Dijaki poslušajo razlago.</p>
<p><b>Oktobrska revolucija → 24. in 25. oktober 1917 (6. in 7. november 1917 po gregorijanskem koledarju).</b>  <b>Rdeča garda zavzame ključne točke v Petrogradu → javne urade, železniške postaje, banke.</b>  <b>Zrušitev vlade → oblast prevzamejo boljševiki, Lenin.</b> (Drsnica 11)</p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>
<p><b>Zakaj so bili boljševiki uspešni v oktobrski revoluciji?</b>  <b>Izkoristijo napake začasne vlade (ni prišlo do konca vojne, pomanjkanje, brezposelnost).</b>  <b>Imeli so zaveznike znotraj revolucionarne levice (socialistična revolucionarna stranka → leta 1917 razdelitev na desne in leve revolucionarje. Desni podpirajo začasno vlado, levi pa boljševike).</b>  <b>Njihovim dejanjem nasprotniki niso pripisovali trajnosti.</b> (Drsnica 12)</p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>
<p><b>Kongres sovjetov:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>odlok o miru (sklenitvi miru s centralnimi silami);</b></li> <li>- <b>odlok o zemlji (agrarna reforma, razlastitev veleposestnikov v korist kmetom). → pridobili podporo vojakov in kmetov.</b></li> <li>- <b>Deklaracija o pravicah narodov Rusije → enakopravnost, suverenost ter pravico do samoodločbe z odcepitvijo in ustanovitvijo samostojne države → pridobitev neruskih narodov.</b></li> </ul> <p><b>Pravico pozneje niso upoštevali → uresničitev le na zahodu (Finska, baltske države, Poljska).</b> (Drsnica 13)</p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>



<p><i>Sestavljena nova vlada → Svet ljudskih komisarjev → vodi Lenin.</i>  <i>Volitve v ustavodajno skupščino (december 1917) → slab rezultat boljševikov.</i>  <i>Razpustitev parlamenta → diktatura proletariata (vsa oblast v rokah delavskega razreda oz. boljševiške stranke).</i>  <i>Nastanek rdeče armade (Lev Trocki);</i>  <i>Tajna policija Čeka → nasilno preganjanje političnih nasprotnikov (zapiranje, preganjanje v delavna taborišča v Sibirijo, streljanje upornikov). (Drsnica 14)</i></p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>
<p><i>Za boljševike je bilo nemogoče hkrati izvajati revolucijo in se bojevati v vojni.</i></p> <p><i>Kaj so posledično storili?</i></p> <p><i>Sklenitev premirja in separatnega miru v Brest-Litovsku (3. Marec 1918).</i>  <i>Separatni mir je bil za Rusijo zelo neugoden, saj izgubijo veliko ozemlja na zahodu. (Drsnica 15)</i></p>	<p>Dijaki poslušajo razlago.</p> <p>Dijaki odgovorijo:  <i>Boljševiki izstopijo iz vojne;</i>  <i>Podpišejo mirovni sporazum.</i></p> <p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>
<p><i>Razdelila vam bom učno-delovne liste, na katerih je nema karta Evrope. Na karto zapišite imena novonastalih držav na ruskem ozemlju. Za reševanje naloge imate 2 minuti časa. (Drsnica 16)</i></p>	<p>Dijaki poslušajo navodila.</p>
<p>Sprehajam se po razredu in opazujem dijake.</p>	<p>Dijaki rešujejo nalogo na učno-delovnem listu.</p>
<p><i>Čas je potekel. Preden vam pokažem rešitev naloge, sledi razlaga.</i></p> <p><b>Ozemeljske izgube:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Finska;</b></li> <li>- <b>Pribaltske države;</b></li> <li>- <b>Poljska;</b></li> <li>- <b>Ukrajina.</b> (Drsnica 15)</li> </ul>	<p>Dijaki poslušajo navodilo.</p> <p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>
<p><i>Na drsnici je prikazana rešitev naloge. Preverite, ali ste nalogo pravilno rešili in po potrebi popravite. (Drsnica 17)</i></p> <p><i>Ali ste nalogo ustrezno rešili/popravili?</i></p>	<p>Dijaki gledajo prikaz rešene naloge na drsnici.</p> <p>Dijaki odgovorijo:  <i>Da.</i></p>

## ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	DIJAK
(10 minut)	<i>To učno uro smo si pogledali: Dogodki pred revolucijo; Februarska revolucija; Oktobrska revolucija.</i>	Dijaki poslušajo.
	<i>Za ponovitev obravnavane snovi vam bom razdelila ponavljalne liste, ki vsebujejo pet nalog. Za reševanje imate 6 minut časa.</i>	Dijaki poslušajo navodilo.
	<i>Čas za reševanje je potekel. Sedaj bomo pregledali rešitve nalog, ki bodo zapisane tudi na drsnicah. Pozorno spremljajte, v primeru, da ste napačno odgovorili, si zraven napišite pravilno rešitev, saj naloge povzemajo celotno današnjo snov in služijo kot učno gradivo.</i>	Dijaki poslušajo navodilo.
	<i>Določim dijaka, ki prebere rešitve prve naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</i>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<i>Določim dijaka, ki prebere rešitve druge naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</i>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<i>Določim dijaka, ki prebere rešitve tretje naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</i>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<i>Določim dijaka, ki prebere rešitve četrte naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</i>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<i>Določim dijaka, ki prebere rešitve pete naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</i>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<i>S ponovitvenim listom ste pokazali, da ste usvojili vse izobraževalne učne cilje današnje učne ure in da znate (ocenim z odlično/dobro/slabo): (Drsnica 23)</i>	Dijaki poslušajo.
	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Pojasni okoliščine, ki so privedle do revolucije v letu 1917;</i></li> <li>- <i>Predstaviti socialnodemokratsko stranko;</i></li> <li>- <i>Razložiti pojem dvovladje;</i></li> <li>- <i>Opisati februarско revolucijo;</i></li> <li>- <i>Pojasni, zakaj so Nemci omogočili Leninovo vrnitev v Rusijo;</i></li> <li>- <i>Predstaviti oktobrsko revolucijo.</i></li> </ul>	

### III. SEZNAM PRILOG

<b>PRILOGA 1 :</b>	<b>PowerPoint (z zapisom učne snovi)</b>
<b>PRILOGA 2:</b>	<b>Učno-delovni list – prazen</b>
<b>PRILOGA 3:</b>	<b>Učno-delovni list – izpopolnjen kot zapis učne snovi</b>
<b>PRILOGA 4 :</b>	<b>Ponovitveni list – prazen</b>
<b>PRILOGA 5 :</b>	<b>Ponovitveni list – rešitve</b>

**„/.../ Kakor smo že v zadnji številki „Slov. Gospodarja“ pisali, so se nemiri po malem vršili v Petrogradu že teden pred nedeljo, 11. marca. Posebno od četrтка, 8. marca naprej so se nemiri ponavljali vsak dan. Glavni nemiri pa so buknili na dan dne 11. t. m. in sicer v jutro na vse zgodaj. Razpoloženje prebivalstva in vojaštva je bilo že pred nedeljo skrajno razburljivo. Stara vlada pa je razburjenje ljudstva še povečala, ko je priporočala carju, naj dumo (ruski državni zbor) razpusti. Poleg tega pa je še bilo pomanjkanje živil vedno večje. /.../“**

**Slovenski gospodar: List ljudstvu v pouk  
in zabavo, 22. marec 1917**



## **VSEBINSKI POUČENKI**

- **DOGODKI PRED REVOLUCIJO**
- **FEBRUARSKA REVOLUCIJA**
- **OKTOBRSKA REVOLUCIJA**

## **UČNI CILJI**

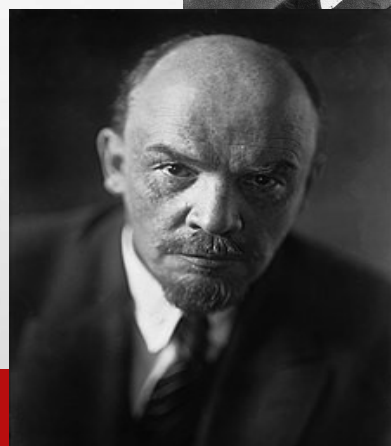
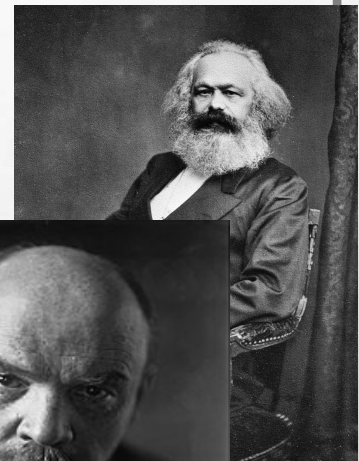
- **POJASNI OKOLIŠČINE, KI SO PRIVEDLE DO REVOLUCIJE V LETU 1917;**
  - **PREDSTAVITI SOCIALNODEMOKRATSKO STRANKO;**
    - **RAZLOŽITI POJEM DVOVLADJE;**
    - **OPISATI FEBRUARSKO REVOLUCIJO;**
  - **POJASNITI, ZAKAJ SO NEMCI OMOGOČILI LENINOVO VRNITEV V RUSIJO;**
    - **PREDSTAVITI OKTOBRSKO REVOLUCIJO.**

## DOGODKI PRED LETOM 1917

- **GOSPODARSKA IN POLITIČNA ZAOSTALOST → POZNA UKINITEV FEVDALIZMA, CAR VLADA ABSOLUTISTIČNO.**
- **MEŠČANSKA REVOLUCIJA 1905 :**
  - **OMEJI CARJEV ABSOUTIZEM;**
  - **AGRARNA REFORMA;**
  - **INDUSTRIALIZACIJA.**



- **SOCIALNODEMOKRATSKA STRANKA.**
- **VLADIMIR ILJIČ ULJANOV – LENIN → ZAGOVARJANJE MARXOVIH REVOLUCIONARNIH STALIŠČ.**
- **SOCIALNODEMOKRATSKA STRANKA:**
  - **BOLJŠEVIKI (REVOLUCIONARNO KRILO);**
  - **MENJŠEVIKI (ZMerno KRILO).**
- **LENINA PODPREJO BOLJŠEVIKI, MENJŠEVIKI SO PROTI.**
- **PRVA SVETOVNA VOJNA → POSLABŠANJE RAZMER (LAKOTA, POMANJKANJE).**



## FEBRUARSKA REVOLUCIJA

- FEBRUAR 1917 (8. MAREC) → IZBRUH SOCIALNIH NEMIROV V PETROGRADU → „DOL CAR IN VOJNA! KRUHA,„!
- VOJSKA PRESTOPI NA STRAN LJUDSTVA.
- CAR RAZPUSTI DUMO → PREDSTAVNIKI RAZPUŠČENE DUME IMENUJEJO ZAČASNO VLADO.
- CAR Odstopi (15. MAREC 1917).



- UPORNIKI USTANAVLJAJO SOVJETE → DELAVSKO PREDSTAVNIŠTVO (DELAVCI, KMETJE, VOJAKI).
- DVOVLADJE → OBLAST SI DELITA DUMA IN PETROGRAJSKI SOVJET.



## OKTOBRSKA REVOLUCIJA

- **NEZADOVOLJSTVO NAD RAZMERAH**  
→ **VOJNA, LAKOTA, BREZPOSELNOST.**
- **VRNITEV LENINA V RUSIJO (APRIL 1917).**
- **KRIZO IZKORISTIJO BOLJŠEVIKI →**  
**ŽELIJO PREVZETI OBLAST →**  
**DEMONSTRACIJE, USTANOVITEV**  
**RDEČE GARDE.**



**„ZDAJ SE MORAMO ZARES POTRUDITI USTVARITI V RUSIJI ČIM VEČJI KAOS. ZATO SE MORAMO MED RUSKO REVOLUCIJO IZOGIBATI KAKRŠNEMU KOLI OPAZNEMU VPLIVU. NA SKRIVAJ MORAMO STORITI VSE, KAR MOREMO, ZA POGLOBITEV NASPROTIJ MED ZMERNIMI IN SKRAJNIMI STRANKAMI, SAJ SMO MOČNO ZINTERESIRANI ZA ZMAGO SLEDNJIH; POTEM BO NEIZOGIBNA ŠE ENA VSTAJA IN TA BO TAKŠNA, DA BO PRETRESLA RUSKO DRŽAVO PRAV DO TEMELJEV.“**

**GROF VON BROCKFORFF – RANTZAU, NEMSKI VELEPOSLANIK  
V KÖBENHAVNU, MINISTRSTVU ZA ZUNANJE ZADEVE, 2. APRIL 1917.**



- **APRILSKE TEZE → PROGRAM OKTOBRSCKE REVOLUCIJE.**
- **„MIR, ZEMLJA IN KRUH!“.**
- **OKTOBRSCKA REVOLUCIJA → 6. NOVEMBER 1917 → BOLJŠEVIKI NA SILO PREVZEMAJO OBLAST.**
- **RDEČA GARDA ZAVZAME KLJUČNE TOČKE V PETROGRADU.**
- **ZRUŠITEV VLADE → OBLAST PREVZAMEJO BOLJŠEVIKI, LENIN.**



## **ZAKAJ SO BILI BOLJŠEVIKI USPEŠNI V OKTOBRSKI REVOLUCIJI?**

- **IZKORISTIJO NAPAKE ZAČASNE VLADE;**
- **IMELI SO ZAVEZNIKE ZNOTRAJ REVOLUCIONARNE LEVICE;**
- **NJHOVIM DEJANJEM NASPROTNIKI NISO PRIPISOVALI TRAJNOSTI.**

- **KONGRES SOVJETOV:**
  - **ODLOK O MIRU (SKLENITEV MIRU S CENTRALNIMI SILAMI);**
  - **ODLOK O ZEMLJI (AGRARNA REFORMA);**
  - **DEKLARACIJA O PRAVICAH NARODOV RUSIJE.**



- **VOLITVE V USTAVODAJNO SKUPŠČINO (DECEMBER 1917) → SLAB REZULTAT BOLJŠEVIKOV.**
- **RAZPUSTITEV PARLAMENTA → DIKTATURA PROLETARIATA.**
- **NASTANEK RDEČE ARMADE (LEV TROCKI).**
- **TAJNA POLICIJA ČEKA.**
- **NASILNO PREGANJANJE NASPROTNIKOV.**



■ **SKLENITEV PREMIRJA IN SEPARATNEGA MIRU V BREST-LITOVSKU (3. MAREC 1918).**

■ **OZEMELJSKE IZGUBE:**

- **FINSKA**
- **PRIBALTSKE DRŽAVE**
- **POLJSKA**
- **UKRAJINA**



**VAJA 1**



## VAJA 1 (REŠITEV)



## PONOVITEV

**1. RUSIJA JE BILA TAKO GOSPODARSKO KOT POLITIČNO ENA NAJBOLJ ZAOSTALIH DRŽAV V EVROPI. POSLEDIČNO PRIDE LETA 1905 DO UPORA. POIMENUJ UPOR IN POJASNI NJEGOVE POSLEDICE.**

**MEŠČANSKA REVOLUCIJA. OMEJILA JE CARJEVO ABSOLUTNO OBLAST, SPODBUDILA JE IZVAJANJE AGRARNE REFORME IN INDUSTRIALIZACIJO, A SPLOŠNEGA NEZADOVOLJSTVA REVNIH MNOŽIC NI ODPRAVILA.**

**2. NA KONGRESU V LONDONU LETA 1903 SE RUSKA SOCIALNDEMOKRATSKA STRANKA RAZDELI NA DVE KRILI. POIMENUJ JIH IN JIH PREDSTAVI.**

**VEČINA OZ. BOLJŠEVIKI, KI SO PREDSTAVLJALI REVOLUCIONARNO KRILO (PODPIRALI SO LENINA). ZAGOVARJALI SO REVOLUCIJO PO NASILNI POTI.**

**MANJŠINA OZ. MENJŠEVIKI, KI SO PREDSTAVLJALI ZMerno KRILO (NASPROTOVALI SO LENINU).**

**3. USTREZNO DOPOLNI BESEDILO.**

**POSLEDICA FEBRUARSKE REVOLUCIJE JE BILO DVOVLADJE, SAJ STA SI OBLAST DELILA DUMA IN PETROGRAJSKI SOVJET, KI JE BIL PRVI USTANOVljen IN NAJPOMEMBNEJŠI IZMED SOVJETOV. BIL JE NAJMOČNEJŠI, SAJ JE NADZOROVAL VOJSKO, INDUSTRIJO IN ŽELEZNICE.**

**4. NAVEDENE TRDITVE OZNAČI S ČRKO F, ČE VELJAJO ZA FEBRUARSKO REVOLUCIJO IN S ČRKO O, ČE VELJAJO ZA OKTOBRSKO REVOLUCIJO.**

**REVOLUCIJA JE POTEKALA POD GESLOM: „DOL CAR IN VOJNA! KRUHA!“. F**

**PROGRAM REVOLUCIJE SE JE IMENOVAL APRILSKE TEZE. O**

**RDEČA GARDA JE ZAVZELA KLJUČNE TOČKE V PETROGRADU. O**

**CAR JE DUMO RAZPUSTIL. F**

**VOJSKA JE PRESTOPILA NA STRAN LJUDSTVA. F**

**5. APRILA 1917 SE JE IZ ŠVICE V RUSIJO VRNIL LENIN. KATERA DRŽAVA MU JE PRI TEM POMAGALA IN ZAKAJ?**

**LENINU JE PRI VRNITVI V RUSIJO POMAGALA NEMČIJA. SLEDNJA JE NAMREČ NAČRTOVALA, DA BO LENINOVA VRNITEV SPROŽILA KAOS, RUSIJA PA SE BO POSLEDIČNO MORALA UMAKNITI IZ VOJNE IN TAKO BI NEMČIJA SVOJE VOJAKE IZ VZHODNE FRONTE LAHKO POSLALA NA ZAHOD.**

## **USVOJENI UČNI CILJI**

- ✓ **POJASNI OKOLIŠČINE, KI SO PRIVEDLE DO REVOLUCIJE V LETU 1917;**
  - ✓ **PREDSTAVITI SOCIALNODEMOKRATSKO STRANKO;**
    - ✓ **RAZLOŽITI POJEM DVOVLADJE;**
    - ✓ **OPI SATI FEBRUARSKO REVOLUCIJO;**
- ✓ **POJASNITI, ZAKAJ SO NEMCI OMOGOČILI LENINOVO VRNITEV V RUSIJO;**
  - ✓ **PREDSTAVITI OKTOBRSKO REVOLUCIJO.**

## REVOLUCIJA V RUSIJI

### Učno-delovni list

1. Na nemo karto vpiši imena držav, ki so nastale z rusko izgubo ozemlji.





## REVOLUCIJA V RUSIJI

### Učno-delovni list (rešitve)

1. Na nemo karto vpiši imena držav, ki so nastale z rusko izgubo ozemlji.



## REVOLUCIJA V RUSIJI

### Ponovitveni list

1. Rusija je bila tako gospodarsko kot politično ena najbolj zaostalih držav v Evropi. Posledično pride leta 1905 do upora. Poimenuj upor in pojasni njegove posledice.

---

---

---

2. Na kongresu v Londonu leta 1903 se ruska socialnodemokratska stranka razdeli na dve krili. Poimenuj jih in jih predstavi.

---

---

---

3. Ustrezno dopolni besedilo.

Posledica februarske revolucije je bilo \_\_\_\_\_, saj sta si oblast delila duma in \_\_\_\_\_ sovjet, ki je bil prvi ustanovljen in najpomembnejši izmed \_\_\_\_\_. Bil je najmočnejši, saj je nadzoroval vojsko, \_\_\_\_\_ in železnice.

4. Navedene trditve označite s črko F, če veljajo za februarsko revolucijo in s črko O, če veljajo za oktobrsko revolucijo.

Revolucija je potekala pod geslom: !Dol car in vojna! Kruha!«. \_\_\_\_

Program revolucije se je imenoval aprilske teze. \_\_\_\_

Rdeča garda je zavzela ključne točke v Petrogradu. \_\_\_\_

Car je dumo razpustil. \_\_\_\_

Vojska je prestopila na stran ljudstva. \_\_\_\_

5. Aprila 1917 se je iz Švice v Rusijo vrnil Lenin. Katera država mu je pri tem pomagala in zakaj?

---

---

---

---

## REVOLUCIJA V RUSIJI

### Ponovitveni list - rešitve

1. Rusija je bila tako gospodarsko kot politično ena najbolj zaostalih držav v Evropi. Posledično pride leta 1905 do upora. Poimenuj upor in pojasni njegove posledice.

**Meščanska revolucija. omejila je carjevo absolutno oblast, Spodbudila je izvajanje agrarne reforme in industrializacijo, a splošnega nezadovoljstva revnih množic ni odpravila.**

2. Na kongresu v Londonu leta 1903 se ruska socialnodemokratska stranka razdeli na dve krili. Poimenuj jih in jih predstavi.

**Večina oz. boljševiki, ki so predstavljali revolucionarno krilo (podpirali so Lenina). Zagovarjali so revolucijo po nasilni poti.**

**Manjšina oz. menjševiki, ki so predstavljali zmerno krilo (nasprotovali so Leninu).**

3. Ustrezno dopolni besedilo.

Posledica februarske revolucije je bilo **\_dvovladje\_**, saj sta si oblast delila duma in **\_petrograjski\_** sovjet, ki je bil prvi ustanovljen in najpomembnejši izmed **\_sovjetov\_**. Bil je najmočnejši, saj je nadzoroval vojsko, **\_industrijo\_** in železnice.

4. Navedene trditve označite s črko F, če veljajo za februarsko revolucijo in s črko O, če veljajo za oktobrsko revolucijo.

Revolucija je potekala pod geslom: **!Dol car in vojna! Kruha!«.** **F**

Program revolucije se je imenoval **aprilske teze.** **O**

Rdeča garda je zavzela ključne točke v Petrogradu. **O**

Car je dumo razpustil. **F**

Vojska je prestopila na stran ljudstva. **F**

5. Aprila 1917 se je iz Švice v Rusijo vrnil Lenin. Katera država mu je pri tem pomagala in zakaj?

**Leninu je pri vrnitvi v Rusijo pomagala Nemčija. Slednja je namreč načrtovala, da bo Leninova vrnitev sprožila kaos, Rusija pa se bo posledično morala umakniti iz vojne in tako bi Nemčija svoje vojake iz vzhodne fronte lahko poslala na zahod.**



Univerza v Ljubljani  
**FILOZOFSKA  
FAKULTETA**

Oddelek za zgodovino

**Pedagoška praksa iz zgodovine**

**UČNA PRIPRAVA:  
DRŽAVLJANSKA VOJNA IN POSLEDICE REVOLUCIJE**

IME IN PRIIMEK: Sara Kobal

DATUM: 25. 09. 2021

## I. OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Srednja šola Veno Pilon Ajdovščina	
Razred:	4. letnik gimnazijskega programa	
Datum:	25. 09. 2021	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema	Širša tema iz učnega načrta:	Sodelovanje in konflikti v 20. stoletju
	Poglavje iz učbenika:	Med demokracijo in totalitarizmi
Učna enota – naslov učne ure:	Državljska vojna in posledice revolucije	
Učne oblike:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Frontalna učna oblika</li> <li>- Individualna učna oblika</li> </ul>	
Učne metode:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Metoda razlage</li> <li>- Metoda razgovora</li> <li>- Metoda slikovne demonstracije</li> <li>- Metoda dela s slikovnimi viri</li> </ul>	
Učne tehnike:	Nevihta možganov oz. vihanje idej ali brainstorming.	
Cilji iz učnega načrta:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- »ključne dogodke, pojave in procese umestijo v ustrezen zgodovinski čas in prostor; /../</li> <li>- oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije; /../</li> <li>- razvijajo sposobnost različnih oblik komunikacije; /../</li> <li>- razvijajo pozitiven odnos do pomena spoštovanja človekovih pravic, enakosti in demokracije;</li> <li>- razvijajo pozitiven odnos do pomena vzpostavljanja in ohranjanja medkulturnega dialoga in strpnosti.«</li> </ul> <p>(Učni načrt, 2008, str. 38–39)</p>	
Cilji učne ure oz. pričakovani učni dosežki	Izobraževalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure dijak zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Pojasniti, zakaj je prišlo do državljanske vojne;</i></li> <li>- <i>Predstaviti ustavo iz leta 1918;</i></li> <li>- <i>Primerjati vojni komunizem in NEP;</i></li> <li>- <i>Opisati boj za oblast;</i></li> <li>- <i>Predstaviti odmev oktobrske revolucije.</i></li> </ul>
	Funkcionalni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure dijak zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Upoštevati navodila;</i></li> <li>- <i>Aktivno poslušati;</i></li> <li>- <i>Odgovarjati na različna vprašanja;</i></li> <li>- <i>Zapisati učno snov v zvezek;</i></li> <li>- <i>Reševati različne naloge na ponovitvenem listu.</i></li> </ul>
	Vzgojni učni cilji	<p><i>Ob koncu učne ure dijak zna:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Pokazati ustrezen odnos do preteklosti;</i></li> <li>- <i>Razvijajo pozitiven odnos do pomena spoštovanja človekovih pravic, enakosti in demokracije;</i></li> <li>- <i>Razvijajo pozitiven odnos do pomena vzpostavljanja in ohranjanja medkulturnega dialoga in strpnosti.</i></li> </ul>

Učne etape:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uvajanje</li> <li>- Obravnava nove učne snovi</li> <li>- Ponavljanje</li> </ul>	
Vsebinski poudarki:	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Državljska vojna</li> <li>2. Dogodki po državljanski vojni</li> <li>3. Odmevi oktobrske revolucije</li> </ol>	
Učna sredstva:	Učila:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- PowerPoint predstavitev (z zapisom učne snovi)</li> <li>- Ponovitveni list</li> </ul>
	Učni pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Računalnik</li> <li>- LCD projektor</li> <li>- Projekcijsko platno</li> </ul>
Medpredmetne povezave z vsebinami:	Slovenščina (uporaba slovenščine pri zapisovanju učne snovi, pogovoru), umetnostna zgodovina (omemba Diega Rivere in Frida Kahlo, ki sta Trockega sprejela v Mehiki); geografija (poznavanje evropskih mest in držav, ki so nastale po prvi svetovni vojni in v katere se je razširila revolucija).	
Novi pojmi s pojasnilom:	Vojni komunizem (ekonomski in politični sistem); komsomol (komunistična mladinska organizacija); kominterna (združitev komunističnih strank evropskih držav pod vodstvom Moskve).	
Viri in literatura za učno pripravo:	Učni načrt	Učni načrt. Gimnazija: splošna gimnazija. (2008). Ljubljana: Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod RS za šolstvo: <a href="http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2019/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf">http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2019/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf</a> (Dostop: 24. 09 2021)
	Učna priprava	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Gabrič A., Režek M. <i>Zgodovina 4. Učbenik za 4. letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, 2011, str. 24–26.</li> <li>- Dolenc E., Gabrič A. <i>Zgodovina 4. Učbenik za četrti letnik gimnazije</i>. Ljubljana: DZS, 2002, str. 26–27.</li> <li>- Repe B. <i>Sodobna zgodovina: zgodovina za 4. letnik gimnazij</i>. Ljubljana: Modrijan, 1998, str. 35–37.</li> </ul>
	PowerPoint	<p>Drsnica 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slika 1, <a href="https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7b/%D0%97%D0%B0_%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%83%D1%8E_%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%81%D1%96%D1%8E.jpg">https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7b/%D0%97%D0%B0_%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D0%BD%D1%83%D1%8E_%D0%A0%D0%BE%D1%81%D1%81%D1%96%D1%8E.jpg</a> (23. 09. 2021).</li> <li>- Slika 2, <a href="https://www.pinterest.es/0ch16f30m34rdsd/i-f-14-18/">https://www.pinterest.es/0ch16f30m34rdsd/i-f-14-18/</a> (23. 09. 2021).</li> </ul> <p>Drsnica 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slika 3, <a href="https://www.britannica.com/event/Russian-Civil-War">https://www.britannica.com/event/Russian-Civil-War</a> (23. 09. 2021).</li> <li>- Slika 4, 5, 6 in 7, <a href="https://en.wikipedia.org/wiki/Russian_Civil">https://en.wikipedia.org/wiki/Russian_Civil</a></li> </ul>

[War#/media/File:Russian Civil War montage.png](#) (23. 09. 2021).

Drsnica 6:

- Slika 8,  
[https://en.wikipedia.org/wiki/Soviet\\_Russia\\_Constitution\\_of\\_1918#/media/File:Coats\\_of\\_arms\\_of\\_the\\_Russian\\_SFSR\\_\(1918-1920\).svg](https://en.wikipedia.org/wiki/Soviet_Russia_Constitution_of_1918#/media/File:Coats_of_arms_of_the_Russian_SFSR_(1918-1920).svg) (23. 09. 2021).

Drsnica 7:

- Slika 9,  
[Why Czar Nicholas II and the Romanovs Were Murdered - HISTORY](#) (23. 09. 2021).
- Slika 10,  
[https://en.wikipedia.org/wiki/Execution\\_of\\_the\\_Romanov\\_family#/media/File:Ipatyev\\_house\\_basement.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Execution_of_the_Romanov_family#/media/File:Ipatyev_house_basement.jpg) (23. 09. 2021)

Drsnica 8:

- Slika 11,  
[https://en.wikipedia.org/wiki/War\\_communist#/media/File:Ivan\\_Vladimirov\\_famine.jpg!HD.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/War_communist#/media/File:Ivan_Vladimirov_famine.jpg!HD.jpg) (23. 09. 2021).

Drsnica 9:

- Slika 12,  
[https://wikirouge.net/Parti\\_communiste\\_de\\_l%27Union\\_sovi%C3%A9tique](https://wikirouge.net/Parti_communiste_de_l%27Union_sovi%C3%A9tique) (23. 09. 2021).

Drsnica 10:

- Slika 13,  
[https://sl.wikipedia.org/wiki/Komsomol#/media/Slika:VLKSM\\_Member\\_Pin.jpg](https://sl.wikipedia.org/wiki/Komsomol#/media/Slika:VLKSM_Member_Pin.jpg) (23. 09. 2021).
- Slika 14,  
[https://en.wikipedia.org/wiki/Death\\_and\\_state\\_funeral\\_of\\_Vladimir\\_Lenin#/media/File:Lenin's\\_funerals\\_by\\_I.Brodsky\\_\(1925\)\\_detail\\_01.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Death_and_state_funeral_of_Vladimir_Lenin#/media/File:Lenin's_funerals_by_I.Brodsky_(1925)_detail_01.jpg) (23. 09. 2021).
- Slika 15,  
<https://www.britannica.com/biography/Joseph-Stalin> (23. 09. 2021)

Drsnica 11:

- Slika 16,  
<https://hr.wikipedia.org/wiki/Komintern#/media/Datoteka:Communist-International-1920.jpg> (23. 09. 2021).
- Slika 17,

		<p><a href="https://sr.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B0#/media/%D0%94%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0:Comintern_Logo.svg">https://sr.wikipedia.org/wiki/%D0%9A%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%BD%D0%B0#/media/%D0%94%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%82%D0%B5%D0%BA%D0%B0:Comintern_Logo.svg</a> (23. 09. 2021).</p> <p>Drsnica 12:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slika 18, <a href="http://www.freecommunism.org/the-german-revolution-the-first-stage-anton-pannekoek/">http://www.freecommunism.org/the-german-revolution-the-first-stage-anton-pannekoek/</a> (23. 09. 2021).</li> <li>- Slika 19, <a href="http://www.leftcom.org/en/articles/2008-12-15/learning-from-the-german-revolution-1918-19">http://www.leftcom.org/en/articles/2008-12-15/learning-from-the-german-revolution-1918-19</a> (23. 09. 2021).</li> </ul> <p>Drsnica 13:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Slika 20, <a href="https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1f/Zetkin_luxemburg1910.jpg">https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1f/Zetkin_luxemburg1910.jpg</a> (23. 09. 2021).</li> </ul>
	Učno-delovni list	<p>Stran 1:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <a href="https://quizlet.com/340912490/europe-after-wwi-map-diagram/">https://quizlet.com/340912490/europe-after-wwi-map-diagram/</a> (23. 09. 2021).</li> </ul>



## II. POTEK UČNE URE

### UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	DIJAK
<b>(5 minut)</b>	<i>Za začetek današnje si bomo pogledali dva propagandna plakata prikazana na drsnici. Pozorno si ju oglejte in poskušajte ugotoviti temo današnje učne ure. (Drsnica 1)</i>	Dijaki poslušajo navodilo in gledajo propagandna plakata na drsnici.
	<i>Koga predstavlja bel vojak na belem konju oziroma na drugem plakatu beli zajedavec ?</i>	Dijaki odgovorijo: <i>Belo gardo.</i>
	<i>Koga predstavlja rdeči zmaj?</i>	Dijaki odgovorijo: <i>Rdečo armado.</i>
	<i>Kaj je, na podlagi propagandnih plakatov, tema današnje ure?</i>	Dijaki odgovorijo: <i>Tema današnje ure je državljanska vojna v Rusiji.</i>
	<i>Naslov današnje ure je Državljska vojna in posledice revolucije. Napišite ga v zvezek. (Drsnica 2)</i> <i>Med učno uro pozorno poslušajte razlago in navodila, odgovarjajte na zastavljena vprašanja, tako da najprej dvignete roko ter si v zvezek zapisujete snov, ki je zapisana na drsnicah. V zaključnem delu učne ure bo sledila še krajša ponovitev današnje učne snovi. V ta namen vam bom v tem delu učne ure razdelila ponovitvene liste</i>	Dijaki poslušajo in prepisejo naslov učne ure z drsnice.
	<i>Danes bomo obravnavali (Drsnica 3):</i> <ol style="list-style-type: none"><li><i>1. Državljska vojna;</i></li><li><i>2. Dogodki po državljanski vojni;</i></li><li><i>3. Odmevi oktobrske revolucije.</i></li></ol>	Dijaki poslušajo.
<i>Na koncu ure boste znali (Drsnica 4):</i> <ul style="list-style-type: none"><li><i>- Pojasniti, zakaj je prišlo do državljanske vojne;</i></li><li><i>- Predstaviti ustavo iz leta 1918;</i></li><li><i>- Primerjati vojni komunizem in NEP;</i></li><li><i>- Opisati boj za oblast;</i></li><li><i>- Predstaviti odmev oktobrske revolucije.</i></li></ul>	Dijaki poslušajo.	

**GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / URJENJE IN SPROTNO PONAVLJANJE ALI SPROTNO PREVERJANJE**

1. VSEBINSKI POUK: Državljska vojna (10 minut)	UČITELJ	DIJAK
	<p><i>Naslov prvega vsebinskega poudarka je Državljska vojna. Naslov si zapišite v zvezek. (Drsnica 5)</i></p>	<p>Dijaki poslušajo in si zapišejo naslov v zvezek.</p>
	<p><b><i>Diktatura boljševikov in nasilje → protirevolucija (vrhunec spomladi 1918). Rdeča armada : bela garda (protirevolucionarna vojska: buržoazija, plemstvo, menjševiki) → belo gardo vodijo večinoma generali stare carske vojske (poimenovanje po belih uniformah) Zunanja intervencija antantnih sil → bojazen pred širitvijo revolucije, maščevanje za izstop iz vojne (skušajo dobiti nazaj finančno investicijo) → intervencija neuspešna (izčrpanost vojakov, javnost na zahodu ni naklonjena novi vojni, bela garda razpade na manjše frakcije). (Drsnica 5)</i></b></p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>
	<p><b><i>Ustava (julij 1918): Cerkev ločena od države; Splošna vojaška obveza; brezplačno šolanje; Preimenovanje v Ruska sovjetska federativna socialistična republika → decembra 1922 se preimenuje v Zvezo sovjetskih socialističnih republik oz. SZ (združenje Ukrajine, Belorusije, Zakavkazja). (Drsnica 6)</i></b></p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>
	<p><b><i>Rdeča armada premaga vse nasprotnike (1921). Veliko žrtev (osem milijonov, v drugi svetovni vojni je umrlo 2 milijona Rusov) → atentat na carja in njegovo družino. Trpljenje civilnega prebivalstva → vojaki čistijo pokrajino, da se sovražnik ne more oskrbovati. (Drsnica 7)</i></b></p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>

2. VSEBINSKI POUDARE K: Dogodki po državljanski vojni (10 minut)	UČITELJ	DIJAK
	<i>Naslov drugega vsebinskega poudarka je Dogodki po državljanski vojni. Naslov si zapišite v zvezek. (Drsnica 8)</i>	Dijaki poslušajo in si zapišejo naslov v zvezek.
	<b><i>Politična in gospodarska osamitev SZ → boljševiki pričakujejo razširitev revolucije v evropskih državah, a do tega ne pride oz. so revolucije hitro zadušene.</i></b> <b><i>Vojni komunizem → zmanjšanje proizvodnje, lakota → poddržavijo industrijo, trgovino, veleposestva, banke. Država poskrbi za razdelitev osnovnih potrebščin (hrane, obleke) in posreduje pri menjavi blaga → trga ni več.</i></b> (Drsnica 8)	Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.
	<b><i>Nova ekonomska politika (NEP) → leta 1921, delno uspešna → delno uvede tržne mehanizme; država še vedno nadzira trgovino in industrijo; izvede elektrifikacijo industrije. Preimenovanje boljševiške stranke → Komunistična partija (KP). Prepoved ostalih strank. Omejena razprava znotraj KP.</i></b> (Drsnica 9)	Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.
	<b><i>Komsomol → komunistična mladinska organizacija (1918).</i></b> (Drsnica 10)  <i>Kaj se zgodi leta 1924? pomagajte si s sliko na drsnici.</i> (Drsnica 10)  <b><i>Lenin umre leta 1924. med ožjimi sodelavci se začne prikriti boj za oblast.</i></b> (Drsnica 10)  <i>Med kom je potekal glavni boj za oblast?</i>  <b><i>Boj za oblast → Stalin : Trocki. Stalin prevzame oblast → 1927 Trocki izključen, leta 1929 izgnan, nazadnje pa nanj izveden atentat (1940 v Mehiki), ki ga naroči Stalin.</i></b> (Drsnica 10)	Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.  Dijaki odgovorijo: <i>Lenin umre.</i>  Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.  Dijaki odgovorijo: Med Stalinom in Trockim.  Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.

3. VSEBINSKI POUDARE K: Odmevi oktobrske revolucije (10 minut)	UČITELJ	DIJAK
	<p><i>Naslov tretjega vsebinskega poudarka je Odmevi oktobrske revolucije. Naslov si zapišite v zvezek. (Drsnica 11)</i></p> <p><b><i>Slabe razmere po prvi svetovni vojni → odmev oktobrske revolucije po Evropi.</i></b>  <b><i>Delitev evropskih socialnodemokratskih strank po letu 1918:</i></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Socialiste (zavračanje revolucije, postopne socialne reforme);</i></li> <li>- <i>Komuniste (nasilen, revolucionaren prevzem oblasti).</i></li> </ul> <p><b><i>Kominternina (1919) → združitev komunističnih strank iz evropskih držav → Moskva je center. (Drsnica 11)</i></b></p>	<p>Dijaki poslušajo in si zapišejo naslov v zvezek.</p> <p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>
	<p><b><i>Revolucionarna gibanja po Evropi → neurejene in slabe razmere po prvi svetovni vojni.</i></b>  <b><i>Boljševiki pričakujejo revolucijo v drugih Evropskih državah, predvsem v Nemčiji. (Drsnica 12)</i></b></p> <p><i>Zakaj so boljševiki pričakovali revolucijo v Nemčiji?</i></p> <p><b><i>Nemčija je imela veliko industrijskega delavstva. Močna socialnodemokratska stranka in vojni poraz → v državi je napeto. Upor nemških komunistov (1919) po večjih industrijskih mestih (Berlin, Bavarska, Hamburg) → zatrt (vlada Fridericha Eberta). Upor madžarskih komunistov (1919):</i></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Sovjetska republika;</i></li> <li>- <i>Romunska in slovaška vojska → vzroki napada: strah pred podobno delavsko revolucijo; strah pred obnovo Ogrske. (Drsnica 12)</i></li> </ul>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p> <p>Dijaki odgovorijo:  <i>Ker je bila tam močna socialnodemokratska stranka; zaradi razočaranja nad porazom v vojni; ker so imeli veliko industrijskega delavstva.</i></p> <p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je zapisana na drsnici.</p>
	<p><b><i>Rosa Luxemburg (1870 – 1919) → oblikovanje Spartakove zveze (skupaj s sodelavcem) →</i></b></p>	<p>Dijaki poslušajo razlago in si zapisujejo snov, ki je</p>

<p><b>marksistično revolucionarno gibanje: Nemčije. Pripadnica skrajne levice, ena izmed ustanoviteljev komunistične partije Nemčije. Clara Zetkin → borila se je za pravice žensk (tudi članica Spartakove zveze in komunistične partije Nemčije).</b> (Drsnica 13)</p>	<p>zapisana na drsnici.</p>
--	-----------------------------

## ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE ALI PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	DIJAK
<b>(10 minut)</b>	<p><i>To učno uro smo si pogledali: Državljanska vojna; Dogodki po državljanski vojni; Odmevi oktobrske revolucije.</i></p>	Dijaki poslušajo.
	<p><i>Za ponovitev obravnavane snovi vam bom razdelila ponavljalne liste, ki vsebujejo pet nalog. Za reševanje imate 6 minut časa.</i></p>	Dijaki poslušajo navodilo.
	<p><i>Čas za reševanje je potekel. Sedaj bomo pregledali rešitve nalog, ki bodo zapisane tudi na drsnicah. Pozorno spremljajte, v primeru, da ste napačno odgovorili, si zraven napišite pravilno rešitev, saj naloge povzemajo celotno današnjo snov in služijo kot učno gradivo.</i></p>	Dijaki poslušajo navodilo.
	<p>Določim dijaka, ki prebere rešitve prve naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</p>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<p>Določim dijaka, ki prebere rešitve druge naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</p>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<p>Določim dijaka, ki prebere rešitve tretje naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</p>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<p>Določim dijaka, ki prebere rešitve četrte naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</p>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<p>Določim dijaka, ki prebere rešitve pete naloge. Poslušam odgovore in jih po potrebi dopolnim.</p>	Dijak prebere rešitve. Ostali dijaki poslušajo in preverjajo svoje odgovore.
	<p><i>S ponovitvenim listom ste pokazali, da ste usvojili vse izobraževalne učne cilje današnje učne ure in da znate (ocenim z odlično/dobro/slabo):</i> (Drsnica 18)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Pojasniti zakaj je prišlo do državljanske vojne;</i></li> <li>- <i>Predstaviti ustavo iz leta 1918;</i></li> <li>- <i>Primerjati vojni komunizem in NEP;</i></li> <li>- <i>Opisati boj za oblast;</i></li> <li>- <i>Predstaviti odmev oktobrske revolucije.</i></li> </ul>	Dijaki poslušajo.

### III. SEZNAM PRILOG

<b>PRILOGA 1 :</b>	<b>PowerPoint (z zapisom učne snovi)</b>
<b>PRILOGA 2 :</b>	<b>Ponovitveni list – prazen</b>
<b>PRILOGA 3 :</b>	<b>Ponovitveni list – rešitve</b>



**DRŽAVLJANSKA VOJNA IN  
POSLEDICE REVOLUCIJE**



## **VSEBINSKI POUČENJA**

- **DRŽAVLJANSKA VOJNA**
- **DOGODKI PO DRŽAVLJANSKI VOJNI**
- **ODMEVI OKTOBRSE REVOLUCIJE**

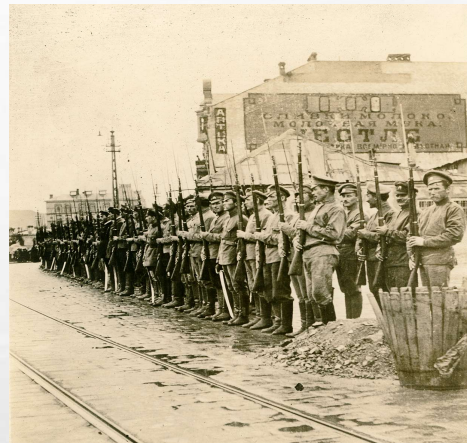
## **UČNI CILJI**

- **POJASNITI, ZAKAJ JE PRIŠLO DO DRŽAVLJANSKE VOJNE;**
  - **PREDSTAVITI USTAVO IZ LETA 1918;**
  - **PRIMERJATI VOJNI KOMUNIZEM IN NEP;**
    - **OPI SATI BOJ ZA OBLAST;**
- **PREDSTAVITI ODMEV OKTOBRSE REVOLUCIJE.**



## DRŽAVLJANSKA VOJNA

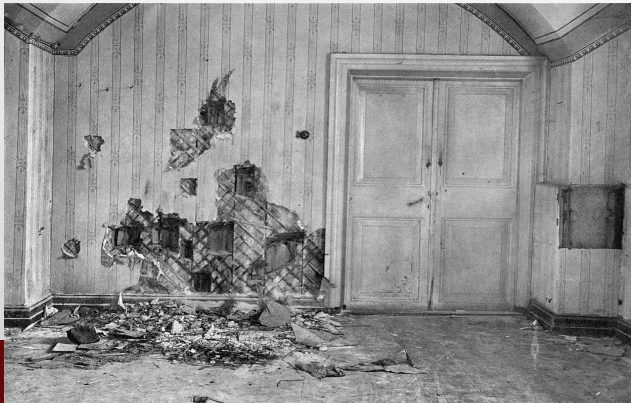
- **DIKTATURA BOLJŠEVIKOV IN NASILJE → PROTIREVOLUCIJA (VRHUNEC SPOMLADI 1918).**
- **RDEČA ARMADA : BELA GARDA (PROTIREVOLUCIONARNA VOJSKA).**
- **ZUNANJA INTERVENCIJA ANTANTNIH SIL.**



- **USTAVA (JULIJ 1918):**
  - **CERKEV LOČENA OD DRŽAVE;**
  - **SPLOŠNA VOJAŠKA OBVEZA;**
  - **BREZPLAČNO ŠOLANJE;**
  - **PREIMENOVANJE V RUSKA SOVJETSKA FEDERATIVNA SOCIALISTIČNA REPUBLIKA.**



- **RDEČA ARMADA PREMAGA VSE NASPROTNIKE (1921).**
- **VELIKO ŽRTEV → ATENTAT NA CARJA IN NJEGOVO DRUŽINO.**



## **DOGODKI PO DRŽAVLJANSKI VOJNI**

- **POLITIČNA IN GOSPODARSKA OSAMITEV SZ.**
- **VOJNI KOMUNIZEM → ZMANJŠANJE PROIZVODNJE, LAKOTA:**
  - **PODRŽAVIJO INDUSTRIJO, TRGOVINO;**
  - **DRŽAVA POSKRBI ZA RAZDELITEV OSNOVNIH POTREBŠČIN.**



- **NOVA EKONOMSKA POLITIKA (NEP) → LETA 1921, DELNO USPEŠNA:**
  - **DELNO UVEDE TRŽNE MEHANIZME;**
  - **DRŽAVA ŠE VEDNO NADZIRA TRGOVINO IN INDUSTRIJO;**
  - **IZVEDE ELEKTRIFIKACIJO INDUSTRIJE.**
- **PREIMENOVANJE BOLJŠEVIŠKE STRANKE → KOMUNISTIČNA PARTIJA (KP).**
- **PREPOVED OSTALIH STRANK.**
- **OMEJENA RAZPRAVA ZNOTRAJ KP.**

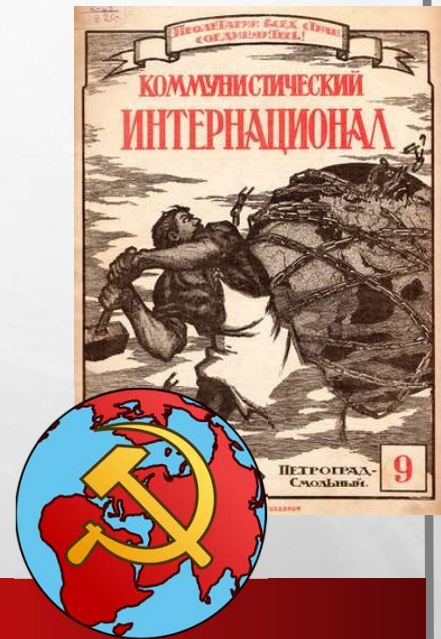


- **KOMSOMOL → KOMUNISTIČNA MLADINSKA ORGANIZACIJA (1918).**
- **LENIN UMRE LETA 1924.**
- **BOJ ZA OBLAST → STALIN : TROCKI.**
- **STALIN PREVZAME OBLAST → 1927 TROCKI IZKLJUČEN, IZGNAN, NAZADNJE PA NANJ IZVEDEN ATENTAT, KI GA NAROČI STALIN.**



## ODMEVI OKTOBRске REVOLUCIJE

- **DELITEV EVROPSKIH SOCIALNODEMOKRATSKIH STRANK PO LETU 1918:**
  - **SOCIALISTE (ZAVRAČANJE REVOLUCIJE, POSTOPNE SOCIALNE REFORME);**
  - **KOMUNISTE (NASILEN, REVOLUCIONAREN PREVZEM OBLASTI).**
- **KOMINTERNA (1919) → ZDRUŽITEV KOMUNISTIČNIH STRANK IZ EVROPSKIH DRŽAV → MOSKVA JE CENTER.**



- **REVOLUCIONARNA GIBANJA PO EVROPI.**
- **UPOR NEMŠKIH KOMUNISTOV (1919) → ZATRT.**
- **UPOR MADŽARSKIH KOMUNISTOV (1919):**
  - **SOVJETSKA REPUBLIKA;**
  - **ROMUNSKA IN SLOVAŠKA VOJSKA → VZROKI NAPADA:**
    - **STRAH PRED PODOBNO DELAVSKO REVOLUCIJO;**
    - **STRAH PRED OBNOVO OGRSKE.**



■ **ROSA LUXEMBURG (1870 – 1919) →  
OBLIKOVANJE SPARTAKOVE ZVEZE (SKUPAJ  
S SODELAVCEM):**

■ **PRIPRADNICA SKRAJNE LEVICE;  
ENA IZMED USTANOVITELJEV  
KOMUNISTIČNE PARTIJE NEMČIJE.**

■ **CLARA ZETKIN → BORILA SE JE ZA PRAVICE  
ŽENSK.**



## **PONOVITEV**

**1. LETA 1918 SE JE ZAČELA DRŽAVLJANSKA VOJNA MED RDEČO  
ARMADO IN BELO GARDO. ZAKAJ JE PRIŠLO DO DRŽAVLJANSKE  
VOJNE?**

**DO DRŽAVLJANSKE VOJNE JE PRIŠLO ZARADI DIKTATURE  
BOLJŠEVIKOV IN NASILJA, S KATERIM SO SE UVELJAVILI.**

**2. MED DRŽAVLIANSKO VOJNO, JULIJA 1918, JE BILA SPREJETA PRVA SOVJETSKA USTAVA. KAJ JE USTAVA UZAKONILA?**

**UZAKONILA JE LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE, SPLOŠNO VOJAŠKO OBVEZNOST, BREZPLAČNO ŠOLANJE. DRŽAVA JE DOBILA IME RUSKA SOVJETSKA FEDERATIVNA SOCIALISTIČNA REPUBLIKA.**

**3. NAŠTETE ZNAČILNOSTI PRAVILNO VPIŠI V TABELO GLEDE NA TO, ALI OPISUJETA VOJNI KOMUNIZEM ALI NEP.**

**TRGA NI VEČ; GOSPODARSTVO SI ZA SILO OPOMORE; NAPREDEK V ELEKTRIFIKACIJI INDUSTRIJE; DRŽAVA DELI OSNOVNE POTREBŠČINE; DELNO OBNOVI TRŽNE MEHANIZME; INDUSTRIJA IN TRGOVINA STA PODRŽAVLJENI.**

<b>VOJNI KOMUNIZEM</b>	<b>NEP</b>
<b>TRGA NI VEČ; DRŽAVA DELI OSNOVNE POTREBŠČINE; INDUSTRIJA IN TRGOVINA STA PODRŽAVLJENI.</b>	<b>GOSPODARSTVO SI ZA SILO OPOMORE; NAPREDEK V ELEKTRIFIKACIJI INDUSTRIJE; DELNO OBNOVI TRŽNE MEHANIZME.</b>

**4. KDO STA BILA GLAVNA TEKMECA ZA PREVZEM OBLASTI PO LENINOVIM SMRTI?  
STALIN IN LEV TROCKI.**

**5. V KATERI EVROPSKI DRŽAVI SO BOLJŠEVIKI PRIČAKOVALI REVOLUCIJO IN  
ZAKAJ? V KATERI DRŽAVI JE IMEL UPOR KOMUNISTOV NAJVEČ USPEHA?**

**BOLJŠEVIKI SO REVOLUCIJO PRIČAKOVALI V NEMČIJI, KER JE BILO TAM  
VELIKO INDUSTRIJSKEGA DELAVSTVA. SOCIALNODEMOKRATSKA STRANKA  
JE BILA MOČNA, VELIKO JE BILO RAZOČARANJE ZARADI PORAZA V VOJNI.  
NAJVEČ USPEHA JE IMEL UPOR NA MADŽARSKEM, KJER JE BILA  
USTANOVljena SOVIJETSKA REPUBLIKA.**

## **UČNI CILJI**

- ✓ **POJASNITI, ZAKAJ JE PRIŠLO DO DRŽAVLJANSKE VOJNE;**
  - ✓ **PREDSTAVITI USTAVO IZ LETA 1918;**
  - ✓ **PRIMERJATI VOJNI KOMUNIZEM IN NEP;**
    - ✓ **OPIsATI BOJ ZA OBLAST;**
- ✓ **PREDSTAVITI ODMEV OKTOBRsKE REVOLUCIJE.**

## DRŽAVLJANSKA VOJNA IN POSLEDICE REVOLUCIJE

### Ponovitveni list

1. Leta 1918 se je začela državljanska vojna med rdečo armado in belo gardo. Zakaj je prišlo do državljanske vojne?

---

---

---

2. Med državljansko vojno, julija 1918, je bila sprejeta prva sovjetska ustava. Kaj je ustava uzakonila?

---

---

---

3. Naštete značilnosti pravilno vpiši v tabelo glede na to, ali opisujeta vojni komunizem ali NEP.

Trga ni več; gospodarstvo si za silo opomore; napredek v elektrifikaciji industrije; država deli osnovne potrebščine; delno obnovi tržne mehanizme; industrija in trgovina sta poddržavljeni.

Vojni komunizem	NEP

4. Kdo sta bila glavna tekmeča za prevzem oblasti po Leninovi smrti?

---

5. V kateri evropski državi so boljševiki pričakovali revolucijo in zakaj? V kateri državi je imel upor komunistov največ uspeha?

---

---

---

---



# DRŽAVLJANSKA VOJNA IN POSLEDICE REVOLUCIJE

## Ponovitveni list - rešitve

1. Leta 1918 se je začela državljanska vojna med rdečo armado in belo gardo. Zakaj je prišlo do državljanske vojne?

**Do državljanske vojne je prišlo zaradi diktature boljševikov in nasilja, s katerim so se uveljavili.**

2. Med državljansko vojno, julija 1918, je bila sprejeta prva sovjetska ustava. Kaj je ustava uzakonila?

**Uzakonila je ločitev cerkve od države, splošno vojaško obveznost, brezplačno šolanje. Država je dobila ime Ruska sovjetska federativna socialistična republika.**

3. Naštete značilnosti pravilno vpiši v tabelo glede na to, ali opisujeta vojni komunizem ali NEP.

**Trga ni več; gospodarstvo si za silo opomore; napredek v elektrifikaciji industrije; država deli osnovne potrebščine; delno obnovi tržne mehanizme; industrija in trgovina sta poddržavljeni.**

<b>Vojni komunizem</b>	<b>NEP</b>
<b>Trga ni več; država deli osnovne potrebščine; industrija in trgovina sta poddržavljeni.</b>	<b>Gospodarstvo si za silo opomore; napredek v elektrifikaciji industrije; delno obnovi tržne mehanizme.</b>

4. Kdo sta bila glavna tekmeca za prevzem oblasti po Leninovi smrti?

**Stalin in Lev Trocki.**

5. V kateri evropski državi so boljševiki pričakovali revolucijo in zakaj? V kateri državi je imel upor komunistov največ uspeha?

**Boljševiki so revolucijo pričakovali v Nemčiji, ker je bilo tam veliko industrijskega delavstva. Socialnodemokratska stranka je bila močna, veliko je bilo razočaranje zaradi poraza v vojni. Največ uspeha je imel upor na Madžarskem, kjer je bila ustanovljena sovjetska republika.**

**Naslov: UČNE PRIPRAVE ZA OSNOVNO IN SREDNJO  
ŠOLO. Prispevki k didaktiki zgodovine,  
Letnik XX, posebna št. 3**

**ISSN: 1581-8713**

**ISSN: 1581-8721 (ELEK. VERZIJA)**

*Urednica: Danijela Trškan*

*Oblikovalka: Danijela Trškan*

**Avtorica prispevkov: Sara Kobal**

*Copyright © Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete UL  
(za potrebe predmetov Didaktika zgodovine I, Didaktika  
zgodovine II, Pedagoška praksa iz zgodovine, Terensko  
delo pri zgodovini v osnovni in srednji šoli)*

**Ljubljana**

**2022**